

4. junij - dan krvodajalcev

Ze vrsto let je 4. junij praznik ene najbolj humanih akcij - krvodajalstva. Okoli 70.000 krvodajalcev na Slovenskem ta dan s ponosom kaže svojo značko - rdečo kapljo krvi. Tisoči bolnikov in ponesrečenov pa se ta dan spominjajo, da so prav krvodajalci pomagali k njihovem uspešnemu zdravljenju.

V Novem mestu je bilo v lanskem letu zbranih 412 litrov krvi, ki jo je darovalo 1540 krvodajalcev. Med njimi imamo vrsto poštvovalnih ljudi, ki že več let dajejo svojo kri in se ponajša z zlato ali srebrno značko, nekateri pa so jo dali celo po 20-krat ali 30-krat in tako rešili marsikatero življenje.

Med najpomembnejša zdravila sodobne medicine šteje mo človeško kri, saj znanost doslej še ni našla uspešnejšega zdravila. Zato bo tudi v prihodnje mnogo življenj odvisno od krvi, ki bo ponesrečencu ali bolniku takoj na razpolago.

Obč. odbor RK Novo mesto, ki ima kot glavni organizator prostovoljnega krvodajalstva posebno nalogo zbrati zadostno število krvodajalcev, bo moral v letu 1967 pridobiti okoli 2500 krvodajalcev, ki bodo oddali 500 litrov krvi za potrebe novomeške bolnišnice. To pomeni, da bo moralo vsaj 50 zdravih občanov skozi vse leto vsak tork dokati kri. Vsekakor to ni majhno delo. Zato bodo občinski odbor RK in krajevne organizacije RK potrebovali pomoč vseh družbeno-političnih organizacij v občini, pa tudi znatno razumevanje delovnih organizacij. Res je izgubljen delovni dan, ko delavec oddaja kri, vendar pa je tudi rešen marsikateri ponesrečen ali bolni delavec, ki se s pomočjo krvi pozdravi prej in uspešneje. Nesreča in bolezen ne izbira; kdo ve, koga bo sta zadeli. Nekateri delovni kolektivi to dobro vedo, vedo, da za kri ni drugega nadomestka in da se cena človeškega življenja ne da označiti z denarjem. Zaradi tega sodelujejo v krvodajalstvu, kar kažejo številni krvodajalci, ki že vrsto let redno in poštvovalno oddajajo svojo kri.

Prav zaradi tako velikega razumevanja, ki ga kažejo naši ljudje za to humano akcijo, so do sedaj zdravstvene ustanove še vedno pravočasno dobile dovolj krvi.

Zato ob 4. juniju iskreno čestitamo vsem krvodajalcem, organizatorjem in delovnim kolektivom, iz katerih krvodajalci prihajajo, z željo, da bi še vnaprej uspešno sodelovali v krvodajalstvu in pomagali reševati najdragocenejše, kar imamo, življenje.

Krvodajalci, vam pa še posebej - hvala!

OČI VSEGA SVETA SO UPRTE te dni v Organizacijo združenih narodov, ki naj bi zaustavila napad Izraelcev na Egipt, začel 5. junija zjutraj. Bojevitost in dolgotrajna izzivalnost Izraela, ki je dosegla svoj vrh v ponedeljek zjutraj, lahko rodi usodne posledice za mir na svetu. — Več o tem berite na 2. strani današnje številke. Gornja skica, sposojena iz arhiva DELA, kaže področje sedanjega spopada in razpored vojaških sil ter oborožitve v državah Srednjega vzhoda.

Kostanjevica - gostitelj izseljencev

Predstavniki občinske konference SZDL iz Krškega so prejšnji teden priredili v Kostanjevici na Krki posvetovalni sešatek, namenjen pripravi na I. SREČANJE DOLENJSKIH IZSELJENCEV, ki bo 25. junija v kostanjeviškem gradu. Udeležili so se ga predstavniki oblasti ter političnih in turističnih organizacij iz občin Brežice, Krško, Trebnje, Novo mesto in Sevnica. Izmenjali so misli, se seznanili z dosedanjimi pripravami in sprejeli nekaj novih predlogov.

Predvsem so se dogovorili, da bi sodelovanje na tem pomembnem srečanju nekoliko razširili. Sodelovalne bodo še občine Novo mesto, Metlika in Crnomelj, s čimer bi zajeli celotno ožjo Dolenjsko Belo krajino in Spodnje Posavje, s tem pa tudi vse izseljence na tem področju. Srečanje bo s tem vsekakor samo pridobilo!

Ni še določeno, kje bo naslednje srečanje dolenskih izseljencev. Zato bodo v začetku julija sklicali posvetovalno, na katerem se bodo pomenili o dobrih in slabih straneh letošnjega prvega ta-

kega srečanja, takrat pa bo tudi določeno, kdo bo organizator srečanja v prihodnjem letu. Takšna odločitev bo vsekakor ugodno vplivala na boljše in načrtnije priprave, saj bo do novega srečanja na voljo kar celo leto.

Kulturni spored, s katerim je navzoče predstavnike seznanil Lado Smrekar, obeta veliko. Glavni program bodo izpolnili pevski zbori iz zamejstva. Tokrat bodo Kostanjevičani gostili Slovence iz Italije. Kaže, da bodo 25. junija nastopili trije pevski zbori. Razen tega bodo na predvečer srečanja gostovali v Kostanjevici gledališki umetniki iz Celja. V nedeljo, 25. junija, bodo obiskovalce zabavali domači plesni ansambli. Srečanje bo ob vsakem vremenu v kostanjeviškem gradu. Prireditelji že vlagajo resne napore za dober potek praznika. Vsi gostje bodo lahko v Kostanjevici tudi priče lepega napredka tega kraja na kulturnem področju. Srečanje izseljencev bo vsekakor priložnost, da bo širok krog gostov, dragih rojakov iz tujine, spoznal utripanje naših »dolenjskih Benetk« in njihovo kulturno življenje prav od blizu.

Kostanjevica se pripravlja in z veseljem pričakuje številne drage goste, naše izseljence, umetnike in vse tiste, ki razen umetnosti ljubijo zabavo in sproščenost. Vsega tega sredi deželice pod Gorjanci konec junija ne bo manjkalo!

S. DOKL

Maršal Tito pokrovitelj zleta

Predsednik republike Josip Broz Tito je prevzel pokroviteljstvo IX. zleta bratstva in enotnosti, ki se je začel te dni v Banjaluki. Mladina dolenskih občin že nastopa na tekmovalnih, glavni zletni nastop pa bo v nedeljo, 11. junija.

OD 8. DO 18. JUNIJA

Močnejši dež okrog 8. in 14. junija. Med 9. in 11. junijem lepo vreme. V ostalem bolj nestalno z manjšimi krajevnimi nevihtami.

Dr. V. M.

Predsednik Tito:

Izraelski napad je treba zaustaviti!

»... Medtem ko so si na raznih straneh, v OZN in zunaj nje, močno prizadevali, da bi zagotovili mir na tem področju, je Izrael začel vojaške operacije, hoče z orožjem vsiliti svojo voljo. S tem prevzema Izrael vso odgovornost za izbruh vojnega spopada in za vse nedogledne posledice, ki izvirajo iz tega za mir na svetu.

Izraelsko agresijo je treba zaustaviti.

To je dolžnost OZN kakor tudi vseh vlad in miroljubnih sil na svetu. Organizacija narodov mora v skladu s svojo odgovornostjo za ohranitev miru nemudoma sprejeti ukrepe za takojšnje prenehanje agresije in zagotovitev miru na Bližnjem vzhodu. Pozivamo vse vlade, da v ta namen brez odlašanja združijo svoja prizadevanja.

Vlada in narodi SFRJ izražajo vso svojo podporo ZAR in drugim arabskim državam v njihovi obrambi pred agresijo in bodo storili vse, da jim pomorejo v njihovem pravičnem boju.

BEOGRAD, 5. junija 1967

JOSIP BROZ TITO
predsednik SFRJ

Več tisoč ljudi je v soboto zvečer in v nedeljo dopoldne prihitelo v Crnomelj na tradicionalno kresovanje in jurjevanje. Prireditelj je zelo uspela v turističnem in poslovnem smislu. Crnomaljske ulice so bile v nedeljo polne v narodne noše oblečenih ljudi, med njimi je bilo tudi več otrok. Na sliki so mladi Belokranjci, ki so vzbujali še posebno pozornost mužice. (Foto: Mirko Vesel) Več o jurjevanju na 5. strani!

BAGAT

Poslovalnica v NOVEM MESTU —

Prešernov trg 15

vas vabi:

oglejte si bogato izbiro šivalnih strojev in pribora za krojenje!

Soglasno sklenjene pogodbe za leto 1967

Zdravstveni zavodi v novomeški komunalni skupnosti socialnega zavarovanja bodo letos prejeli 842,3 milijona Sdin - Pripravljajo analize za predpis izrednega prispevka v kmečkem zavarovanju

Nedavno je novomeški komunalni zavod za socialno zavarovanje sklenil z zdravstvenimi zavodi pogodbe o plačevanju storitev v letu 1967. Zdravstveni zavodi bodo letos dobili pogodbeno 842,3 milijona S din za zdravstveno varstvo občanov oziroma za 18,9 odstotkov manj kot lani. V pogodbah je določeno, da bodo zavarovanci kljub temu lahko uveljavljali neokrnjeno zdravstveno varstvo.

Novomeški KZSZ, ki je podpisoval pogodbe v imenu skladov zdravstvenega zavarovanja, za pogodbeno vsoto ni »odkupil« tega, kar zdravstvo zmore, marveč zdravstveno varstvo v regiji. Program tega varstva je prej potrdil svet zdravstvenega centra.

Pri podpisovanju pogodb so upoštevali napotke skupščine komunalne skupnosti zavarovancev. V pripravah na sklepanje pogodb so sodelovali vsi zdravstveni zavodi, zlasti prizadeveni pa je bil medobčinski zavod za zdravstveno varstvo. Sredstva so delili po načelu, da lahko dobi zdravstvena služba le toliko denarja, kolikor se ga nabere v tem ali onem skladu.

Značilno za letošnje sklepanje pogodb je tudi to, da se je komunalni zavod v imenu samoupravnih organov pogovarjal o delitvi sredstev z vsemi zavodi hkrati in ne z vsakim posebej, to pa je pomagalo, da so prej dosegli soglasje.

Brž ko je zdravstvena služba podpisala pogodbe, je zavestno vzela nase tudi nekaj negotovosti, saj je zaradi neizvedenosti kmečkega sklada v precej nezavidljivem položaju. Sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov dolguje ta čas zdravstvu 277 milijonov Sdin; zavarovanci imajo 245 milijonov Sdin, občinske skupščine pa 35 milijonov Sdin doiga. Da ne bo zdravstveno varstvo zavarovancev okrnjeno, je predvsem odvisno od sredstev v skladih.

Po informacijah komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu strokovne službe že pripravljajo analize za predpis izrednih prispevkov v kmečkem zavarovanju.

»Mlinarjev Janez« vabi v Brestanico

Stiri predstave ljudske igre »Mlinarjev Janez«, ki jo igra na dvorišču gradu v Brestanici tamkajšnje delavsko prosvetno društvo, so pritegnile do zadnje nedelje že nad 2500 gledalcev. V soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 19.30 bodo igrano na brestaniškem gradu ponovili, jutri, v petek, ob 17. uri, pa bo predstava za dijake TŠS iz Krškega in za šolsko mladino.

Zanimivo je, da so ponovitev igre veliko boljše od premiere, po kateri so nekatere prizore skrajšali oz. celo izpustili, s čimer je delo samo pridobilo na mikavnosti.

Brestanica vas vabi - obiščite jo in si na starodavnem gradu ogledte kos davne preteklosti naših dedov!

Obisk iz Chicaga

V soboto popoldne je obiskala uredništvo Dolenjskega lista gospa Erni Medvešek, vdova upravnika PROSVETE v Chicagu in zaslužnega slovenskega rojaka v izseljenstvu življenju - Milana Medveška. Stiri mesece bo ostala pri sorodnikih v Ljubljani in Novem mestu. Upamo, da jo bomo srečali tudi na velikem pikniku naših izseljencev v nedeljo, 25. junija, v Kostonjčevici!

Gospa Erni Medvešek, ki je ob svojem obisku podarila 10 dolarjev za tiskovni sklad Dolenjskega lista, lepo pozdravlja vse prijatelje in znanca v ZDA ter vse bralce našega tednika v tujini.

■ **POMOČ NA POLJIH** - Na Kitajskem so pozvali vojske, učence, študente in državne uslužbence, naj takoj odidejo v vasi in pomagajo pri četvi. Poziv pravi, da je treba to nalogo sprejeti kot zelo nujno, hkrati pa tiste, ki bodo odšli na pomoč, naj se s seboj vzamejo propagandne ideje predsednika Mao Ce Tunga.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Zgodilo se je, česar so se vsi bali in vsi pričakovali, hkrati pa vsi upali, da se le ne bo zgodilo: Na Srednjem vzhodu divja vojna. V ponedeljek ob sedmih zjutraj po našem času, je Izrael napadel ZAR. Izraelska letala so bombardirala oporišča v okolici Kaira, strateške cilje na Sinajskem polotoku in območje Sueškega prekopa. Egipčani so seveda takoj odgovorili z najširšim kopenskim in zračnim napadom.

Egiptu so se pridružile tudi druge arabske države. Ze v ponedeljek so se začeli boji v Jeruzalemu, kjer poteka meja med Izraelom in Jordanijo in pa na meji med Sirijo in Izraelom. Večina tistih arabskih držav, ki nimajo skupne meje z Izraelom, je sklenilo poslati svoje čete na pomoč Egiptu, Jordaniji in Siriji. Del teh čet je že na bojiščih, ostale pa so na poti. Vse arabske države, razen Tunizije, so Izraelu napovedale vojno.

Tak je v najbolj skopih obrisih trenutni položaj na fronti. O vojaških uspehih te ali one strani je trenutno še težko soditi, kajti poročila, ki prihajajo z bojišč, so ne popolna, pa tudi ne posebno zanesljiva, ker obe strani nekoliko propagandno pretiravata. Razen tega pa se položaj - kot je v vojni pač normalno - od ure do ure menja.

Namesto, da bi se skušali znajti v poplavi vesti o samih bojih, ki te dni kar dežujejo s Srednjega vzhoda, si raje skušajmo odgovoriti na nekaj najbolj osnovnih vprašanj: kaj se je pravzaprav zgodilo, zakaj in kaj se utegne še zgoditi?

Kako je prišlo do napetosti, smo na tem mestu že pisali, zato si oglejmo le, kako so potekale zadnje ure pred vojno. V položaju, ko so si armade Izraela, ZAR, Jordanije in Sirije stale nasproti na meji, pripravljene, da vsak hip začno, je mir že nekaj dni visel na lasu. Egipt je z umikom čet OZN in zaporo Akabskega zaliva dobil vojaško in politično prednost, ki se je še povečala, ko je jordanski kralj Husein nenadoma priletel v Kairo in sklenil z Naserjem obrambni sporazum. S tem sporazumom se je Izrael znašel vojaško obkrojen. Velesile so sicer izražale podporo Izraelu (ZDA, Velika Britanija) in Arabcem (Sovjetska zveza), vendar je postajalo očitno, ni so vnete za vojno in so bolj naklonjene politični rešitvi.

Zelo verjetno je, da se je Izrael

bal, da politična rešitev zanj ne bi bila ugodna, kajti težko bi bilo prisiliti ZAR, naj dovoli prost prehod izraelskim ladjam skozi Akabski zaliv, do izraelskega pristanišča Elat, ki je za Izrael edini južni morski izhod. »Diplomatska bitka« se za Izrael ni razvijala dobro, razen tega pa je z vsako uro slabšal tudi vojaški položaj. Izraelski strategji so namreč prepričani, da lahko premagajo vsako arabsko državo posebej, niso pa prepričani, da bi lahko premagali združene vojske arabskih držav. To je bila močna karta v rokah tistih izraelskih politikov in generalov, ki so se zavzemali za vojno in za takojšnji udarec, še preden bi Arabcem uspelo dejansko združiti svoje armade. Tehnica se je prevesila na stran pristašev vojne v petek, ko so presnovali izraelsko vlado. Najvažnejša sprememba je bila imenovanje

Vojna na Srednjem vzhodu

Moshe Dayana (poveljnika izraelskih sil med sueško krizo leta 1956) za obrambnega ministra. Upanja za ohranitev mira so se od petka dalje topila kot sneg pod pomladanskim soncem.

Na arabski strani so med tem časom sicer pospešeno pripravljali vse potrebno za morebitni izbruh vojne, vendar so bili tako v Kairu, kot v drugih arabskih prestolnicah naklonjeni poskusom, da bi rešili spor po diplomatski poti. ZAR je predlagala, naj bi varnostni svet OZN temeljito protičil ves vozni arabsko-izraelski nasprotij, ne pa samo problem plovbe po Akabskem zalivu. Zahodne sile, predvsem ZDA in Britanija, so sicer zahtevale, da je treba najprej prisiliti ZAR, da bo dovolila plovbo po tem zalivu vsem ladjam, vendar je vse kazalo, da se bo razvila dolgotrajna in ogorčena diplomatska bitka.

To pa je bil račun brez krčmarja, oziroma brez Izraela. V Tel Avivu so se odločili za vojno. Kot kaže, je pri tej odločitvi igralo glavno vlogo troje: 1. spoznanje, da se diplomatska bitka ne razvija tako,

kot bi želel Izrael; 2. strah, da proces arabskega združevanja ne bi pripeljal do ustanovitve skupnih arabskih vojaških sil, ki jim Izrael ne bi bil kos; 3. ocena, da bo vojaška prednost na njihovi strani, če bodo prvi udarili. K temu je treba prišteti tudi to, da so v Tel Avivu dobro vedeli, da Zahod in predvsem ZDA, ne bodo nastopile proti Izraelu, tudi če bo začel vojno.

Tak je bil - kolikor je mogoče že zdaj ugotoviti - splet dogodkov, ki je privedel do usodnega ponedeljkevega jutra. In kaj zdaj? Ne moremo se spuščati v vojaške ocene, ker se, kot že rečeno, položaj na bojiščih spreminja iz ure v uro. Sicer pa to za usodo sveta niti ni tako pomembno, kajti naj potekajo boji tako ali tako, v tem trenutku je najvažnejše samo eno: zaustaviti izraelsko agresijo in končati vojno, še preden preraste v še večji, morda usodni, svetovni spopad.

Vse oči so zdaj obrnjene v New York, v palačo OZN. Svet pričakuje, da bo varnostni svet zastavil ves svoj vpliv, da bi končal vojno na Srednjem vzhodu. Po zadnjih poročilih varnostni svet pripravlja resolucijo, s katero bo pozval Izrael in arabske države, naj takoj ustavijo vojaške operacije. Svetovna javnost upa, da bi bil tak poziv učinkovit. Toda preden sprejmejo poziv, ki mora biti seveda soglasen, je treba premagati nasprotja med Zahodom in Vzhodom, oziroma med njunima predstavnikoma - ZDA in Sovjetsko zvezo - ki podpirata vsaka svojo stran. Vesti, ki pravkar prihajajo iz sedeža svetovne organizacije pravijo, da je osnutek sporazuma že skoraj gotov in da morajo ZDA in Sovjetska zveza doseči soglasje samo še o tem, na kakšne položaje naj se umaknejo sile obeh vojskujočih se strani.

Če pustimo vojno ob strani, je druga največja nevarnost ta, da bo Zahod skušal pridobiti celo v tem skrajno nevarnem položaju čim več točk za svojo politiko, naperjeno proti naprednim arabskim državam, v prvi vrsti proti ZAR in Siriji. Vsi dosedanja dogodki so pokazali, kako izredno nevarna je vsakršna igra v položaju, ki je že itak napet do skrajnosti. V tem trenutku bi moral biti edini cilj doseči mir. Vsa dejanja, ki stremijo še po čem drugem, kot po miru - izsiljevanje koristi zase ali za svoje zaveznike - pomenijo samo prilivanje olja na ogenj.

KRATKE Z RAZNIH STRAN

■ **TODOR ZIVKOV V JUGOSLAVIJI** - Bolgarska državna in partijski delegacija, ki jo je vodil prvi sekretar CK KP Bolgarije in predsednik vlade Todor Zivkov, se je med obiskom v Jugoslaviji pogovarjala s predsednikom Titom in drugimi našimi državniki. Pogovori so pokazali, da so stališa naših držav do številnih mednarodnih vprašanj enaka ali podobna. Obe strani sta se posebno zavzeli za to, da po povečali medsebojno trgovino in še bolj razvili tudi druge oblike sodelovanja.

■ **OBSODBE UGRABITELJEM BEN BARKE** - V Parizu se je končal proces proti ugrabiteljem maroškega opozicijskega politika Ben Barke, ki so ga ugrabili in verjetno tudi ubili oktobra 1965. Sodišče je obsodilo na došmrtno ječo Oufkirja, maroškega ministra za notranje zadeve - sodili so mu v odsotnosti - dva druga obtožena pa na osem in šest let zapora. Ostale so oprostil.

■ **ALI BODO ZDA PRENEHALE BOMBARDIRATI VIETNAM?** - Ameriški časopis »Newsweek« piše, da bodo ZDA v prihodnjih tednih

ustavile bombardiranje Severnega Vietnama. Časopis piše, da so vojaški krogi vzemirjeni, ker postajajo ameriške letalske izgube nad Severnim Vietnamom vse večje, razen tega pa tudi vedno več ljudi v vladi misli, da bi bilo treba začeti pogajanja z DR Vietnamom.

■ **MOBILIZACIJA V SAN SALVADORJU** - Predsednik San Salvadorja Julio Rivera je izdal ukaz o mobilizaciji salvadorskih vojaških sil, ki štejejo skupno 5.000 vojakov. Ukaz o mobilizaciji je sledil vestem o incidentih na meji med Hondurasom in San Salvadorjem.

■ **AMERISKI ZUNANJI MINISTRI SE BODO SEŠTALI** - svetovne organizacije ameriških držav je soglasno sprejel resolucijo o sklicanju posebejnega sestanka ministrov za zunanje zadeve držav iz Severne in Južne Amerike. Na sestanku bodo razpravljali o gverilskem gibanju v Venezueli, ki se vedno bolj širi. Venezuelška vlada trdi, da gverilce podpirajo s Kube.

■ **GONJA PROTI GRŠKIM V STRANKAM** - Vojaške oblasti v Grčiji organizirajo po vsej državi zborovanja, na katerih vojaški ministri prepričujejo prebivalstvo, da je vojska storila veliko uslugo državi, ko je uprizarila državni udar, ker je s tem Grčijo rešila srdečnih verig. Vojaški oblasti se naprej obtožujejo vse bilve politične stranke in demokratične organizacije ter njihove voditelje, češ da so v Grčiji odprli vrata »komunistični nevarnosti«.

■ **SMRTNA NESREČA VEŠOLJCA** - Ameriški vesoljec Edward Givens se je smrtno ponesrečil v avtomobilski nesreči, nedaleč od ameriškega središča za vesoljska raziskovanja.

■ **KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA** - Na bližnjih volitvah za predsednika Južnega Vietnama bosta kandidirala sedanji predsednik general Thieu in sedanji premier general Ky. Operovalci menijo, da utegne v zvezi s to dvojno kandidaturo priti do napetosti med njima, sam general Thieu pa je izjavil, da v Južnem Vietnamu vlada splošno pričakovanje državnega udara.

■ **ODBOR ZA NOVO USTAVO** - Grška vojaška vlada je ustanovila odbor iz 20 pravnikov in sodnikov, ki naj bi izdelal načrt nove ustave. Odbor ima na razpolago šest mesecev časa. Kot je znano je vojaška vlada ki je prišla na oblast s udarom 21. aprila, ukinala dotedanjo grško ustavo. Očitno želi imeti tako ustavo, ki bi bolj ustrezala njenim ciljem.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ **IZVRŠNI SVET O SISTEMSKIH VPRAŠANJH**. Novi izvršni svet je te dni pod vodstvom predsednika Staneta Kavčiča razpravljaj o sistemskih vprašanjih ekonomskega političnega razvoja SR Slovenije. Menil je, da trenutno nimamo dolgoročnejšega, jasnejšega koncepta gospodarskega razvoja Slovenije. Ta mora biti izhodišče za sistematično delo v prihodnje. V sedanjih različnih pojmovanjih gospodarskega koncepta je potrebno najti enotna temeljna izhodišča. Potrebna nam je analiza, ki naj odgovori na vprašanje, katere gospodarske dejavnosti je potrebno nadalje razvijati in pospeševati, oziroma, katere v našem gospodarstvu nimajo perspektive.

K izdelavi dolgoročnega koncepta razvoja je treba po mnenju izvršnega sveta pritegniti čim več dejavnikov, zlasti s področja ekonomskega in političnega življenja, ustrezne inštitute, združenja, gospodarsko zbornico, univerzo ter posamezne znanstvene in politične delavce. V sedanjem obdobju že imamo nekatere elemente, vsebovane v srednjeročnem programu razvoja SR Slovenije, različne študije in analize, ki jih je treba smotrno uporabiti v pripravah in izdelavi dolgoročnega koncepta razvoja gospodarstva.

■ **ZIVE, USTVARJALNE RAZPRAVE O REORGANIZACIJI ZVEZE KOMUNISTOV**. Zadnje čase poteka po vsej Jugoslaviji živa, ustvarjalna razprava o reorganizaciji Zveze komunistov Jugoslavije. V Skopju je bil po svet predstavnikov ZK republikah in pokrajinskih glavnih mest. Med drugim so poudarjali, da mora biti nova, ustvarjalna vloga članstva ZK najpomembnejša vrednota,

ki jo mora prinesiti reorganizacija ZK. Vse nove organizacijske oblike morajo omogočiti, da se bo tok ustvarjalne misli sproščeno usmeril tudi od članstva k vodstvom in torej ne bo več strujal pretežno od zgoraj navzdol.

V Beogradu se je začel petdnevni seminar o reorganizaciji ZK, ki mu prisostvuje okoli 500 udeležencev, partijskih in drugih družbenopolitičnih delavcev ter novinarjev. Sekretar izvršnega komiteja CK ZKJ Mijal

Slovenija potrebuje jasen koncept

ko Todorović je v svoji uvodni besedi med drugim poudaril, da reorganizacije ne smemo jemati kot tehnično, pač pa kot globoko idejno in politično vprašanje. Reorganizacija ni enkratni akt, pač pa dolgoročen in daljši proces.

Na seji izvršnega komiteja CK ZKS so razpravljali o pripravah na VIII. sejo CK ZKS. Centralnemu komiteju ZKS bodo predlagali, da določi konec oktobra kot rok, do katerega je treba uveljaviti organizacijske spremembe v ZK v smislu sklepov o načinu in oblikah organiziranosti komunistov.

■ **NAŠ GOST - TODOR ZIVKOV**. V Jugoslaviji se je na povabilo predsednika republike in predsednika ZK mudil na obisku

bolgarski partijski in državni voditelj Todor Zivkov. Z gostiteljem se je pogovarjal o vprašanjih, ki zadevajo obojestransko odnose in sodelovanje, kakor tudi o problemih iz mednarodnega življenja. Gosta so vespod lepo in prisrčno sprejeli. Žal so sporazumno njegov obisk skrajšali na dva dni, ker se je zaradi dogodkov na Srednjem Vzhodu moral vrniti domov.

Na obisku v Jugoslaviji se je mudil tudi podpredsednik češkoslovaške vlade Oldrich Černik, ki se je z jugoslovanskimi voditelji pogovarjal o vzpostavitvi širšega prostora za dolgoročno gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Češkoslovaško. To sodelovanje naj bi v prihodnje temeljilo na stabilnih in bolj dolgoročnih osnovah.

■ **GRAFICNI BIENALE V LJUBLJANI**. Veliko nagrado na sedmem graficnem bienalu, kjer prikazuje okoli 900 del čez 300 avtorjev iz 44 dežel, je dobil Spanec Antoni Tapies. Gostje in domačini so se o bienalu izražali kar najlepše. Med drugim so rekli, da vejeta iz razstave mladost in svežina. Bienale je prvovrsten umetniški dogodek, filter in protokol svetovne grafike.

Razstavo je odprl predsednik ljubljanskega mestnega sveta inž. Miha Košak.

■ **AVTOBUS ZDRVEL POD NASIP**. V nedeljo ob 16. uri je avtobus, ki je vozil 44 italijanskih izletnikov iz Ljubljane proti domu v Italijo, na ovinku pri Postojni zdrvel s ceste globoko pod nasip. Pri tem je bilo deset potnikov huje in pet laže ranjenih. Vzrok nesreče je bržčas zaviranje na ovinku, kjer so prve deževne kaplje zmočile že tako zlizan asfalt.

„INIS“ čaka na stališče bank

V Novem mestu se veliko govori o težavah v Inisu in o velikem kupu črepinj pred tovarno. Vsi ugibamo, kdo je kriv, in sodimo vsak po svoje. Malokdo pa ve, da v Inisu ne bi bilo težav, če bi bil zgrajen takrat, ko je bil še čas za to. Izgradnja se je zavlekla in zaradi sprememb, ki so nastopile v tem času v našem sistemu, so nastopili novi pogoji.

Posledice dejanski investicijski stroški so za 3,36-krat večji od predračunskih, ker ni bilo deviz za nakup opreme na Zahodu, je uporabljen namesto sodobnejšega PITTSBURG sistema sistem FURCOP, ki ga je bilo mogoče kupiti za vzhodne valute; v času izgradnje je prišlo pri nas do inflacije in skoka cen, nazadnje pa še do restriktivnih ukrepov pri investiranju. Vse to pa je oteževalo Inisove prve korake.

INIS je začela obratovati tik pred gospodarsko reformo in uvajanjem novih ekonomskih mer, ki jih je ta prinesla v gospodarstvo. Te ekonomske ukrepe postavlja INIS in vso steklarsko industrijo v nezavidljiv položaj: vse evropske države imajo za uvoz stekla predpisano najmanj 25-odstotno zaščitno carino, pri nas pa je uveljavljen ob 8 odstotni zaščitni carini prost uvoz po novem deviznem sistemu.

Zato uvažamo 2-milimetrsko steklo po 930 Sdin kvadratni meter. Naše steklarne pa ga ne morejo proizvajati, ker imajo planirano ceno 500 Sdin za kvadratni meter in bi ga morale prodajati v izgubo. Ob tem pa seveda ne gre v prodajo 3-milimetrsko steklo naših steklar, ki se kopiči v skladiščih.

Srednjeročni program gospodarskega razvoja Jugoslavije predvideva, da bomo do 1970 dosegli evropsko potrošnje stekla iz leta 1964. Po teh računih nam bo že 1970, upoštevanje steklarne, ki jih imajo danes, primanjlovalo 8.700.000 kvadratnih metrov stekla INIS in vse druge jugoslovanske steklarne, ki so danes v velikih težavah, bodo torej prav kmalu zelo pomembne za našo potrošnjo...

Direktor novomeške INIS

Ludvik Golob je odgovoril na nekaj vprašanj, ki naj pomagajo k boljši informiranosti naše javnosti:

Vsak dan odlašanja povečuje materialno škodo

1. vprašanje: — Kakšno usodo je doživel sanacijski načrt INISA, o katerem je razpravljala ObS Novo mesto že lani?

— Sanacijski program ni bil do zdaj ne osvojen ne uresničen? Predloženo je vsem bankam in ustanoviteljem, da bi zavzeli svoja stališča do njega. V INIS sta o njem razpravljala strokovni kolegi in DS ter ga načelno sprejela, dali pa bomo svoje pripombe še na tisti del, ki je po našem mišljenju premalo konkreten, oziroma je premalo prilagojen pogojem v naši proizvodnji. Pri tem gre za več stvari: 1. za vprašanje proizvodnih zmogljivosti; 2. za podrobnejšo analizo tržišča, ker je to v programu samo grobo obdelano; 3. za tehnološko plat z vidika, ali je izbor opreme (tiste za kompletiranje proizvodnje in za nadaljnji razvoj) najboljši za INIS; 4. za ponovno, podrobnejšo analizo proizvodnih stroškov in proučevanje najboljših in najbolj ekonomičnih proizvodnje na tej osnovi in

5. za dopolnilne predloge za premostitev obveznosti Inisa za odplačilo najetih kreditov tako v obdobju sanacije kot pri ustanovitvi trajnih rešitev za ekonomsko usposobitev INIS.

Vse naštetu so strokovne službe pripravile do 24. maja, 25. maja pa je DS do kočno sprejel tako izpopolnjeni sanacijski program. Poudariti velja, da bi moralo biti vse to, kar rešujemo zdaj, opravljeno že v času izgradnje. INIS bi namreč moral že ob zagonu imeti ustvarjene osnovne pogoje za proizvodnjo.

Vsak dan odlašanja pri odobranju zaprosenih sanacijskih kreditov povzroča tako kolektivno kot družbi večjo materialno škodo!

Sanacija do konca 1967, z remontom pa ne bo težav

2. vprašanje: — V kolikem času bo uresničen sanacijski načrt?

— Sanacija bi potekala v dveh stopnjah. Za prvo potrebujemo 334 milijonov Sdin in bo uresničena do konca avgusta letos, če dobimo denar do konca maja. Za drugo stopnjo potrebujemo 115 milijonov Sdin, končana pa bi bila decembra letos.

3. vprašanje: — Ze prihodnje leto boste morali v redni remont, za katerega je potrebnega precej denarja. Kako je s tem?

— Remont kadne peči je zajet v naših reprodukcijskih stroških. Pod pogojem, da bo sanacijski program sprejet v predlaganih variantah, bomo lahko sami sprejeli prvi remont tovarne.

Zagonskih sredstev je bilo za polovico manj

4. vprašanje: — Ali je res, da INIS z najetimi krediti zelo obremenjuje sredstva naše kreditne banke in hranilnice? Tako vsaj se govori po novomeških podjetjih!

— Ob zagonu steklarne smo dobili namesto 161 milijonov Sdin kreditov za zagonske stroške (toliko je bilo izkazanih v bilanci) samo 70 milijonov kreditov. To je bilo leta 1965. Po veljavnih predpisih se ti krediti odobrujejo za 3 leta, zato nepokriti del teh stroškov razmehujemo po mesecih in novembra letos bo to končano, nakar bomo začeli vračati dobljenih 70 milijonov Sdin kredita. Ta zadeva je urejena z banko po pogodbi.

Za izgradnjo Inisa je dala novomeška banka 612 milijonov Sdin kredita. Do aprila letos smo od tega vrnili za 1.600.000 Sdin bančne provizije in nekaj manj kot 50.000.000 Sdin obresti, to pa je vse, kar je zapadlo do konca aprila. Plačane imamo tudi vse obresti za obratna sredstva. Anuitete za osnovna in obratna sredstva pa do zdaj še niso zapadle.

5. vprašanje: — Kako je bil rešen spor s Poljaki glede napak, ki so jih zakrivali oni?

— S Poljaki je bil dosežen sporazum glede medsebojnih obveznosti, zlasti glede škode, ki je nastala zaradi slabe opreme in temper peči. Pristali so na plačilo 190.000 dolarjev.

Zaradi uvoza stekla in ker je manj gradenj, se zaloge domačega stekla večajo

6. vprašanje: — V Novem mestu se veliko govori o precejšnjih zalogah neprodanega stekla in o tem, da je tega kriva naša usmerjenost v rinfuza steklo. Kaj lahko poveš o tem?

— Plačilna sposobnost In-

sa je v neposredni zvezi z zalogami in razpoložljivimi obratnimi sredstvi. Če upoštevamo najstrožje kriterije obračanja v naši panogi, ima INIS za 80 milijonov Sdin premalo obratnih sredstev, ker banke niso izpolnile zahtev investicijskega elaborata.

Zaloga stekla se res povečuje. Vzroki so: prevelik uvoz ter zmanjšanje stanovanjske gradnje in mrtva sezona, ki traja običajno do konca avgusta. Trenutno imamo na zalogi 3-mesečno proizvodnjo. Lotevamo se izvoza, ki bo letos večji kot lani, toda carinske zapore v tujih državah nas pri tem zelo ovirajo, moramo carino plačati sami.

Glede rinfuza stekla, o katerem se govori v Novem mestu, pa je tako: vsaka industrija proizvaja za trg. Toda v Jugoslaviji imamo tudi ustrezne uzoce in te moramo upoštevati, če hočemo biti industrija. Zato proizvajamo 80 odst. stekla, razrezanega po standardnih merah, 20 odst. pa po specialnih (zlasti specialna stekla).

Kdaj bodo odprte »DOLENJKINE« prodajalne?

Ko bo novomeško trgovsko podjetje DOLENJKA prešlo na 42-urni delovni teden, bodo prodajalne, ki imajo deljen delovni čas, poslovale poletni od 7.30 do 12. in od 17. do 20. ure, razen ob ponedeljkih in sobotah, ko bodo odprte neprekinjeno od 7.30 do 13.30. Pozimje se delovni čas ob sobotah in ponedeljkih ne bo spremenil, medtem ko bodo imeli v drugih dneh odprto od 8. do 12. ter popoldne od 14.30 do 18. ure. Nonstop trgovine bodo ne glede na letni čas odprte od 7. do 19. ure. Trgovine, ki delajo ob nedeljah, bodo tudi v prihodnje delale tako. Občinska skupščina v Novem mestu je DOLENJKIN načrt za izvedbo skrajšanega delovnega tedna sprejela 25. maja.

Brez znanja kmet ne more napredovati

Zamisel o ustanovitvi nižje kmetijske šole v Brestanici, kjer bi šolali bodoče kmečke gospodarje

Zadnja leta že ostaja na domačijah več mladih ljudi, ki mislijo, da si bodo na zemlji lahko zagotovili dostojno življenje. Poklic kmetovalca, pri čemer imamo v mislih dobro opremljenega tržnega proizvajalca, postaja bolj cenen.

Ker tudi na tem področju brez znanja ne bo šlo, postajajo znova potrebne nižje kmetijske šole, ki bi v enem ali dveh letih toliko usposobile bodoče kmečke gospodarje, da se bodo kasneje lahko sami znašli in sledili hitremu napredku sodobne kmetijske vede in tehnike.

Iz teh vzrokov se je rodila tudi zamisel o ustanovitvi nižje kmetijske šole v Brestanici.

50 mest na poletnem sejmu

V soboto, 10. junija, bodo v Beogradu odprli poletni sejem. Te poslovne prireditve, ki bo do 18. junija, se bodo udeležila trgovska in proizvodna podjetja iz 50 jugoslovanskih mest oziroma iz vseh republik. Obiskovalci bodo lahko na sejmu kupili vse vrste tekstilnih izdelkov, obutve in usnjene galanterije, gospodinjske pripomočke, razne vrste oprem in podobno. Podjetje »Slovenija vinob« bo imelo na razstavišču prodajni paviljon.

Tudi vi ste kovač!

Vsak je kovač svoje sreče! Zato mislite že danes na jutrišnji dan in ne pozabite: iz malega raste veliko! Vlagajte svoje prihranke

na hranilno knjižico pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

Sejmišča

Slab promet na sejmišču

Novomeški sejem v ponedeljek ni bil dobro obiskan, ker je bil ta dan sejem tudi v Skošanu. Naprodaj je bilo 879 prašičkov in 140 glav govedi. Za pujske je bilo malo več zanimanja kot prejšnji teden, prodali so jih 537; medtem ko so prodali le 81 glav goveje živine. Za pujske so zahtevali 11.000 do 31.000 starih din, za vole 470 do 500 Sdin za kilogram, za krave 280—390 Sdin za kg, za mlado živino 500—520 Sdin.

Na sejmu v Brežicah

V soboto je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 980 prašičkov, vendar so šli slabo v denar: odkupljenih je bilo le 373. Manjše so prodajali po 850 do 950 Sdin za kilogram, večje pa po 600 do 650 Sdin kilogram žive teže.

nici, kjer bi v prostorih starega gradu lahko odprli šolo za tri posavske občine. V bližini gradu je precej veliko posestvo, ki bi ga šola lahko uporabljala za praktični po-

uk. Za začetek bi potrebovali okoli 40 milijonov Sdin, vendar vsem trem občinam primanjkuje denarja. Tako je ustanovitev šole zaenkrat šele zamisel, katere so kmetovalci prav gotovo veseli. K njeni uresnitvi pa silijo dejstvo, da v teh občinah blizu polovico vseh prebivalcev živi od kmetijstva in da je bilo na področju izobraževanja doslej kaj malo narajenega zanje.

Spet je označena pot na Lovrenc

Pred kratkim je Planinsko društvo iz Radeč znova označilo planinsko pot na Lovrenc, ki leži med Vel. Kozjem in Lisco. Markacije so zelo goste, na Lipi sredi trga in pri vodnjaku blizu pošte pa sta nameščena tudi dva kazipota. Postojanka Lovrenc spada v zasavsko transverzalo, iz Loke pa je dosegljiva v poldrugi uri. Tudi druga pot — iz postaje Breg — je dobro označena in ljubitelji gorā ne morejo zgrešiti Lovrenca.

NE HODI DOMOV BREZ

NOVOTEHNA NOVO MESTO

OBIŠČITE PRENOVLJENO NOVOTEHNO — pri kandijskem mostu!

V preurejeni prodajalni imajo še večjo izbiro vodoinstalacijskega materiala, mizarskega okovja, ključavničarskega in mizarskega orodja, ribiškega in lovskega pribora ter drugih kovinskih izdelkov. Tu lahko dobite ali naročite vse vrste gradbenega materiala in strojno opremo KIKINDA. Prodajajo tudi ploščato in okroglo železo, črno in pocinkano ploščevino, cevi ter raznovrsten drug material in opremo železninarske stroje. Na zalogi imajo okna in vrata za stavbe, bukov parket, vezane plošče, panel plošče, lesnit in emajl-lesnit.

Potrošniki, obiščite moderno urejeno prodajalno, kjer boste hitro in solidno postreženi!

■ NOVOTEHNA — na Glavnem trgu vam nudi po 82.000 Sdin 80-litrske absorpcijske HIMO hladilnice. Trgovina je dobro založena z raznovrstno uvoženo camping opremo: ležalnimi blazinami, zložljivimi posteljami, zložljivimi mizami in stoli, sončniki, gorilniki in drugim.

■ BARVE — LAKI — na Cesti komandanta Staneeta: na zalogi vse vrste barv in lakov, zaščitni premazi, parketna loščila, lepila, zidarsko in pleskarsko orodje in ščetinarsko blago.

■ AVTO — DELI na Glavnem trgu: izbira moških in ženskih športnih in turnih koles, Mopedi T 12 in T 13 nadomestni deli za vse vrste osebnih in tovornih avtomobilov, akumulatorji 6 in 12 voltov različnih kapacitet in ostali avtomobilski pribor ter oprema.

■ NOVOTEHNA v Trebnjem, Krškem in Metliki ima vedno na zalogi vse vrste gradbenega materiala, železo, ploščevino, tehnično blago, gospodinjske pripomočke in drugo.

POTROŠNIKI, kupujte kvalitetno, poceni in NOVO pri NOVOTEHNI!

Cilj pohoda bo v Gor. Zabukovju

V trebanjski občini bo občinski odbor ZB tudi letos organiziral na dan borca patriotski orientacijski pohod, v katerem bodo tekmovali zastopniki borbovskih in drugih družbeno-političnih organizacij. Udeležence bo 3 do 4 km dolga pot vodila od Mirne do Zgor. Zabukovja, kjer bodo ta dan v Koščuju odkrili spominsko ploščo padlim partizanom.

Tekmovanje bo ekipno. Razen opisane poti bodo morali tekmovalci med potjo opraviti različne naloge, na strelišču pa streljati na balone. Vse skupaj bo vplivalo na končno uvrstitev. Ekipe bodo razvrščene v dve skupini: prvi dve mesti bosta dobili pokale, drugo in tretje mesto pa častne diplome. Prijave za tekmovalce je treba poslati občinskemu odboru ZB do prvega julija.

Poziv gostincem in trgovcem

V Brežicah je bil 30. maja občinski zbor občinske Turistične zveze. Ugotovitev v poročilu so pripomogle k zanimivi razpravi, v kateri so sodelovali skoraj vsi navzoči. Bili so enotni misli o tem, da so samo naravni pogoji za razvoj turizma v brežički občini premalo in da bo odslaj treba vlagati v razvoj te panoge večje vsote. Pri tem naj bi sodelovale delovne organizacije, predvsem gostinske, trgovske in prometne. Tudi vzgoje občanov turistični delavci odslej ne bodo smeli zanemarjati.

Za predsednika občinske Turistične zveze v Brežicah je bil ponovno izvoljen Ludvik Hren, za tajnika pa Maks Toplišek.

Težnje po dveh družtvih

V Turističnem društvu Krška vas so nekateri člani izrazili željo po razcepitvi društva. Tako bi dobili svoje društvo na Velikih Malencah, Turistično društvo v Krški vasi pa bi ostalo samo zase. Občinska Turistična zveza se ni ogrela za tako delitev v bojzani, da bi razbili delujoče društvo in še tako pičila sredstva za delo še bolj razdrobili.

V Sevnici manjka stavbnih parcel

Veliko zanimanje za gradnjo zasebnih hiš je v Sevnici povzročilo, da je začelo v središču mesta primanjkuje stavbnih parcel. Po mnenju oddelka za gospodarstvo sevniške občine bo treba v prihodnje več prostora nameniti gradnji blokov, da bo dosežena večja gostota prebivalstva in s tem zmanjšani drugi stroški urejanja mesta. Lastniki zemljišč, ki imajo večje stavbne parcele kot to dooloča urbanistični program, bodo morali odvečna zemljišča prodati.

Kompolje: sporazumeti se bo treba

»Tisti živinorejci, ki imajo naravno osemenjevanje, hočejo umetnega, tisti z umetnim pa naravnega; pa ustrezni ljudem, če moreš,« pravi jo na sevniški veterinarski postaji. Vendar je v glavnem umetno osemenjevanje še pokazalo svoje prednosti in jih ljudem ni treba več dokazovati.

Vaščani Kompolj še daljša želijo, da bi bila tudi v njihovi vasi osemenjevalna postaja, ker je treba sedaj živino predalec voditi, vendar se nikakor ne morejo sporazumeti, v katerem hlevu bi osemenjevali. Ko je že kazalo, da bo sporazum dosežen, se je lastnik premislil in odpovedal prostor. Tudi na tem primeru se je pokazalo, kaj pomenita sloga in razumevanje.

Vsaki krvodajalec mora na obvezen zdravniški pregled k dr. Smiljanu Trobišu

POL URE MED LJUDMI IZ KRVODAJALSKE KARTOTEKE

Vsaka kaplja - nenadomestljivo zdravilo

Nekaterim je darovanje krvi že v krvi

Ni še do konca odbilo sedmo jutro, ko je že oživel bel hodnik pred novomeško transfuzijsko postajo. Tega dne — v torek, 23. maja — so prišli na odvzem krvi iz Inisa, Dolenjske banke in hranilnice, PTT, GG, splošne bolnišnice in učiteljskega. Moški in ženske, toda skoraj nobeden prvič.

Začelo se je kot vselej. Čakajoče so poklicali na pregled, jim preverili kri, izmerili pritisk, določili (ali ne) dozo in jim potisnili kartone v roke.

Darovalci, oblečeni v bele halje in bela obuvala, so posamič vstopali skozi leva vrata v prostor z ležalniki poleg steklene stene, v kateri je izrez za roko, onstran pa sterilni prostor, kjer v stekleničko kaplja kri.

»PRVIČ KRVODAJALEC PRI PARTIZANIH«

Danilo Kovačič iz Novoteksa je bil tokrat prvi na vrsti, hkrati pa so mu na karton napisali, da je že 27-krat dal kri.

»Prvič« se je spominjal pozneje pri malici, asem dal kri pri partizanih. Ranjenci so bili v življenjski nevarnosti, ko pa so nam povedali, da jih lahko rešimo, sem bil med prvimi, ki sem pristal na odvzem. Takrat sem čutil, da pomagam tovarišu. To mi je ostalo do danes. Če lahko pomagam, si to štejem za dolžnost.

»VRAČAM DOLG ZA TISTE, KI SO POMAGALI HČERI«

Lade Janc, tudi iz Novoteksa, je povečal število svojih obiskov transfuzijskim postajam na 24.

»Med krvodajalce sem se vpisal kmalu po tistem, ko mi je hči padla v apno. To je bilo pred leti,« je pripovedoval. »Dekle je imelo huđe opekline, potrebovala je kri. Vse bi naredil, da bi ji pomagal. Do takrat še nisem dal krvi. Hitro sem se javil, zdelo se mi je, da bo vse pozno. Pa ni bilo. Otroku so pomagali drugi, ostal je pri življenju. Tedaj sem sklenil, dal kri. Hitro sem se javil, jal jo bom, dokler bom mogel. Tako bi se rad vsaj deloma oddolžil tistim plemenitim ljudem, ki so mi rešili otroka.«

VSAKO LETO ENKRAT

Nace Gregorčič iz GG je izračunal, da je do zdaj dal že 1,5 litra krvi.

»Prvič je bilo pred sedmimi leti. Ne vem, kaj je že bilo, da sem se prijavil. Od takrat da kri vsako leto po enkrat. Zdi se mi, da se po

odvzemu počutim precej bolje.«

ZGODBE SO SI PODOBNE

O sebi so spregovorili trije med 2.100 krvodajalci, ki hodijo redno ali občasno na novomeško transfuzijsko postajo. Trije s tremi različnimi zgodbami, z različnimi razlogi, zakaj so postali krvodajalci.

Ljudje, ki so v torek čakali na odvzem, bi lahko povedali nove in zanimive zgodbe. Iz vsakega, še tako slučajnega pogovora s temi, ki jih tu srečaš, pa izzzveni tole: »Tu smo, da bi pomagali neznanim prijateljem v nezgodah.« je menila dr. Minka Maležič.

ratnih nezgodah,« je menila dr. Minka Maležič.

KRVODAJALCEV NI TEŽKO DOBITI, PA VENDAR ...

Predsednik komisije za krvodajalstvo pri občinskem odboru RK v Novem mestu Danilo Kovačič je potrdil, da podjetja res težko dovolijo svojim delavcem, da izgube dan zaradi odvzema krvi. Ni pa se potrebno preveč truditi, da pridobe novega krvodajalca. V Novoteksu, je povedal, je propagando in organizacijo krvodajalstva prevzela mladinska organizacija in dosegla lep uspeh.

»Nekatera podjetja imajo v statutih zapisano,« je dejal

Kovačič, »da ima krvodajalec zaradi odvzema krvi pravico do plačila izgubljenega dne. Navadno to obračunava jo tako kot plačane dopuste. Žal, teh reči še niso uredila vsa podjetja.«

■ OB KONCU SE TOLE:
■ RAZVESELJIVO JE, DA
■ JE MED OBČANI ČEDA
■ LJE VEČ TAKIH, KI SO
■ PRIPRAVLJENI DARO
■ VATI KRI ZA SVOJEGA
■ BLIŽNJEGA, ZA ZNANE
■ GA IN NEZNANEGA PRI
■ JATELJA, ZA TOVARISA.
■ VELIKO ŠTEVILO KR
■ VODAJALCEV TO DOKA
■ ZUJE. REFORMA NE BI
■ SMELA LJUDEM PROIZ
■ VAJALCEM PREPREČI
■ TI, DA NE BI MOGLI
■ DOKAZATI IN IZPOLNI
■ TI TE ENE NAJBOLJ
■ PLEMENITIH CLOVE
■ SKIH DOLŽNOSTI!

IVAN ZORAN

V TELEFONIJI SE NAM OBETA NAPREDEK

V bodoče manjkrat znak: „Zasedeno!“

Telefonski naročniki v Novem mestu že od lanske jeseni ugotavljajo, da pri vzpostavljanju telefonskih zvez zelo težko dobijo signal telefonske centrale, saj morajo nanje čakati tudi do pol minute. Ker se pri telefonu vedno mudi, povzroča to stanje upravičeno negotovanje. Zakaj je prišlo do takega stanja in kaj predvidevamo v bodoče za normalizacijo?

Z avtomatizacijo telefonskega prometa so potrebe po telefonski zelo hitro rasle. Ob vključitvi nove telefonske centrale v Novem mestu leta 1962 je bilo vključenih nekaj nad 300 telefonskih naročnikov, sedaj pa jih je že čez 600. Število naročnikov se je torej podvojilo. Isto stanje je tudi pri ostalih centralah. V kratkem obdobju petih let je bilo skoraj celotno področje Bele krajine, Spodnjega Zavsavja in Dolenjske avtomatizirano. Vključenih je bilo, razen v Novem mestu, še 13 avtomatskih telefonskih central, ki so vse vključene v jugoslovansko telefonsko mrežo.

Projekt za glavno avtomatsko telefonsko centralo v Novem mestu ni predvideval tako hitrega razvoja, zato tudi zvezni organi v avtomatski centrali Novo mesto niso dimenzionirani za tako naraščajoči telefonski promet. Ker je število istočasnih krajevnih telefonskih pogovorov omejeno, morajo ostali naročniki, ki želijo govoriti, počakati na znak centrale toliko časa, da se sprostijo zvezni organi. To je tudi glavni

vzrok za negotovanje telefonskih naročnikov. Telefonske naročnike opozarjamo, da počakajo na znak centrale in ne prekinkajo zveze in tolejo po vilicah aparata. Čim večkrat prekinkete zvezo, tem daljša se bosta čakala na znak centrale. Glede na nastali položaj, je Podjetje za PTT promet Novo mesto predvidelo v svojem planu za leto 1967 razširitev glavne avtomatske centrale v Novem mestu, in sicer v znesku 31 milijonov starih dinarjev. Dela se bodo pričela verjetno že v juliju, tako da bi se stanje normaliziralo do letošnje jeseni. Centrala bo tudi povečana za nadaljnjih 200 priključkov.

Razen razširitve ATC v Novem mestu bomo v letošnjem letu vključili še štiri avtomatske telefonske centrale, in sicer v Straži, Žužemberku, Mokronogu in Krmelju, razgovori pa teko tudi glede Bizeljskega.

Za hitro in kvalitetno vzpostavljanje medkrajevnih telefonskih pogovorov pa je potrebno zadostno število zveznih vodov med centralami. S hitrim naraščanjem števila telefonskih naročnikov, ustreznosti naraščajo potrebe po medkrajevnih telefonskih vodih, zato danes težko vzpostavljamo zveze z Metliko, Sevnico, Črnomljem, Krškimi, Brežicami in tranzitno centralo Ljubljana. V veliki meri so težave nastale zaradi specifičnosti telefonskega prometa pri nas. Telefonski promet je skoraj v celoti skoncentriran v čas od 7. do 14. ure, z uved-

je prevzela se tri Trzanove, bodo v teh trgovinah uredili specializirano prodajo. Čeprav doslej v Mokronogu ne bo konkurence, bo poskrbljeno za boljšo izbiro in ugodnejši nakup. Tako zagotavlja jo pri DOLENJKI.

Klubski prostor tudi na Raki

Delo mladine na Raki je znova oživelo. Končno bodo dobile v vasi svoj prostor za sestajanje vse organizacije in društva. Tega se najbolj veselijo mladina. Za pomoč pri opremljanju so mladinci zaprosili občinski komite ZMS in naleteli na ugoden odziv. Za Rako bo klubska sobica poleg pisarne krajevnega urada velika pridobitev, saj nimajo niti dvorane niti kakega drugega kotička, kjer bi se lahko nemoteno srečevali.

Dr. Minka Maležič: »Pri nekaterih je krvodajalska zavest v krvi.«

V težjih pogojih boljši uspeh

Olajšave so bile z reformo ukinjene, gostinstvo pa je kljub temu doseglo boljši uspeh - Včasih za modernizacijo ni bilo denarja, zdaj pa je - Kupci so slabi plačniki

Po reformi v letu 1965 je družbeni sektor kočevskega gostinstva kljub ukinitvi nekaterih olajšav dosegel boljše gospodarske uspehe.

Pred reformo je gostinstvo plačevalo 1 odstotek prispevka iz dohodka (ostala podjetja pa v večini primerov 15 odstotkov), razen tega pa so hotel, kavarina, ljudska restavracija in DUR Rudnik plačevali prometni davek od alkoholnih pijač po zelo nizki stopnji. Kljub tem ugodnostim je bilo gostinstvo vedno v težavah in ni imelo denarja za modernizacijo.

Po reformi so bile ugodnosti pri prometnem davku ukinjene, razen tega je

bilo gostinstvo izenačeno pri plačevanju obveznosti z ostalimi gospodarskimi organizacijami. Kljub temu gostinstvo ni zašlo v težji položaj, ampak je doseglo celo boljše gospodarske uspehe.

V letu 1965 je v primerjavi z letom 1964 celotni dohodek gostinstva porasel za 20 odstotkov, naradni dohodek pa za 22 odstotkov; hkrati se je število zaposlenih zmanjšalo za skoraj 11 odstotkov.

Za sklade so vsa tri podjetja ustvarila v letu 1965 187.279 N din, v letu 1966 pa že 256.361 N din ali za 37 odstotkov več.

Tudi v prvih mesecih leta dosega gostinstvo kar

zadovoljive uspehe, čeprav je količinski promet v glavnem enak lansnemu. Nazadovanje prometa je zabeleženo le pri DUR Rudnik, kjer imajo vedno manj abonentov.

Posredno pa je reforma nekoliko, vendar ne resneje, prizadela gostinstvo. Nekatera podjetja namreč gostinstvu ne plačujejo računov redno, zato tudi gostinska podjetja ne morejo redno poravnati obveznosti do dobaviteljev. Kupci so dolgovali v prvih treh mesecih letos gostincem 70,8 odstotka več kot v istem obdobju lani, gostinci pa dobaviteljem 62,8 odstotka več.

Ceprav so bile gostinskim podjetjem v Kočevju po reformi nekatere olajšave ukinjene, so dosegli lani boljši gospodarski uspeh. Na sliki restavracija Hotela Pugled. (Foto: Jelenovič)

Planinci PTT po partizanskih poteh

Slovenska PTT podjetja so sklenila podeliti domicil in sprejeti pokroviteljstvo nad partizanskimi kurirji in vezisti. Svečana podelitev domicila bo 17. junija popoldne na Lokvah nad Novo Gorico.

V počastitev te svečanosti je Planinsko društvo PTT Ljubljana organiziralo pohod planincev PTT Slovenije po poteh partizanskih kurirjev. Planinske ekipe bodo v času od 3. do 17. junija prehodile pot od Maribora prek Pohorja, Graške gore, Paskega Kozjaka, Sentjurja pri Celju, Planine, Bohorja, Gorjancev, Črnomlja, Roga, Turjaka, Urha pri Ljubljani, Blegoša, Ratitovca, Porezna, Vojskega in Predmeje do Loke, kjer bodo planinci poštarji izročili predstavnikom partizanskih kurirjev in vezistov štafetno palico s pozdravi vseh slovenskih PTT kolektivov.

Planinci iz novomeškega PTT podjetja so 6. junija na Bohorju prevzeli štafetno palico od celjskih planincev poštarjev, naslednje jutro pa bodo odšli z Bohorja in se ustavili pred spomenikom padlim borcem NOV in žrtvam fašizma na Senovem, v Brestanici in Kostanjevici na Krki. Nato bodo prehodili Gorjance, 8. junija zjutraj pa se bodo s Trdinovega vrha spustili na Suhor do spomenika XIV. divizije. Od tam bodo odšli proti Črnomlju, kjer bo ob 12. uri kratka slovesnost s polaganjem venca padlim vezistom pred pošto v Črnomlju.

Nadaljnja pot bo vodila planinsko ekipo na Planino pod Mirno goro in skozi Črmošnjice ter Stare Zage do Občic, kjer bo pred spomenikom padlim kurirjem TV-15 predala štafetno palico s pozdravi novomeškega PTT kolektiva planincev ljubljanskega PTT podjetja, ki so bodo prenesli čez Rog v Stari Log.

S tem pohodom bodo planinci poštarji počastili spomin vseh borcev NOB, ki so kot vezisti in kurirji padli pri izvrševanju svojih nalog. Obenem bodo oživljali tradicije partizanskih kurirjev in vezistov, ki so v času NOB v najtežjih razmerah opravljali odgovorne naloge, se prebijali skozi sovražne zasede in vzdrževali zvezo med partizanskimi enotami.

IVAN ZORAN

Dolenjsko sonce, zrak in voda za vsak žep

Od vseh je odvisno, kako se bo pri nas počutil gost v mednarodnem turističnem letu - Predloge Dolenjske turistične zveze velja sprejeti z razprostrtimi rokami

»Prodajamo sonce, zrak in vodo,« je rekel novomeški turistični in gostinski delavec ter gospodarstvenik Marko Ivanetič 17. februarja na seji novomeške občinske skupščine, ko je leta obravnavala priprave na sprejem domačin in (še bolj) tujih gostov.

Prenekateri odborniki je ob tem izdal porogljiv nasmešek, eden pa je bolj zase kot za tovariše v okolici pripomnil: »Ponarejeno vino je pa pozabill!« Da bi razprava ne dobila komičnega epiloga, so odbornikom takoj postregli s podatki o dohodku od turizma v Švici.

Ob primerjavi švicarskega turizma z našim (slovenskim) in vzporejanju dohodkov od te panoge v Švici in Sloveniji vsakogar mine porog.

Švica, s katero se Slovenci tako radi primerjamo, ima vsaj desetkrat večje dohodke od turizma kot Slovenija. Da ni lahko postati turistični

na dežela, povedo najbolj prepričljivo podatki, koliko denarja je treba vložiti v turistični razvoj. Spet moramo dati za zgled sosede: Italiji, Avstriji, Švici, če omenimo le nekatere, je turizem že nestotokrat pomagal v pozitivno plačilno bilanco in sploh polnil blagajne, kadar drugim panogam ni šlo. Tega denarja (iz turizma) pa omenjene dežele niso dobile brez truda. Turistom so znale in znajo marsikaj dati, jim jim tudi primerno računati.

Pri nas, pravimo, prodajamo sonce, zrak in vodo. To je bogastvo, kakršnega drugod ne premorejo: takega sonca, takega zraka, take vode! To je neprenosljivo in neizčrpljivo, vendar pa še — tega se čedalje bolj zavedamo — neizkoriščeno bogastvo. Česa vse ne bi dali Angličani, da bi ga imeli, pa Nizozemci pa Skandinavci!

Na naše sonce, zrak in vodo so, kot pravijo, prvi opozorili tujci, češ: »Clovek se pri vas pomladill!« Kot je Kolomb odkril Ameriko, tako so tujci novo turistično deželo — Jugoslavijo. In zdaj, ko je le-ta odkrita, hoče pod nje sonce, v njen zrak in vodo čimveč gostov s tujimi potnimi listi.

V letu 1967, ki velja za mednarodno turistično leto, smo z odpravo vizamov za tujce na stečaj odprli vrata.

Dobrodošli — pa ne v nered!

Vrata smo odprli — kaj pa zdaj? Smo pripravljeni? Se bomo lahko pripravili in dali gostu kaj več, kar bo dobil od sonca, zraka in vode — recimo, še pozdrav v njegovem jeziku: WILLIKOMMEN! BENVENUTI. — WELCOME! DOBRODOSLI!?

Na to so opozorili tudi turistični in gostinski delavci v Novem mestu, ko so ugotavljali, da ima središče Dolenjske Novo mesto na voljo le 64 ležišč, kar je manj kot pred vojno. Obrazložili so tudi načrt (Dolenjske turistične zveze) za priprave na turistično sezono. V kratkem zajema ta načrt:

■ izboljšavo in opremljanje gostišč v dolenjskem stilu; pripravljane domačin specialitet; izboljšavo strežbe in poslovanja; olepševanje naseelij; predavanja in seminarji; tiskanje propagandnega gradiva, prospektov, razglednic, nameščanje informativnih napisov, tabel itd.

ČRNOMALJCI SO Z JURJEVANJEM DOSEGLI USPEH

Še nikoli takega obiska!

3. in 4. junija je bila v Črnomlju že četrta turistična prireditve — jurjevanje, na kateri se je zbralo več tisoč ljudi iz vse Slovenije, sosednje Hrvaške, celo inozemcev ni manjkalo — Program je gledalce povsem zadovoljil, prav tako pa celotna organizacija prireditve

Ze v soboto zvečer se je ob kresu v dolini pod hotelom »Lahinja« zbralo nad 4000 gledalcev. Prišla pa niso le domačini, temveč tudi izletniki iz vse Dolenjske. Črnomelj je bil poln avtomobilov, vendar je bilo dobro poskrbljeno za red na cestah in parkiranje vozil, saj ni bilo nobene prometne nesreče.

Po 200 din vstopnice so pobirali le od odraslih gledalcev, medtem ko so otroci lahko prišli na prireditveni prostor s starši zastopali. Kresovanje se je sicer začelo z majhno zamudo, toda dobrohotno smo jo preboleli, ko je z visoko postavljenega kresa hušknji plamen in ko so Dragatuščani s pesnjico in plesom pokazali obredje kresne noči iz davnine. Videli smo še običaje iz Bojancev, ljudskega pevca Jaza z orglicami in svojevrstnim godalom, veselje pa so ob koncu zaključili Semečani z originalno prikazano kmečko občetje in vsemi zraven spadajočimi navadami.

S stojnic je zapeljivo dišalo

Med dveurnim programom so s stojnic lepo zadušili čevapčiči in druge dobrote, katerih tokrat res ni manjkalo. Kogar so noge bolele od dolgotrajnega stanja, se je lahko že vmes pokrepčal in posejal, saj je bila ob stojnicah postavljena cela vrsta miz in klopi. V hotelu in po gostil-

nah pa je bil sploh že ves dan direndaj. Po programu je na prireditvenem prostoru veselo in poskočne viže igral trio Henčka Burkata s Kamenc pri Novem mestu, v hotelu in na vrtu pa so bile mize zasedene z ljubitelji plesa na jazz glasbo. Se pozno v noč je bilo po mestu slišati zapoznele kresovalce. Prenosišča v hotelu so bila do zadnjega oddana, nekaj prometa pa je bilo tudi v zasebnih turističnih sobah.

»Pozdravljeni v deželi sonca!«

Uvodne besede sodnika Janca Kramariča na nedeljski prireditvi so zadele v črno, kajti vreme je bilo kot naročeno. Mnogi izletniki, ki so se v Črnomelj pripeljali čez gorjansko cesto, so že spotoma občudovali lepote pokrajine, ki so ji nedavno simetrično postavljeni kupi sena dajali še poseben čar.

Program je začela skupina iz Črnomlja, ki je v spremstvu trobentačev in piskačev pripeljala zelenega Jurija in ga po končanem obredju za dobro letino polila z vedrom vode. Za njimi so se zvrstili viniški kolaši, Preločani, skupine iz Adlešič in Starega trga, druga folklorna skupina iz Črnomlja, kot gostje pa so nastopili tudi Karlovčani.

Vse skupine so se za nastop dobro pripravile in vseh so nam bili vsi, bodisi v običajnih belih belokranjskih obla-

čilih ali živo pisanih narodnih nošah Poljancev, Karlovčanov in brhkih Črnomaljk.

Ves Črnomelj je bil v nedeljo poln v narodne noše oblečenih ljudi, med njimi pa je bilo tudi dosti otrok. Nekateri so bili tako majhni, da so pod dolgim krilcem gotovo še skrivali pleničke. Okusno pripravljenih toplih in mrzlih jedi (nad cenami se tudi niso pritoževali) ter pristne belokranjske kapljice je bilo povsod dovolj. Na številnih stojnicah so domača podjetja prodajala še kavo, sadne sokove, izredno lepo sadje, cigarete, spominke in drugo blago. Še kramarji zasebnega sektorja so imeli s svojim kišcem ugoden poslovni dan. Ker je sonce močno pripekalo, so dosti izžrili tudi fantje, ki so kot krošnjariji med množico prodajali lučke. Le domačini so med njimi spoznali šolarje, sicer pa so nastopili vjudno kot pravi trgovci.

Po prireditvi, ki je trajala do poldneva, so bile v hipu zasedene vse mize, kajti godba je že privabljala goste. Prenekateri izletniki od drugod pa so popoldne obiskali še bližnje kraje, kjer so nekaj partizanili.

V turističnopropagandnem pogledu je jurjevanje uspešno kot še nikoli doslej, kar je predvsem zasluga peščice navdušenih organizatorjev. Glede na tolikšen obisk pa najbrž tudi blagajna prirediteljev ne kaže dna. R. B.

TROJCKI POMAGAJO NA NJIVI. Korenetova iščeta med pšenico osat, njuni trojčki Peter, Pavle in Anica pa starše posnemajo. Otrok si ne upajo pustiti samih doma, zato morajo s starši na njivo, tam pa naredijo precej škode. (Foto: Polde Miklič)

Pri Korenetovih nimajo za davke

V Segonje sem šel službeno, zato sem se moral oglasiti tudi pri Korenetovih, ki jih naši bralci že dobro poznajo. Tu so doma trojčki Peter, Pavel in Ani, za katere je uredništvo Dolenjskega lista pred tremi leti organiziralo nabiralno akcijo.

Ko sem prišel do hiše, ni bilo nikogar doma. Vseh pet sem našel na njivi. Gospodar in gospodinja sta po pšenici plela osat, ker nimajo denarja, da bi kupili škropivo za uničevanje plevela. Okoli

njiju pa so se sukali segonjski trojčki, ki bodo čez dva meseca dopolnili tretje leto.

Lahko si vsak misli, kaj takile trije naredijo v pšenici. Plevela še ne znajo ločiti od pšenice, zato je škoda kar precej, vendar jih starši ne morejo pustiti samih doma.

Ko sta me Korenetova zagledala, sta kar obnemela, kajti videla sta, da imam na rami torbo, iz katere navadno ne pride nič dobrega. Priznati mo-

ram, da se mi je tu menda prvič stisnilo srce, odkar opravljam izterjevalno službo.

Prišel sem bliže, onadva pa sta dejala: »Saj veva, da sva dolžna za davke oziroma kmečko socialno zavarovanje za vse leto nazaj. Toda od kod naj vzameva 65.000 S din za dolg? Lani smo imeli še dve kravi, potem je prišla nesreča, v kateri je ena krava poginila. Delovno živino moramo najemati, prašičereja na majhni kmetiji ni možna, razen

tega so štirje otroci. Doma imamo še eno deklico, staro enajst mesecev. Kmetija je v bregu, večkrat je suša, zraven vsega imetja pa je gozd. Hiša in druga poslopja so tako slaba, da se bodo podrla, če jih ne obnovimo. Če le dobimo kak denar, takoj kupimo cement. Sami delamo opeko, da bi pred zimo lahko vsaj hišo prekrili.«

Vem, da je vse res, kar sem slišal, in tudi to, kar sta še potem povedala: »V strahu smo, če bi kdo zbolel. Pred kratkim so zboleli trojčki in nisva vedela, kaj storiti. Denarja za zdravnika ni bilo, pa tudi v Skočjan je težko vse tri nesti.

Potem sva prosila za pomoč patronažno sestro v Skočjanu. Prav rada nam je pomagala, za kar smo ji še zdaj hvaležni. Prišla je k nam in otrokom izmerila vročino. Vsi trije so imeli nad 39 stopinj. Svetovala je, naj jih le neseva k zdravniku, če se bolezen ne bi izboljšala. Na srečo je vročina upadla. Patronažna sestra je še edina, ki nas kdaj obišče. Pogleda, kako je z otroki, ter nam daje navodila, kako z njimi ravnati.«

Zelo pa sem se začudil, ko sta povedala, da ni nikoli nikogar od centra za socialno oz. socialne službe sploh. Menim, da bi se morali za družino, kot je Korenetova, zavzeti v širšem merilu, posebno še zato, ker je gospodar prizadeven in delaven ter ne zapravlja po gostilnah. Tudi krajevna organizacija Socialistične zveze bi lahko kaj storila, morda tudi Zveza borcev. Korene je bil od oktobra 1943 do osvoboditve v nemškem taborišču, kjer je lačen in gol težko delal. Pred leti mu je neki uslužbenec na novomeškem zavodu za socialno zavarovanje rekel, da ni upravičen do posebne delovne dobe, ker je kmečki sin. Krajevna organizacija ZZB pa bi se lahko vendarle pozanimala, če bi bilo možno Korenetu priznati kako mesečno podporo ali vsaj pravico do socialnega zavarovanja.

Preden sem odšel v dolino, sta še enkrat rekla: »Vedno bova hvaležna uredništvu Dolenjskega lista za pozornost in pomoč. Tam so še dobri ljudje. POLDE MIKLIČ

PISMA UREDNIŠTVU

Ali beli drobiž ni denar?

Tovariš urednik!

21. maja sem se peljala z avtobusom, ki vozi na progi Kočevje-Ljubljana, iz Kočevja do Stare cerkve. V denarnici sem imela bele kovance, razen tega pa še celih 500 din. Ko je prišel sprednik od mene, sem ravno štela drobiž. Videl je mojih 500 din in jih hotel imeti, toda bankovca mu nisem hotela dati, ker sem imela dovolj drobiža. Ko sem mu izročila 8 kovancev po 5 Sdin in 2 po 10 Sdin je denar uzel, nato pa ga je jezno vrgel po sedežu in po tleh. Druga denarja mu nisem hotela dati. Tako sem imela jaz korist, ker sem se brezplačno peljala, podjetje pa škodo, ker voznje ni dobilo plačane.

Zanima pa me, zakaj spredniki ne marajo drobiža. Ali to ni veljaven denar?

VERA GRABRIJAN
učenka osnovne šole
Kočevje

Nevljudni sprednik

Tovariš urednik!

V nedeljo, 21. maja, sem šla na obisk k mami v Ribnico. Ko sem se popoldne vracala, sem imela smolo! Nameravala sem potovati z avtobusom SAP Ljubljana, ki pelje v Ribnico ob 17.20, toda zaradi zelo nevljudnega sprednika Antona Lavriča nisem mogla na pot.

Imela sem 4 mesece starega otroka v vozičku in 4-letno deklico. Ker nisem imela vozička še zloženega, sem pričakovala, da mi bo kdo pomagal, toda sprednik je dejal: »Če boste hitro zložili, v redu, čakal ne bom! Pa pojdite z drugim avtobusom!« Potem je zaloputnil vrata, jaz pa sem ostala z dvema otrokoma na postaji in sem morala eno uro čakati na naslednji avtobus.

Na drugem avtobusu je bilo drugače. Sprednik me je rade volje sprejel, mi pomagal zložiti voziček, in tudi v Kočevju, kjer sem izstopila, je prijazno pomagal. Hvaležna sem mu za pomoč, vseeno pa si bom potovanje dobro zapomnila, saj sem prišla pozno domov, ker imam od avtobusa še pol ure hoda.

MARIJA LESAR
Salka vas
p. Kočevje

Lep spomin na učence z Bučke

Tovariš urednik!

Ceprav nekoliko pozno bi rad napisal nekaj pohvalnih besed o mladini, tisti mladini, ki je mi, ki pripadam starejši generaciji, največkrat ne razumemo.

5. aprila sva z ženo v Zavrčju pri Sevnici stopila v šolski avtobus, ki vozi z Bučke v Sevnico in obratno. Ceprav je bil avtobus že poln, so nama učenci takoj dali sedeže. Bil sem nemalo presenečen, saj se mi kaj takega le redko zgodi.

Ko sem jih spraševal o uspehih v šoli, so mi pravili, da nič ne zaostajajo za sovrstniki, ki so doma v Sevnici ali njeni neposredni bližini. Rojen sem bil v teh krajih in tudi otroška leta sem preživel tu, zato sem se začudil, kako otroci toliko zmorejo, zlasti še, ker so mi povedali, da doma pasejo in pomagajo pri kmečkih delih, medtem ko zvečer prišejo

naloge in se učijo. Dobro izdelujejo, čeprav morajo priti za vsako delo in čeprav so učni načrti danes bolj zahtevni, kot so bili pred vojno. Spoznal sem, da so bolj razviti, kot je bila naša generacija v njihovih letih. Vsekakor je to posledica pravilne vzgoje doma in v šoli.

Ceprav se je avtobus še dvakrat ustavil, smo se hitro pripeljali na sevniško železniško postajo. Poslovili smo se kot dobri prijatelji. Z lepimi vtisi sva z ženo nadaljevala pot proti Zidanemu mostu, Ljubljani in Jesenicam.

Na osnovnošolsko mladino z Bučke in okoliških vasi bom imel najlepše spomine.

KAREL ZORKO
Jesenice na Gor.

Zakaj moram vsak dan po strmih stopnicah?

Tovariš urednik!

Stara sem 82 let, bolehnata garana.

Pa to še ni najhuje. Stanujem na podstrešju enonadstropne hiše, do moje borne sobice je več kot dvajset stopnic, zadnjih šestnajst zelo strmih. Več kot devet let moram gor in dol vsak dan. Kakšen napor je to za srce 82-letne ženske, lahko vedo le tisti, ki poznajo človeško zmogljivost. Vsak dan trepetam ob misli, da me bo zdelalo. Po vodo moram k pipi pred stavbo.

Zelega bi, da bi se hišni svet pozanimal za moje vsakdanje trpljenje, saj ga stanovalci dobro poznajo.

Zakaj ne bi dobila sobice v pritličju, ker bi jo lahko. Zeim, da bi te vrstice pomagale, da bi se rešila tolikšnih naporov.

ANTONIJA JURCA
Krmelj 70

Pot Zajčji vrh—Livoldski most zanemarjena

Tovariš urednik!

Ob koncu oktobra lani smo vaščani Črnega potoka in Zajčjega polja temeljito popravili občinsko cesto med obema vasema. Vsaka družina je prispevala po 20 Ndin in 8 prostovoljnih delovnih ur. Pozimi je bila cesta zaradi prevoza lesa iz črnotoških gozdov spet jamašča in nevarna. Prebivalstvo obeh vasi se je spet zbralo in ob koncu letošnjega aprila na pobudo predsednika SZDL Alberta Jakliča cesto popravilo do pokopališča. Se vedno je zanemarjena pot iz Zajčjega polja do odcepa pri Livoldskem mostu, da po njej ni varno iti vsiti niti hoditi. To pot uporablja med drugim tudi KGP, jo pa slabo vzdržuje. Vsekakor bi jo bilo potrebno popraviti pred glavno turistično sezono.

AVGUST SENICA

Nevaren ovinek v Sevnici

Tovariš urednik!

V Sevnici je ovinek pred pošto zelo nevaren, ker je cesta ozka in nepregledna. Kdor se pelje po klancu s trga proti postaji, ne more videti, kaj mu prihaja naproti. Tudi pešci so v nevarnosti, ker je pločnik samo na eni strani ceste ob trgovini. Zato bi bilo nujno potrebno na tem mestu postaviti prometno ogledalo!

STANKO SKOCIJ
Loka pri Zidanem mostu

Zakaj spremenjena imena krajev?

Dostavni okoliš pošte Sentjanž na Dolenjskem je precej obsežen in hribovit. Obsega vrsto vasi, naselij in zasevkov, katerih imena imajo že stoletno tradicijo. Toda če človek pogleda imena, napisana na hišnih tablicah, se mora začuditi. Ugotovil bo, da so drugačna od tistih, ki so še danes v rabi pri ljudeh.

Ce polistamo po »XP DALJINARU«, izdanem od

Jožici v slovo

Zelo nas je 5. junija prizadela vest, da je za posledicami težke bolezni umrla Jožica Furlanič iz naše vasi. Kot mlado dekle, veselo, kot so vsa dekleta, smo jo imeli vsi radi. Bila je naša, saj ni nikdar skoparila z nasmehom, s toplo besedo in s pozdravom. Zalostna vest nas je prizadela še toliko bolj, ker je sovaščanu Marjanu Furlaniču tragična usoda tokrat ugrabila iz družine že drugega otroka. Uporabljamo to priložnost, da izrekamo Furlaničevi družini iskreno sožalje vse vasi.

Namesto venca na grob pokojne Jožice smo namenili svoj prispevek občinskemu odboru Rdečega križa Novo mesto. Vaščani Regrče vasi

■ 22 OBNOVLJENIH IN 9 NOVIH TRGOVIN — V Novem mestu in drugih večjih krajih novomeske občine so v zadnjih treh letih preuredili 22 trgovin, devet pa odprli na novo. Trenutno gradijo ali nameravajo graditi v Novem mestu še pet trgovskih poslovnih prostorov.

Skupnosti PTT SRS, ki je izšel 1963., bomo našli na str. 83 pošto Sentjanž na Dol., bomo našli tudi Leskovec v Podborštu, Med naselji, ki nosijo hišne tablice Leskovec v Podborštu, je tudi vas Murnice, v kateri sta 29. oktobra 1941 junaško padla v neenakem boju z nemškimi nacisti narodni heroji Milan Majcen in Janče Mevželj. Krajevno ime Murnice zasledimo v vseh šolskih učbenikih, toda mnogi obiskovalci Murnice so začudeni, ko bero na hišnih tablicah v vasi napis »Leskovec v Podborštu«.

Vsak poznavalec Sentjaške doline razen tega ve, da je Podboršt v dolini, oddaljen približno za streljaj od Sentjanža, Leskovec pa je ena izmed najvišjih točk okoliškega gričevja (Murnice leže pod Leskovec). Zakaj torej naziv »Leskovec v Podborštu«?

Nič bolj posrečen ni naziv »Osredek pri Krmelju«, ki obsega več vasi, pa »Kladje pri Krmelju« itd. Prvo večje naselje za Krmeljem je Sentjanž in nato šele so Osredok, Kladje in druga naselja. Zakaj torej nosijo ti kraji poleg svojih imen še dodatek pri Krmelju? Pravkaršnje ugotovitve veljajo tudi za kraje s hišnimi tablicami Podboršt, Cerovec in Srednik, ki združujejo pod temi nazivi celo vrsto naselij in naseljkov, ki so precej oddaljeni med seboj. Vas Hija je ima hišne tablice z napisom Koludrje, naselje Primštal pa tablice z napisom Osredok pri Krmelju... Med Osredkom, Primštalom in Krme-

ljem pa je precejšnja razdalja!

Do opisanih sprememb krajevnih imen, ki občanom še danes niso povšeči, je prišlo 1952., v času obstoja občine Sentjanž. Takrat tisti, ki so odločali o preimenovanju krajev, niso nikogar vprašali za svet. Vprašujemo se: zakaj ne bi na hišnih tablicah ohranili imena krajev, ki so nastajala skozi stoletja, imena, ki so jih ustvarili naši pradedje? Se zlasti smo prizadeti zaradi Murnic, ki so zgodovinski kraj in pomemben mejnik v zgodovini NOB naše doline, pa jih zdaj preprosto ni več! Nova imena so zemljepisno neutemeljena, precej nevspešnost pa je tudi pri dostavi poštnih pošiljk, saj prihajajo te še vedno naslovljene na stari način! Zato predlagamo, naj družbenopolitične organizacije prisluhnejo upravičenim kritikam prebivalcev in naj sprožijo postopek, da bi vasi, naselja in zasekji našim koncu dobili stare ali pa primernejše nazive!

BORIS DEBELAK
Krmelj 65

Nova trgovina v Trebnjem

Trgovsko podjetje Dolenjka iz Novega mesta je danes 8. junija odprlo novo špeci-risKO trgovino v Trebnjem. Prodajalna PRESKRBA je v novem poslovno-stanovanjskem posloppju. Za lokal in opremo je kolektiv Dolenjke dal 17 milijonov S din. Trgovina je dobro založena z vsemi živili. V tej prodajalni, ki je za Trebnje velika pridobitev, saj je tovrstnih trgovin primanjkovalo, so zaposleni trije prodajalci.

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami!

Imenitni ljudski slikar Jože Rangus

»V letu 1829 je 16. turških Graničarjev po dolenjem Kranjskem ropat prišlo. Eno nedeljo 16. dan Avgusta na večer so prišli tudi v Grenvahtno stražnico, kasarno, u Gorenje Verhpolje k Rangusu, en Grenčer je bil obstreljen, drugi je mogel bertijo pokazat in korporal je bil u strahu skoz okno skočil. Ta beli Kranjec je razbojnikom do Verhpolja mogel pot kazati. Klobuk je bil zatu do bil, is Černiječe vasi Sintič. Ta obstreljen je bil Rutar drugi Taičman, tretji Seфар, je bil ušel. Raubkomandant je bil v rdečem Plaišču in kapi, Piere Susa 40 let star drugi eni so bili močno stari dva pa mlada... V spomin izdelal in zapustil Jožef Rangus, star 68 let, v letu 1875.«

Ljudski slikar Jože Rangus je te vrstice napisal pod sliko, ki prikazuje napad Turkov oziroma razbojnikov na Verhpolje pri Sentjerneju. Dogodek iz podobarjeve mladosti sodi hkrati med enega zadnjih napadov tolp v tem delu Slovenije. Jožef Rangus je bil podobar, lahko rečemo ljudski slikar, ki je v zvezi z napadom tolovajev na Gracarjev turn pri Orehoviči poslikal vrata tamkajšnjega skladišča in med napadalci, po izročilu, upodobil tudi sebe. Malo vemo o tem podobarju in njegovem delu. Iz zapiskov Iva Pirkoviča povzemam, da iz vira Rangusov rod iz Vojnika na Štajerskem. V sentjernejske kraje so prišli trije nejevske brate za delom — obnavljanjem in postavljanjem cerkvenih oltarjev. Jože, majhen in suh človek. Je imel osem šol, ukvarjal pa se je s slikarstvom in mizarstvom. Vrhpoljska slika, ki se nahaja v Ljubljani, in tista, ki je v grajski kapeli na Gracarjevem turnu, sodita med slikarjevo zapuščino. Na prvi sliki je upodobil graničarskega korporala, kako pada skoz okno Rangusovega mlana, ki so ga obkolili Turki, na drugi pa, ki je po mnenju Iva Pirkoviča umetniško nju Iva Pirkoviča umetniško veliko bolj dozorela in je vrjetno nastala kasneje. Je upodobil skupino prišlekov, ki so prišli napadat grad, in sebe s cilindrom.

du, je naš vrli gospod Dragotin. Rudež. V spomin turškega pohoda se vidi na velikih vratih grajskega poslopja dobro naslikano krdelo divje gledajočih Bošnjakov in med njimi dolenjski kmet, ki jim mora pot kazati.

Slika v gradu je preživela tudi drugo svetovno vojno in je danes še vedno dokaj dobro ohranjena. Prav gotovo bi jo bilo potrebno ustrezno zaščititi, saj je eden redkih ostankov posebne zvrsti umetnosti na Slovenskem, ljudske umetnosti. Gorenjski kraji so veliko bogatejši v tem pogledu, saj imajo vrsto znanih rezbarjev in podobarjev ter delavnic.

O sliki na Gracarjevem turnu kroži naslednja zgodba. Rangusa so v Vrhpolju tolovaji prisilili, da je šel z njimi in jim pokazal pot do graščine. Se prej pa je grajskim postal pošto in jih tako obvestil o grozeči nevarnosti. Turke je pripeljal v grajsko klet, kjer so se napili. Potem so jih zlahka zmagali. Ker je Jože Rangus tako rešil grad in grajske, so ga vzeli k sebi in ga »koštali in gvanjali do smrti«. Pravijo tudi, da je Rangus sebe upodobil s cilindrom zato, da ne bi bil (na sliki) podoben Turkom. Izročilo, ki še živi v Orehoviči (govoril sem z Vlasto Schoepplovo), najbrž ne drži. Zanimiva pa je podobnost z vrhpoljsko sliko, kjer so »belemu Kranjcu« Turki prav tako podarili klobuk.

Poslikana vrata na Gracarjevem turnu so v sedanjem gradu, ki je vsekakor potreben kar najhitrejšo obnovo, sicer bo po njem, posebna imenitnost.

Pa je še kje kakšna Rangusova podoba?

Prav gotovo se ljudski slikar Rangus ni zadovoljil s tem, da je upodobil dogodek iz svoje mladosti. Je morda risal panjske končnice? Obnavljal v cerkvah in risal še drugje?

Slovensko ljudsko slikarstvo je izraz tvornega duha preprostih ljudi. Izraz ljudske ustvarjalnosti je. Imenitni ljudski slikar Jože Rangus sodi med vrsto takih znanih in nezanih ljudskih umetnikov. Današnji čas postavlja prav ljudski umetnosti nove pridevke. Rangus je s svojo vrhpoljsko in s sliko z Gracarjevega turna pokazal ustvarjalno moč in sodi v vrsto še nekaterih znanih ljudskih slikarjev. Za nas je toliko bolj zanimiv, ker je ustvarjal v svetu pod Gorjanci, kjer je ljudska umetnost od nekaj imela svoj dom in kjer živi ljudsko izročilo, ki prav gotovo ve povedati kaj o Rangusu in zadnjem turškem vpadu na tostran Gorjancev.

Prisluhnite pripovedovalcem in zvedeli boste.

Cerprav je od Rangusovega rojstva minilo že veliko let, še živi ljudska pripoved o njem. Ta priča, da je bil med ljudmi pod Gorjanci nekaj posebnega. Desetletja so prekrila spomin na dede in pradede, o Rangusu pa, ki je bil nekaka središnja postava pri znanem roparskem vpadu, še vedo pripovedovati. Tako le ve o njem povedati Vlasta Schoeppl z Gracarjevega turna:

»Ko so vdrali se Uskoki čez Gorjance, so prišli nekega dne v vas Vrhpolje in tam rekli Rangusu, naj jih pelje po bližnjici na Gracarjev turn. Rangus je dal grajskim pošto, naj se umaknejo, roparje pa je po ovinkih pripeljal do gradu. Pokazal jim je grajsko klet; tam so se tako napili, da so kar popadali. Rangus jih je zaklenil, šel po kmete in ti so razbojnike pobili. Grajski ljudje so iz hvaležnosti vzeli k sebi Rangusa, »ga koštali in gvanjali« do smrti, on pa jim je v spomin z oljnato barvo na velika vrata narisal Uskoke. Ti imajo na glavi turbane, lami, handžarje in puške. Imajo široke pasove s pištolami, handžarje in puške. Rangus je samega sebe upodobil s cilindrom na glavi. To je vse, kar vem. Pripovedovala mi je Julijana Rudež, moja stara mati (žena Dragotina Rudeža, Trdinovega prijatelja).«

In še neka odgovorov na vprašanja o Rangusu. Posredovala mi jih je tovarišica Mara Novak, učiteljica iz Sentjerneja. Takole sporoča o Rangusu. (Na vprašanja so odgovarjali prebivalci iz Vrhpolja).

»Kaj veste o Rangusu?«

»Ne vemo več veliko o njem. Stari ljudje, ki so nam to pripovedovali, so že pomrli... Takrat so prišli Uskoki in Rangusovi iz Vrhpolja so jim morali pripraviti kosilo. Pogrnili so jim na kamnit mizi, za večerjo pa so se domenili, da gredo po plen na Gracarjev turn. Ko so prišli tja, so jih sprejeli, opili in pobili. (Povedala Anton Rangus in Jože Kos).«

»Je Rangus razen vrhpoljske slike in vrat v Gracarjevem turnu še kaj naslikal in kje so njegova dela?«

»Rangus je bil slikar in rezbar. Delal je oltarje po cerkvah in slikal razne motive. Zna izmed slik je bila v Zagorčevi hiši. Narisana sta bila dva leva in sončna ura. Ura se še nekoliko pozna, leva pa sta zabrisana.«

(Pripovedoval Anton Rangus).

»Je Rangus slikal tudi panjske končice?«

»Slikal jih je, toda ne vemo, kje so.« (Pripovedovala Terezija Rangus in Anton.)

»Kako se je Rangus preživljal?«

»Največ se je preživljal s svojim slikarskim delom.« (Pripovedovala Jožeta Bratkovič in Anton Rangus). Pripovedovalca sta tudi povedala, da se je Rangus bal maščevanja vasi in da je tolovajem moral kazati pot, da je tako odvrnil nevarnost, ki je pretila vasi.

Omenili smo že, da je bil ljudski slikar doma v Vojniku na Štajerskem. Tamkajšnji krajevni urad je sporočil, da nima več matičnih knjig, kjer bi bilo razvidno slikarjevo rojstvo. So pa Rangus iz Vojnika.

Tako priteka gradivo z vseh strani in morda je zadnji čas, da se kaj poizvemo o avtorju odlične slikarje z Gracarjevega turna. Čas bo

zagrnil še zadnja pričevanja o njem. Takole mi sporoča tovarišica Mara Novak iz Sentjerneja: »...bolj težko ustrežem vašim poizvedovanjem o Rangusu, kajti start ljudje so že pomrli. Vprašala sem več ljudi in najbolje je pogovore zapisala hči njegovega vnuka, Rangusova, ki hodi na našo šolo. Anton Rangus, še ve kaj povedati o slikarju, živi v Vrhpolju. Mislim, da je bil njegov stari oče ta slikar ali pa praded...«

Pred dnevi sem ponovno obiskal Gracarjev turn in si v grajski kapeli ogledal imenitna Rangusova dela. Prav gotovo jim vlaga v prostoru škoduje. Zadnji jih je menda zaščitil slikar Strnen.

Kulturna dediščina preteklega stoletja, delo imenitnega ljudskega slikarja Jožeta Rangusa, ne sme propasti. Svet pod Gorjanci postaja v času, ki je vse ugodnejši za raziskave in zaščito kulturnih spomenikov, bogatejši.

PETER BRESČAK

na šolo. Drugod po svetu to ni nič novega. Delo v mali šoli se bistveno ne razlikuje od dela s starejšo skupino predšolskih otrok v varstvenih ustanovah. Ker pa imamo mnogo premalo vzgojnovarstvenih ustanov in v njih premalo otrok, je prišlo do pobude za ustanovitve malih šol. V nekaterih občinah so vanje vključili skoro vse predšolske otroke, kar je popolnoma prav, ponekod so zanje tudi namenili določena sredstva.

Najprimerneje je, če hodi jo otroci v malo šolo vse leto, če to ni mogoče, pa se odločamo vsaj za trimesečno šolo. Ugotovljeno je, da pri nas mnogo premalo pozornosti posvečamo predšolskim otrokom, ki so večkrat propušeni cestí. Namesto da bi v tej dobi mnogo pridobili, kar bi bilo pomembno za otrokov nadaljnji razvoj, dobi tak

le šole, se hitreje vživijo v pravo šolsko delo in tudi šolski uspehi ne izostanejo. Taki otroci omogočajo učitelju v prvem razredu tudi, da skrajša pripravljajno dobo in jih lahko veliko več nauči.

Vzgojiteljice in učiteljice, nameščene v malih šolah, delajo po osnutku načrta za vzgojo 6- do 7-letnih otrok, ki ga je izdal Zavod za šolstvo SR Slovenije. Načrt predvideva sistematično delo skozi vse leto, kar bomo skušali tudi pri nas doseči.

Predvideno je, da bodo v nekatere vzgojnovarstvene ustanove že jeseni pritegnili vse predšolske otroke v male šole ter jih vzgajali in oblikovali vse leto. Tam, kjer bodo delili solam sredstva, pa bi morali tudi za to dejavnost nameniti svoj del, ker starši vseh stroškov najbrž ne bodo zmogli.

JOŽE GLONAR

Otroci se pripravljajo na vstop v šolo

Male šole uspešno opravljajo svojo nalogo - Med starši in otroki je veliko zanimanje za letos uvedene oddelke, namenjene predšolskim otrokom - V 7 oddelkih je več kot 200 otrok, ki pojdejo jeseni v prvi razred

Ze tretji mesec teče »edno delo na malih šolah na področju Zavoda za prosvetno-pedagoško službo Novo mesto, ki zajema področje štirih dolenjskih občin. Male šole so ustanovili pri petih vzgojnovarstvenih zavodih in na osnovni šoli na Prevolah. Največ otrok je vključenih v novomeško malo šolo, saj jih imajo v treh oddelkih nad 100.

bodo male šole trajale tri mesece. Otroci prihajajo k pouku trikrat na teden po 2-3 ure. Starši prispevajo za vzgojno osebje, za potrebščine za delo in za malico.

Med starši je za delo malih šol veliko zanimanje, zasledujejo razvoj otroka in jim ni žal sredstev. Otroci radi prihajajo, nekateri celo od daleč. Na Prevolah spremljajo oddaljene malčke domov učitelj, iz okolice Treb-

njeja pa jih prevažajo z vozom.

Otroci v mali šoli venomer sprašujejo, kdaj se bodo učili brati in računati. Kar razočarani so nad odgovorom, da bodo črke in številke spoznali šele jeseni v prvi šoli. Prav tako nekateri starši še niso dojelí pomena malih šol.

V Sloveniji že drugo leto poteka organizirana priprava starejših predšolskih otrok

**SPREJEMA
IN ODDAJA
VAŠE ŽELJE**

Boris Privalov: ŠPORTNI DUH

Nekoč se mi je ponudila priložnost, da sem z ribiško brigado odplul na odprto morje. Na gladini Azovskega vodovja. Dneve in noči sem prebil na ribiški barki, na kateri je bil brigadir Finogen Petrovič, človek, ki je bilo njegovo telo popolnoma podobno kvadratu: hrbet je imel malone tako širok, kakor je bil visok.

Ribičem sem pomagal, kakor sem najbolj vedel in znal, vendar sem jim bil, po okoliščinah sodeč, pošteno v napoto.

Ko je bil plen zbran — nikoli v življenju nisem videl take množine rib — so ribiči skupaj odpluli v vas. Tudi sam sem se jim pridružil, čuteč v sebi nekakšno nenavadno enakopravnost in ponos: doneke mere sem bil zdaj tudi jaz »naša«, »sladijski«, »ribiški fant«.

Ni jih bilo sram pred menoj. Kar odkrito so se pogovarjali. Vse se je vrtele okoli naslednjega prostega dne — nedelje.

»Naj bo, kakor že, jaz pojdem v kino,« je rekel eden od fantov. »Odsedel bom tri predstave, kajti slike so mi neznanstvo povšeči.«

»Kar zadeva ribe in vodo,« se je šalil drugi, »zame je najboljša riba domača klobasa, najboljša voda pa pivo. Nalokal se bom hladnega piva po vroči klobasi.«

»Jaz pojdem v tovarno konzerv...« je malone šepnil najmlajši član brigade.

»...k svoji ljubljeni Dusiji,« je prijateljsko dodal eden njegovih tovarišev.

»Pa ti, Finogen Petrovič, kaj boš ti?« so ribiči vprašali brigadirja, ki je molče s pipo med zobmi stopal sem in tja. »Kot ponavadi?« »Kot ponavadi, prijateljčki,« je zasnano vzdihnil Finogen Petrovič. »Trnke na ramo, pa pojdem za ves dan lovit... Oh, kako si bom dušo spočil!«

Ko se je Maria presenetljivo nenadoma poročila z Dorianom Weissom, so ji vse prijateljice žarko zavidale. Postati žena tako slavnega dramatika, to je pomenilo izpolnitev vseh želja in nebesa na zemlji. Tudi Maria je bila trdno prepričana o tem.

To prepričanje se ni zamažalo niti takrat, ko ji je Dorian pri poročnem kosilu omenil, da se morata odpovedati poročnemu potovanju — seveda le zaenkrat, je dodal, ko je opazil njen prepreden obrazek. Nenadoma mu je prešinila možgane ideja za novo komedijo, ki se je je moral lotiti že prihodnji dan.

Dorian je bil drugo jutro pri zajtrku tako odsoten, da je jedel jajce z žličko za marmelado, posolil kavo, zaman poskušal prižgati nož za maslo z nožkom za cigare, medtem ko je plameničo vžigalico zavihtel v sladkornico. Potem je vstal, oznanil, da pride popoldan obisk, ki bo ostal do večera, s konico nosu obrisal ob Marijine lase, kar naj bi očitno predstavljalo »bežen poljub«, in izginil v delovno sobo. Slišala je, kako je zavrtel številko na telefonu, nato pa je obstala vsa otrpla pred vrati njej očitno zaprtega svetišča.

Njena bolečina je splahnela ob spoznanju, da bo lahko še isti dan zablestela v vlogi skrbne gospodinje. Za čistoto stanovanja ji ni bilo treba skrbeti. Lahko se je zanesla na staro Johanno, ki jo je pripeljala s seboj v zakon. Tako si je dala dopoldan opravka z »akupovanjem: dva sladka likerja za dame, ste-

klenica whiskyja in steklenica brandyja in navrh še dvanajst steklenic sode za gospode, kilogram sladkega in kilogram slanekega peciva (o tem, koliko gostov je pravzaprav pričakoval njen mož, ni imela niti pojma), dva mrzla piščanca, vse mogoče obloge za sendviče in nazadnje malone pol cvetličarne.

Dornov je prišla ravno za kosilo. Dorian je po nekajkratnem trkanju prišel iz svojega brloga, s skušnjavami lasmi sedel k mizi, se očitno trudil za ljubeznivo

sploh opazil Mariino prisotnost, štrbunknil v naslanjač ob pisalni mizi in vprašal: »Imaš?« »Kje nekaj,« je odgovoril Dorian. »Danes sploh nisem razpoložen.« »Tudi jaz ne,« je odgovorila bradata pleša. Potem sta oba molčala. Obiskovalec je zavihtel levo nogo čez desno koleno, se oprl nanj s komolcem in začel žvečiti nohte. Maria je precej neudobno sedla na rob s papirjem preobložena stola in pogledovala zdaj enega, zdaj drugega. Četrte ure je vladala popolna tišina.

»Obisk? — Le kako ti pride — ah, da misliš sem na Lexa.« Z glavo je namignil na svoj vis-a-vis. »Skupaj bova napisala novo komedijo.« »Kdo pa je to?« je zgroženo vprašal lastnik škotske kravate. »Moja žena,« je pojasnil Dorian. »Sploh nisem vedel, da si poročen,« se je čudil Lex, ne da bi se vsaj potrudil pozdraviti Mario.

»Od večeraj,« je rekel Dorian. »Pozabil sem ti povedati.«

papirja, za katerim se je poskušal skriti Dorian; kristalna vaza; polna rož, se je razletela na tleh v tisoč drobnih koscev. Zvenketanje je spodbudilo Mario k nadaljnji dejavnosti: pograbila je še eno vazo in jo divje raztreščila v kotu sobe...

Nato pa je obstala kot o-kamenela. Oba moža, ki ju je presenečenje v prvem hipu ohromilo, sta kot na ukaz planila v odmevajoč krot. Tuliha sta, grgalala, se zvijala in se tolkla po kolenih. Dorian je zgrabil še zadnjo celo vazo in jo zabrisal ob strop.

»Čudovito!« je kričal bradata plešec. »Čudovito!« je zastokal Dorian.

»Končno težko pričakovano razpoloženje!«

»Zna tipkati?« je vprašal Lex.

»Pa se kako!« je pojasnil Dorian, prvokrat očitno res ponosen na svojo ženo. »Hitro, ljubiča, prinesi svoj pisalni stroj. Lahko nama pomagáš. Napol omamljena je Maria ubogala. »Sedi,« je ukazal Dorian, »in piši: Ko se dvigne zastor...«

Cez kakšno uro je pokukala v sobo Johanna in vprašala, ali naj postreže s čajem.

»Ne potrebujemo čaja!« so enoglasno odgovorili vsi trije.

P. S. Weissova in Lexova komedija je doživela astronomski uspeh.

P. S. št. 2: Marijn zakon je bil zgledno srečen

PREVEDLA:
Alenka Bolč-Vrabčeva

R. H. Hassberger:

PRVI DAN

konverzacija, prav tako očitno jedel, ne da bi vedel, kaj vtika v usta, vstal, preden je pogoltnil zadnji grizljaj in hotel spet izginiti, a se je še na srečo spomnil zakonskih dolžnosti, stopil k Marii, obrisal nos ob njene lase, rekel »ljubiča« in odločno prhnil v svojo sobo. Kmalu nato je pozvonilo. »Menda ni že kdo od gostov?« se je zaskrbjeno vprašala Maria.

Miza za čaj še sploh ni bila pogrnjena. Toda vrata so se že odprla in skozi je planilo zelo bradat in zelo plešast mož med dvajsetim in petdesetim letom, okrašen z zelenim kariranim suknjičem, rožnato srajco, škotsko kravato à la Lavalière in svečano progastimi temnimi hlačami. Mož je, ne da bi

Slednjič se je le nekaj zgodilo: gost je postavil levo nogo na tla, zavihtel čeznjo desno sestro, se oprl nanjo s komolcem in se začel s sredincem ritmično trkati po temenu.

Spet je prešlo četrte ure. »Si že razpoložen?« je vprašal obiskovalec. »Ne... pa ti?«

Gost je molče zmajal z glavo. Maria se ni drznila vmešavati se v ta živahni pogovor. »Povej no, Dorian,« je slednjič le spravila iz sebe, »kdaj pa pridejo še drugi gostje?«

»Kakšni gostje?« je iztrgan iz najgloblje zbranosti zmedeno vprašal novopečen mož.

»Saj si vendar rekel, da dobimo popoldan obisk.«

»Nič ne de,« je zabrundal Lex. In bil je že daleč stran s svojimi mislimi.

»Naj tukaj serviram čaj?« je še enkrat tvegala Maria.

»Izključeno!« je odrezavo nasprotoval Lex. »Prav nobenega čaja ne potrebujem.«

Zdaj pa je bilo Marii dovolj. »Kaj pa mislite?« je zavpila. »Kako pa pravzaprav ravnate z menoj? Mislite, da sem vaša služkinja? In ti, pomivalka, kar mirno prenašaš, da mi ukazuje ta nemogoči človek? Kaj se ti zdi...«

Sunkovito je pomedla s pisalne mize velikanski kup

Ljubezenska brzojavka

Ljubezen je našla prostor v stolpcih moskovske Pravde. Te dni je objavila dopis svojega bralca Jurija Aljanskoga iz Leningrada, ki piše:

»Zaročenki sem hotel poslati brzojavko z izrazi svoje ljubezni in sem ob 23. uri stopil na pošto.

— Nemogoče, — mi je rekla dežurna službenka. — Brzojavke sprejemamo samo od osmih zjutraj do desetih zvečer.

— Kaj naj torej storim?

— V nočnem času sprejemamo samo brzojavke, ki sporočajo smrtno primere — je nadaljevala službenka — takšne brzojavke pa sprejemamo samo v primerih, kadar sporočate nujen prihod zaradi smrtnega primera...

— Prav, pa napišite: »Draga, umiram od ljubezni do tebe.«

— Tovariš, mar ne razumete rusko?

— No, pa napišite: »Nocoj letim k tebi na krilih umirajoče ljubezni.«

Moskovski dnevnik je objavil celotno besedilo tega dopisa v želji, da bi z njim podprl kampanijo proti birokraciji.

Statistika vojaških spopadov

V zadnjih osmih letih je bilo med državami petnajst vojaških spopadov, 164 hudih političnih kriz pa je ogrozilo obstanek vlad. Niti en od teh kriz od leta 1958 naprej pa ni bilo v 27 bogatih državah, kjer povprečen letni dohodek presega 750 dolarjev. Te države predstavljajo 25 odstotkov človeštva in drže v svojih rokah 75 odstotkov vseh svetovnih bogastev.

RAZSTAVA FRANJA STIPLOVŠKA V DOLENJSKI GALERIJ

V ponedeljek, 12. junija, bo ob 19. uri v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprta razstava del slikarja Franja Stiplovskega. Razstavljenih bo nad 60 del (olja, risbe, lesorezi). Razstavo bo posredoval Posavski muzej iz Brežic, odprta pa bo do 12. julija. — K otvoritvi razstave vlijudno vabljeno!

Na sliki: FRANJO STIPLOVŠEK — BREŽIŠKI KONTRASTI

STANISLAW JERZY LEC

Trinajst nepočesanih misli

(Prevedel Lojze Krakar)

Tudi policijska palica je kažipot.

*

Pisatelj, ne s črnim, s krvjo je treba pisati! Toda ne s tujo.

*

Pesniki so kakor otroci: kadar sedijo pri pisalni mizi, ne segajo z nogami do tal.

*

Družinskega kroga ne naredite s šestilom.

*

Njegova vest je bila čista. Nerabljena.

*

Tehnika se bo tako izpopolnila, da bo človek lahko shajal brez sebe.

*

Ce bi opice pozneje postale ljudje, bi prihranile več človeške krvi.

*

Ali proizvodnja misli dohiteva naravni pri-rastek?

*

Nekateri prerastejo druge za glavo, ki so jim jo odsekali.

*

Palica ima dva konca, ne bodi na nobenem.

*

Pravi sovražnik te nikoli ne bo zapustil.

*

Človek ima pred strojem še to prednost, da zna sam prodati.

*

Vrnitve v votline ni! Preveč nas je.

(Iz zadnje številke SODOBNOSTI)

Slovenska književnost se je uvrstila

kot popolnoma enakovredna v književno zakladnico človeštva

(Nadaljevanje in konec)

Danes je težko reči, kateri izmed teh slovstvenih tokov pomeni najbolj mu bo izrekla priznanje prihodnosti. Marsikaj že zdaj odpada kot prenapeto dozorel pa tudi kot prezrel sad; pomembno pa je vendarle, da pozna današnja slovenska književnost najrazličnejše smeri, tokove in gibanja, da se preizkuša v njih in da vsi ti tokovi žive med seboj v ustvarjalni strpnosti, pa tudi umetniškem tekmovanju. Pomembno je dejstvo,

da sodobna slovenska književnost ne stoji na mestu, ampak da v njej vro živi ustvarjalni tokovi;

da ta književnost ni ozkosrčna, ampak razpeta med ustvarjalnimi skrajnostmi; in navsezadnje

da ni postarana, ampak da jo nenehno pomlajajo novi in novi rodovi.

Doživlja pa slovenska sodobna književnost še druge spremembe in premike. Eden izmed takšnih premikov je gotovo v sami snovi, ki je danes mnogo bolj pisana in razlikovna od nekdanje. Če je bila v preteklosti slovenska proza v glavnem obrnjena h kmetu in je mestni prebivalec le težko našel njeno milost, se je po vojni podoba proze spremenila. Hkrati z značilno vojnjo spremembo slovenskega prebi-

valstva, ki se je vse bolj doseljevalo v mesta, tudi v slovenski prozi danes že prevladuje mestno okolje in mestno življenje. To pa pomeni, da je ta proza tudi mnogo bolj zapletena, saj ima največkrat opraviti z dovolj zapletenim in modernim mestnim življenjem in mestnimi prebivalci in da torej zahteva od bralca večjo pazljivost in sodelovanje. Pripomniti pa je treba, da v slovenski prozi seveda tudi še danes živi slovenski kmet v vsej svoji prvinski povezanosti z zemljo in hkrati z novimi življenjskimi izkušnjami.

V težnji, da se slovenska književnost čim bolj pridobi, pa tudi v zvezi s novo snovno usmeritvijo in novimi

"Mlinarjev Janez" v Brestanici

Delavsko prosvetno društvo v Brestanici si je zadalo težko in odgovorno nalogo s svojo odločitvijo, da uprizori Tomažičevo dramatisacijo »Mlinarjev Janez«. Naloga je bila še toliko težja, ker so se lotili slabe literarne predloge, zakaj ta igra ima vse značilnosti slabe literature. Razvlečenost, ponavljanje in naravnost odbijajoča naivnost ter prisiljenost so glavne karakteristike tega odrskega dela. Ti elementi zahtevajo dobrih in temeljnih pa dolgotrajnih priprav. Režiser mora v korist uprizoritve potegniti po tekstu krepke črte ne

samo po stavkih in odstavkih, marveč je treba črtati cel prizore, in to zlasti tiste, ki se ponavljajo in so povsem odveč. Pa ne samo to, črtati je treba tudi osebe, ki so v igri brez haska.

Prav zaradi tega je bila pred režiserjem težka naloga, ki za njeno rešitev ni dovolj samo požrtvovalnost, marveč je potrebna tudi razgledanost in izčiščen odnos do literature, predvsem pa poslušaj za pravo mero.

Niko Galeša, ki je vodil predstavo, je s tem opravil neznansko delo in mu gre vse spoštovanje. Enako igralcem. Prizadevali so si prav za iskrenostjo in ljubeznijo, da bi dali od sebe kar največ. Posebej gre omeniti Marjetico, ki jo je igrala Vidka Daugul in dala iskreno toplo in lepo figuro, in Janeza Kavčiča v naslovnih vlogi: bil je ves čas umirjen, dostojanstven, z izdelanim občutkom za mero in lepo govorico. Zelo je izstopal Jan Vitovec, ki ga je oblikoval Jože Kuselj, dalje Urh, ki ga je upodobil Franci Rakar, in še nekateri, saj je pri ljudskih igrah navadno toliko ljudi, da jih kljub dobri volji ni moč naštetih.

In vendar ne morem kaj, da ne bi omenil še enega, ki je dal tej uprizoritvi marljivo Brestančanov navdih do stojanstva in plemenitega odnosa do ljudsko-prosvetnega

dela; gre za Toneta Javoriča, ki je igral teharskega župana in bil doslej predsednik občinske skupščine Krško. Vsi vemo, da so predsedniki skupščin zelo zaposleni, zato pa toliko večje spoštovanje Tonetu Javoriču, ki z dnem, ko je bil izvoljen za župana, ni prenehal hoditi k vajam pevskega zbora v Brestanici in tudi zdaj je prevzel eno osrednjih vlog in jo je prav lepo odigral. Čutilim se dolžnega, da ob tej igri javno izrazim spoštovanje do tako plemenite ljubezni, kot jo posveča ljudsko-prosvetnemu delu prav Tone Javorič.

Zdaj bi moral naštetih tudi vse tiste sodelavce, ki so se trudili s tehničnimi problemi in pripomogli k uprizoritvi. Veliko jih je, saj je Galeša uspelo združiti sile od Senovega do Leskovca. Tudi za to mu gre vse spoštovanje.

L. SMREKAR

Snemali so za RTV

V zadnjih dneh maja je pevski zbor iz Ribnice pod vodstvom dirigenta Ferija Prica posnel v studiju RTV Ljubljana 8 pesmi: Domovina naša je svobodna, Pod Ankičem, Pa tam douda, Pelin roža, Malo ja, malo ti, Ribniško, Moj deklič in Vojaško. Posnetke, dolge skupaj nekaj nad 19 minut, je RTV odkupila za neomejeno število predvajanj. Za nastop je dobil zbor 950 N din, dirigent pa 285 N din.

V bližnjem programu ima pevski zbor iz Ribnice še eno snemanje za RTV (v juniju) ter koncerta v Beljaku in Arcevi (predvidoma avgusta).

Vladimir Berce — šestdesetletnik

Morda nam bo zameril. Nikar, Dari, saj pišemo z dobrim namenom in iz utemeljenih razlogov. V sredo, 7. junija, ko si v krogu svojih najbližjih in najdražjih praznoval lep življenjski jubilej, se je mnogoštevilnim Tvojim znancem, prijateljem in sodelavcem spet odprla knjiga spominov, vezanih nate. Ni naš namen, da bi

bil kot dober učitelj in vzgojitelj vsa leta po vojni na najbolj zaupnih vodilnih mestih v prosveti, da si ob odgovornem poklicnem delu zavestno in vestno opravljal mnoge funkcije v političnih in družbenih organizacijah. Ob vsem tem delu je vselej izstopal Tvoj izklesani značaj: odkritosrčen, dosleden, tovariški.

Takega te poznamo šolniki, takega Te poznamo tvoji politični delavci. Iz zakladnice svojih bogatih izkušenj si bil vsak čas pripravljen dati vse, kar je najboljšega za napredek naše družbe.

Tudi danes, ob svojem 60. letu naš Dari ni brez odgovornih funkcij, kakor da ti si bil izbral za moto življenja Gregorčičevo vodo: »Dolžan si samo, kar veleva mu stan, kar more, to moč je storiti dolžan!« Dragi Dari, srečni smo vsi Tvoji prijatelji in znanci, da si ob tem jubileju zdrav, veder in nasmejan. Vsi, ki cenimo vse Tvoje delo, vsi, ki smo Ti dolžni zahvale, Ti z najboljimi željami ključemo: »Dari, še mnogo srečnih let!«

na tem mestu opisovali Tvoje dosedanjo pot skozi življenje, saj nam mnogo več pove dejstvo, da si

večni in najdragocenejši vrednoti in lahko se s svojo besedo upira vsem tistim silam, ki bi ju rade prepodile s sveta.

Misel o plemeniti človečnosti, o lepoti, o ljubezni do vsega, kar živi in ustvarja in kar to naše življenje plemeniti, je podedoval od svojih prednikov, od vseh tistih, ki so nekoč kot sinovi majhnega, neznanega in od vseh strani ogroženega naroda ustvarili živo in dragoceno umetniško izročilo; zdaj je njegova dolžnost, da v sodobnem, navzkrižju in nevarnosti polnem svetu to njihovo plemenito izročilo nadaljuje in da z zgledi iz življenja slovenskega človeka svetu izpoveduje vero v smisel človekovega življenja, v lepoto, v vse tisto, kar bi moralo nekoč, ko bo naš svet lepši in manj nevaren, pomeniti človeško srečo.

Tako pojmuje sodobni slovenski pisatelj svojo umetniško dolžnost; tako danes pojmuje poslanstvo slovenske književnosti.

MITJA MEJAK

Zaključnih slovesnosti ob podelitvi Levstikovih bralnih značk učencem kočevske osemletke so se udeležili književniki France Bevk, Vida Brest in Branka Jurca (Foto: Primc)

350 bralnih značk

Učenci kočevske osemletke so prejeli 350 zlatih, srebrnih in bronastih Levstikovih bralnih značk — Zaključnih slovesnosti se je udeležilo več književnikov

Svečanost ob zaključku tekmovanja za Levstikovo bralno značko so imeli kočevski šolarji v četrtek, 1. junija, v Vasi-Fari pa konec maja.

Na slovesnosti učencev kočevske osemletke so nastopili šolski pevski zbor in učenci glasbene šole. Tekmovalce za bralno značko je

pozdravil tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta inž. Miha Briški.

Svečanosti se je udeležilo tudi več slovenskih književnikov, ki so brali mladim svoja dela. Proslave v osemletki, kjer je prejelo zlato, srebrno ali bronasto značko 350 učencev, so se udeležili France Bevk, Vida Brest in Branka Jurca. Mladi poslušalci so jih nagradili s ploskanjem in podarili vsakemu šopek rož.

Zaključne svečanosti v gimnaziji so se udeležili France Bevk, Ivo Minatti in Marija Gorše, medtem ko je slovesnosti učencev osemletke v Vasi-Fari prisostvoval Tone Selškar.

Kostanjevica vabi na koncert APZ

Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane bo v nedeljo, 11. junija, gostoval v Kostanjevici. Koncert boste lahko poslušali med 16. in 17. uro na otoku. Vstopnine ni. Na prireditve vas vabi upravni odbor Dolenjskega kulturnega festivala.

Za festival jazz v Ljubljani

23. in 24. junija bo v ljubljanskem Tivoliju mednarodni festival jazza »Ljubljana 67«. Za to prireditev je v svetu veliko zanimanja, saj se je do zdaj prijaviło več kot 30 evropskih in ameriških ansamblov. Spored bodo sestavili ljubljanski strokovnjaki Aleksander Skale, Mladen Mazur in dr. Branko Rustja. Od domačih ansamblov bosta med drugim sodelovala Plesni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Ljuzeta Privška in jazz orkester AD HOC pod taktirko Franceta Kapusa.

Društva bodo dobila po prikazani dejavnosti

Za novega predsednika občinske zveze prosvetno-kulturnih društev sevnjske občine je bil izvoljen Mirko Drnovšek

Na občnem zboru zveze kulturnih društev sevnjske občine, ki je bil pred kratkim, so obravnavali dejavnost društev in materialne težave, s katerimi se ubadajo.

V poročilu o dosedanji dejavnosti je bilo med drugim navedeno, da bodo člani društva v Loki pri Zidanem mostu še ta mesec izvedli igro Pogumni Tonček. To društvo bo v prihodnje spet laže delalo, saj je dobilo pred kratkim pomoč občinske skupščine v znesku 300.000 S din za popravilo strehe doma. V Krmelju spada pod okrilje društva več dejavnosti, ki so doslej že veliko pokazale, vendar kaže, da bo šlo v prihodnje težje, ker Metalna odklanja denarno pomoč. Na Studencu so letos uprizorili igro Trije angeli in gostovali z njo v Sentvidu na Planini. To društvo dobro sodeluje tudi z gasilci in bo skupno z njimi uredilo novo dvorano.

Boštanjski fantje, ki delajo v sestavi ZMS, so bili doslej zelo delavni. Imeli so svoj oktet, ženski pevski zbor, nastopili pa kar 32. Pripravili so tudi igro Zupanova Micka. Žal ni bilo na občnem zboru zastopnikov iz Tržišča, Sentjanža in Blance, čeprav je bilo tam kulturno življenje precej živahno.

Na koncu zborovanja so udeleženci izvedeli, da je letošnja pomoč za prosvetno-kulturno delo zagotovljena v

višini 1.400.000 S din. Zatem so izvolili nov, 5-članski upravni odbor, za prednika pa so izbrali Mirka Drnovška. Člani odbora bodo tudi vsi predsedniki prosvetnih društev v občini.

Živahna razprava po zanimivem predavanju

1. junija je bilo v čitalnici Studijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu predavanje o liriki Ivana Cankarja. Predavatelj dr. Bernik, ki se je odzval vabilu novomeške podružnice Slavističnega društva, je komentiral Cankarjeve pesmi ter pojasnil okoliščine, v katerih je nastajala zbirka Erotika, ter odmeve, ki jih je doživela v slovenskem življenju tedanjega časa. V razpravi je pogovor nanesel tudi na nekatere publikacije Slovenske Matice. Urednik te ugledne knjižne ustanove dr. Bernik je odgovarjal na vprašanja, ki so zadevala knjigo Slovenska književnost 1945-65. Ta je pred kratkim izšla pri Matici.

Zanimivega predavanja se je udeležilo večje število ljudi. Novomeška podružnica Slavističnega društva je s tem predavanjem zaključila delo v tem obdobju, v jeseni pa jo čakajo priprave na občni zbor Slavističnega društva Slovenije, ki bo v Novem mestu.

Letos 8 knjig

PREŠERNOVE DRUŽBE

Za članarino 20 Ndin bo vsak član Prešernove družbe prejel konec leta redno knjižno zbirko petih knjig in eno izmed treh doplačilnih knjig, za 30 Ndin pa bo prejel vseh osem knjig. Vsak član bo poleg tega prejel še eno izmed knjig iz dosedanjih programov LJUDSKE KNJIGE, skupaj torej sedem oz. devet knjig.

PREŠERNOV KOLEDAR ZA LETO 1968 bo ponovno urejen na temelju tradicionalnih izkušenj in bo torej zopet neke vrste letni zbornik. V njem bodo sodelovali s svojimi prispevki priznani pisatelji, pesniki, publicisti, pisci s področja poljudne znanosti in praktiki. Koledar bo imel dvojni obseg knjig v zbirki, posamezni meseci in njem pa bodo ilustrirani z barvnimi reprodukcijami.

Poleg koledarja so v redni zbirki še naslednje knjige:

Miško Kranjec: IZ NASIH DNI, roman
Una Troy: SEDEM NAS JE, roman
Venčeslav Winkler: TISTI IZ ZELENE ULICE, mladinska povest
Francšek Bohanec: SLOVENSKA BESEDNA UMETNOST

Poleg teh knjig prejme vsak član še eno izmed doplačilnih knjig, drugi dve pa, če doplača po 5 novih din za vsako:

Inž. Raoul Jenčič: MALI KMETIJSKI STROJI
Vlada Maroon: S PLETILKO IN KVACKO
Andreja Grum: SODOBNO KUHANJE V DRUŽINI

Vsako izmed knjig (razen koledarja) prejmejo člani lahko vezano v celo platno in tiskano na belem brezlesnem papirju, če doplačajo 2,50 Ndin za vsako (koledar 5 Ndin).

Člane vpisujejo poverjeniki, knjižarne in uprava PREŠERNOVE DRUŽBE

slovenska beseda doživela velike spremembe. Dela, ki danes opisujejo mnogo bolj zapletene dogodke in doživljanja, prinašajo seveda tudi mnogo bolj zapleteno govorico. Sloj večine najboljših leposlovnih del — to velja še zlasti za pesmi — ni več preprost in že od vsega začetka razumljiv, kakršen je bil v preteklosti, ampak umetno spleten, barvit in pogosto hudo zavozlan. Nekateri pesniki in pisatelji brez dvoma v tej smeri pretiravajo, tako da je njihova dela skoraj nemogoče razumsko razvozlati; v najboljših delih pa je vendarle tudi govorica kljub svoji zapletenosti dovolj jasna, da jo bralec, seveda z voljnimi sodelovanjem, lahko občuti in doume. Nikakor pa današnja slovenska leposlovna dela niso tako lahko branje, kot so bila nekoč; treba se je vanje vživeti, treba se jih je tudi navaditi, da lahko v njih občutimo pravo lepoto. Toda tudi ta življenjski občutki, je tudi sama sprememba leposlovne govorice pome-

ni, da slovenska književnost danes drži korak s časom in z umetniškim razvojem po svetu.

Navsezadnje pa je treba omeniti še en, morda najpomembnejši premik v sodobni slovenski književnosti: to je njena notranja svoboda, njena duhovna sproščenost. Danes slovenski pisatelj vendarle ustvarja v dovolj svobodnem ozračju in se ne počuti več ogrožen s te ali druge strani. Zato lahko piše in ustvarja resnično tako, kot mu je dano, in resnično tisto, kar doživlja. Lahko se dotakne slehernega življenjskega vprašanja in lahko izpoveduje tisto, kar mu je resnično v duši, ne da bi trepetal za usodo svoje besede in ne da bi bil prisiljen izogibati se nekaterih snovi in spoznanj. Zato danes mnogo bolj kot v daljni in bližnji preteklosti, ko je bil vselej tako ali drugače ogrožen in omejevan, slovenski pisatelj izpoveduje najširšo resničnost življenja in svojo najglobljo človečnost, lahko se bojuje za ti dve

PRAVILNIK

o namenskem varčevanju in kreditiranju kmetov proizvajalcev

Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto (v nadaljnjem besedilu banka) uvaja s sodelovanjem kmetov proizvajalcev varčevanje za hitrejši napredek vasi in kmetijske proizvodnje.

1. člen

Banka uvaja varčevanje za pridobitev posojila za:

- a) nakup, gradnjo, dograditev ali adaptacijo posameznih gospodarskih objektov;
- b) nakup strojev in strojnih naprav ter raznih pripomočkov, ki prispevajo k pospešitvi vsake kmetijske proizvodnje;
- c) obnovo sadovnjakov in vinogradov;
- d) nakup plemenske živine.

2. člen

Kmetijski proizvajalci lahko varčujejo za te namene in najemajo posojilo za naložbe, namenjene kmetom in skupnim ciljem razvoja vasi.

3. člen

Da varčevalec pridobi pravico do posojila pri banki, lahko varčuje na sledeče načine:

- a) z rednimi mesečnimi pologi v dogovorjeni višini;

- b) z občasnimi, enakimi pologi, to je večkrat letno po dogovoru z banko.

4. člen

Varčevalec mora privarčevati najmanj 2.500 N

din, da pridobi pravico do posojila. Najkrajša varčevalna doba je 13 mesecev.

5. člen

Namensko vezane vloge bo banka obrestovala po 5 % letno.

6. člen

Pravico do posojila si varčevalec pridobi v roku 1 meseca po izpolnitvi obveznosti iz varčevalne pogodbe.

7. člen

Vloge v smislu tega pravilnika so vezane do dneva pridobitve posojilne pravice, če varčevalec ne podaljša vezave za doseg višjega posojila v roku 1 meseca po izteku varčevalne dobe.

8. člen

Privarčevani znesek varčevalec dviga delno ali v celoti v gotovini po pridobitvi posojilne pravice.

9. člen

Varčevalec lahko odstopi od varčevalne pogodbe, lahko pa sporazumno z banko prenese pravice in obveznosti iz pogodbe na drugo osebo, ki izpolnjuje pogoje po tem pravilniku.

10. člen

Če varčevalec odstopi od varčevalne pogodbe pred dogovorjenim rokom, se vezana sredstva na željo varčevalca sprostijo, tako da se vloga preobrestuje po veljavni obrestni meri za vezane hranilne vloge

občanu, varčevalec pa jo po izteku roka lahko dvigne — ne uživa v tem primeru kredita banke.

11. člen

Po končani varčevalni dobi in po izpolnitvi pogojev po tem pravilniku si pridobi varčevalec pravico do posojila po 6 % letni obrestni meri.

12. člen

Z varčevanjem pridobljeno posojilo se lahko uporabi za namene, ki so določeni s pogodbo, na podlagi dokumentiranega črpanja pri banki.

Posojiljemalec mora predložiti za posojilo tele listine:

1. za gradnjo, dograditev ali adaptacijo gospodarskih objektov;

2. pogodbo z izvajalci del ali dovoljenje za gradnjo v lastni režiji;

3. gradbeno dovoljenje;
4. predračun del;

5. gradbene situacije ali račune za gradbeni material in druge stroške za gradnjo;

6. za nakup gospodarskih objektov;

7. pogodbo o nakupu;

8. za nakup kmetijskih strojev in živine;

9. fakture;

10. za obnovo sadovnjakov in vinogradov;

11. pogodbo z izvajalcem del ali fakture za material (sadike, umetna gnojila in pod.)

13. člen

Varčevalec in banka skleneta pogodbo o varčevanju. Pogodba mora vsebovati zlasti višino pologa in način vlaganja, varčevalno dobo, privarčeval-

ni znesek ob koncu varčevalne dobe, višino posojila, do katerega ima varčevalec pravico, obrestno mero za vlogo in posojilo in rok, do katerega mora biti sklenjena posojilna pogodba.

14. člen

Vsak znesek, ki je v smislu 3. člena vedno enako položen nad dogovorjenim zneskom po pogodbi o varčevanju, se šteje v osnovo za posojilo, vendar v taki višini in za takšno dobo kot to določa 16. člen tega pravilnika.

15. člen

Če varčevalec zamudi z vplačilom enega ali več obrokov, določenih z varčevalno pogodbo, se mu varčevalna doba podaljša za toliko časa kolikor je zamudil.

16. člen

Banka bo odobraval varčevalcem posojila po izpolnitvi pogojev za varčevanje:

13 mesecev	75 %
------------	------

od privarčevanega zneska	
--------------------------	--

18 mesecev	100 %
------------	-------

od privarčevanega zneska	
--------------------------	--

24 mesecev	125 %
------------	-------

od privarčevanega zneska	
--------------------------	--

30 mesecev	150 %
------------	-------

od privarčevanega zneska	
--------------------------	--

nad 36 mesecev	200 %
----------------	-------

od privarčevanega zneska	
--------------------------	--

17. člen

Odplačilo odobrenih posojil se ureja s pogodbo, vendar tako, da ne more presegati trojne varčevalne dobe.

Posojiljemalec odplačuje posojilo po pogodbi v dogovorjenih mesečnih, polletnih ali letnih obrokih.

18. člen

Ko varčevalec izpolni obveznosti, določene po pogodbi o varčevanju, ga banka pisмено obvesti:

— da je obveznost iz pogodbe po 6. členu izpolnjena;

— da so mu dana vložena sredstva na razpolago po določenih 8. členu tega pravilnika in da ima pravico najeti posojilo po določenih tega pravilnika in pogodbe, sklenjene z banko;

— da mora skleniti pogodbo o najetju posojila najkasneje v 1 mesecu od dneva, ko je pridobil pravico do posojila;

— da mora za pokritje posojila predložiti bianco menico, podpisano od njega in solidarnih porokov kot akceptantov — število porokov določi banka — ali pa dovoliti vknjižbo na njegov račun.

19. člen

Uporabnik posojila začne uporabljati posojilo takoj po sklenitvi posojilne pogodbe. Posojilo za na-

kup kmetijskih strojev ali nakup živine mora porabiti v treh mesecih po sklenitvi pogodbe, za gradbena dela pa najkasneje v 1 letu.

20. člen

Varčevalec prične odplačevati posojilo v roku, določenem v pogodbi.

21. člen

Varčevalne pogodbe po tem pravilniku sklenejo vse poslovne enote Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto. Posojilne pogodbe sklepajo in izplačujejo tudi posojila vse poslovne enote Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto.

22. člen

Ta pravilnik je sprejel na predlog sveta delovne skupnosti banke zbor Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto na svojem 3. rednem zboru dne 26. maja 1967, uporablja pa se takoj.

Novo mesto, 26. maja 1967

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

OBVESTILO

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA - NOVO MESTO obvešča potrošnike, da po sklepu zbora banke (26. maja 1967) od 1. junija 1967 dalje sprejema samo še prošnje za potrošniške kredite invalidov, za potrošniške kredite v gotovini do 100.000 Sdin in za potrošniške kredite za pospeševanje turizma! Za vse ostale potrošniške kredite naj se potrošniki obračajo na trgovino.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

PRAVILNIK

o namenskem varčevanju za pridobitev posojila za pospeševanje turizma, privatnega gostinstva in obrti

Dolenjska banka in hranilnica (banka) uvaja z namenskimi varčevanjem gostilničarjev in obrtnikov možnost za doseg kredita pri banki za pospeševanje turizma v gostinstvu in obrti.

1. člen

Banka uvaja varčevanje za pridobitev posojila za:

- a) novogradnjo, sanacijo in adaptacijo lokalov, pomožnih prostorov in delavnic v skladu s predpisanimi minimalnimi sanitarno-tehničnimi ureditvami;

- b) za nakup opreme obratov;
- c) za zunanjo ureditev obratov (vrtov, parkirnih prostorov in podobno).

2. člen

Varčevalci lahko varčujejo za te namene in najemajo posojila.

3. člen

Da varčevalec pridobi pravico do posojila pri banki, lahko varčuje na sledeče načine:

- a) z rednimi mesečnimi pologi v dogovorjeni višini;

- b) z občasnimi, enakimi pologi, to je večkrat letno (kvartalno, na 2 meseca, polletno);

- c) z enkratnimi pologi pri banki.

4. člen

Varčevalec mora privarčevati najmanj 250.000 Sdin, da pridobi pravico do posojila. Najkrajša varčevalna doba je 13 mesecev.

5. člen

Namensko vezane vloge bo banka obrestovala po 5% letno.

6. člen

Pravico do posojila si varčevalec pridobi v roku enega meseca po izteku varčevalne dobe, določene iz varčevalne pogodbe.

7. člen

Vloge v smislu tega pravilnika so vezane do dneva pridobitve po-

sojilne pravice, če varčevalec ne podaljša vezavo za doseg višjega posojila v roku 1 meseca po izteku varčevalne dobe.

8. člen

Privarčevani znesek dviga varčevalec po sklenitvi posojilne pogodbe delno ali v celoti v gotovini po pridobitvi posojilne pravice.

9. člen

Varčevalec lahko odstopi od varčevalne pogodbe, lahko pa sporazumno z banko prenese pravice in obveznosti iz pogodbe na drugo osebo, ki izpolnjuje pogoje iz tega pravilnika.

10. člen

Varčevalec lahko odstopi od varčevalne pogodbe pred dogovorjenim rokom. V tem primeru se za tečena sredstva preobrestuje po veljavni obrestni meri za vezane hranilne vloge obččanov, varčevalec pa jih lahko po izteku varčevalne dobe dvigne in ne pridobi posojila banke.

11. člen

Po končani varčevalni dobi in po izpolnitvi pogojev po tem pravilniku si pridobi varčevalec pravico do posojila po 6% obrestni meri.

12. člen

Vsak znesek, ki je položen v smislu 3. člena redno — enako nad dogovorjenim zneskom po pogodbi o varčevanju, se šteje v osnovo za posojilo, vendar v taki višini in za takšno dobo, kot to določa 15. člen tega pravilnika.

13. člen

Če varčevalec zamudi s plačilom enega ali več obrokov, določenih z varčevalno pogodbo, se mu varčevalna doba podaljša za toliko časa, za kolikor je z vplačili zamudil.

14. člen

Varčevalec in banka skleneta pogodbo o varčevanju. Pogodba mora vsebovati zlasti: višino pologa in način vlaganja, varčevalno dobo, privarčevalni znesek ob koncu varčevalne dobe, višino posojila, do katerega ima varčevalec pravico, obrestno mero za vlogo in posojilo ter rok, do katerega mora biti sklenjena posojilna pogodba.

15. člen

Banka bo odobraval varčevalcu posojila po izpolnitvi pogojev za varčevanje:

13 mesecev	75 %
------------	------

18 mesecev	100 %
------------	-------

od privarčevanega zneska,	
---------------------------	--

24 mesecev	125 %
------------	-------

od privarčevanega zneska,	
---------------------------	--

30 mesecev	150 %
------------	-------

od privarčevanega zneska,	
---------------------------	--

nad 36 mesecev	200 %
----------------	-------

od privarčevanega zneska.	
---------------------------	--

16. člen

Odplačilo odobrenih posojil ne more presegati trojne odplačilne dobe.

Posojiljemalec odplačuje posojilo v enakih polletnih obrokih.

17. člen

Z varčevanjem pridobljeno posojilo se lahko uporabi za namene, določene s tem pravilnikom na podlagi dokumentiranega črpanja pri banki.

Posojiljemalec mora predložiti za črpanje tele listine:

- a) dovoljenje za opravljanje obrti;

- b) pogodbo z izvajalcem del, gradbeno dovoljenje, predračun del za kredit po 1. členu, točke a;

- c) fakture za kredit po 1. členu točke b;

- d) predračun in račune za ma-

terial in izvajalca po 1. členu točke c tega pravilnika.

18. člen

Ko varčevalec izpolni obveznosti, določene v pogodbi o varčevanju, ga banka pisмено obvesti:

- a) da je obveznost iz pogodbe izpolnjena;

- b) da so mu dana vložena sredstva na razpolago;

- c) da ima pravico do najetja posojila po določenih tega pravilnika in sklenjene pogodbe;

- d) da mora skleniti pogodbo o najetju posojila v roku 1 meseca od dneva, ko je pridobil pravico do posojila;

- e) da mora za pokritje posojila predložiti bianco menico, podpisano od njega in solidarnih porokov akceptantov (število kreditno sposobnih porokov določi banka) ali pa dovoliti vknjižbo zastavne pravice na nepremičnine v dobro banke.

19. člen

Uporabnik posojila lahko začne črpati posojilo po sklenitvi posojilne pogodbe. S pogodbo pa se določi rok začetka odplačila in rok izčrpanja posojila.

20. člen

Varčevalne pogodbe po tem pravilniku sklepajo vse poslovne enote Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto, posojilne pogodbe pa le osrednja bančna enota Novo mesto in podružnica Krško.

21. člen

Ta pravilnik je sprejel na predlog kreditnega odbora in izvršilnega odbora banke, zbor banke na III. rednem zasedanju dne 26. maja 1967, uporablja pa se takoj.

Novo mesto, dne 26. maja 1967.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

SEM TER TJA PO NOVOMEŠKIH GRADBISČIH

■ **OBNOVITVENA DELA** v prodajni NOVOTEHNE pri kan-dijskem mostu so v prejšnjem tednu končali. Te dni bo trgovina spet odprta, kar bo razveselilo številne potrošnike.

■ **NA CVELBARJEVI ULICI** že več dni urejajo kanalizacijo. Kameje bodo to ulico od obrata družbene prehrane do gostišča na Bregu asfaltirali.

■ **VODOVOD V SMIHELU** pri Novem mestu so pred kratkim dokončali. Cevovod so podaljšali za nekaj sto metrov in omogočili, da bo dobilo več hiš pitno vodo. Na ceglinski vodovod, urejen v tem letu, so se priključili še številni porabniki pitne vode.

■ **MOST PRI KOVACICEVEM** mlinu ob Težki vodi bo kmalu popravljen. Popravlja ga po mlinar s pomočjo komunalnega podjetja.

■ **HISO OB CESTI** komandanta Staneta so delavci komunalnega podjetja te dni dokončno popravili in preuredili. V njej bo mesarsko podjetje odprlo lokal.

■ **ZANEMARJENE ZELENICE** v Novem mestu že dalj časa urejajo. Pogovarjajo se tudi o tem, da bi ob Krki in drugod postavili klopi.

V Suhi krajini popravljajo poti

Občani iz območij krajevnih skupnosti Hinje in Žužemberk se vse bolj zanimajo za popravila vaških poti. Z njihovim delom in s pomočjo krajevnih skupnosti je bilo letos že veliko narejenega. Za območje Hinj sicer ni točnih podatkov, vendar je delo vidno na poteh iz Smu-ke na Lopato in drugam.

Na območju žužemberške krajevnih skupnosti so do zdaj največ prispevali občani iz Velikega Lipovca — 1080 delovnih ur in 160 ur z voznjaki, vaščani Brezove rebri 640 delovnih ur in 38 vprežnih ur ter prebivalci iz Podlpe 720 delovnih ur in 77 vprežnih ur. Precej so naredili vaščani in Vinkovega vrha. Rebrri in Zalisca.

M. S.

Mirna peč: spet bo manjkala učilnica

V prvi razred mirnopoške osnovne šole se je letos vpisalo več kot 50 otrok in bo do morali v jeseni odpreti dva prva oddelka. Dva oddelka bo imel tudi osmi razred. Vodstvo šole je v skrbeh, ker bo moralo odpreti novo učilnico, kje bo ta, pa se še nič ne ve. Vse primerne (za mirnopoške razmere) prostore so namreč že porabili za učilnice. Od 38 učencev bo letos osmi razred končalo le okoli 20 otrok. Šola ima težave s tistimi, ki do 15. leta ne končajo šole v osmem razredu. Kot kaže, bodo absolventi mirnopoške šole tudi letos nadaljevali šolanje na srednjih in poklicnih šolah, medtem ko jih malo namerava ostati doma.

KONEC PRORAČUNSKEGA SISTEMA ZA ŠOLSTVO

Izobraževalna skupnost je ustanovljena

Sedež bo imela v Novem mestu — Skupščino in njen izvršni odbor bo vodil prof. Veljko Troha — Delovni in denarni načrt skupnosti najpozneje do decembra — Sprejet začasni statut

Izvoljeni predstavniki občanov, delovnih organizacij, vzgojno-izobraževalnih zavodov, šol, dijaškega doma, družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine so 30. maja v Novem mestu ustanovili temeljno izobraževalno skupnost za območje novomeške občine. Skupnost bo imela sedež v Novem mestu. Skupščino skupnosti bo vodil prof. Veljko Troha, ki so ga izvolili tudi za predsednika izvršnega odbora. Skupščina je sprejela začasni statut skupnosti. Iniciativni odbor pod vodstvom Slavka Vuteja je s tem prenehal delati. Odpravljen je tudi proračunski sistem financiranja za šolstvo in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Organizacijo in plačevanje izobraževalnih dejavnosti prevzema izobraževalna skupnost.

V temeljnih določbah začasnega statuta je rečeno, da je izobraževalna skupnost samoupravna organizacija, pravna oseba in kot taka registrirana pri okrožnem gospodarskem sodišču. V naslednjih členih statuta so zajete naloge, organizacija in razmerja izobraževalne skupnosti.

Med nalogami je poleg tega, da mora izobraževalna skupnost skrbeti za organiziranje in razvoj izobraževalnih dejavnosti, najvažnejša skrb za sredstva. To nalaga sedmi člen začasnega statuta, v katerem pa je tudi povedano, da izobraževalna skupnost sama gospodari s sredstvi, določa, katere dejavnosti in razvoj katerih materialnih osnov za izobraževanje bo plačevala, določa merila za delitev in odloča o delitvi sredstev, ki jih bo potrebovala. Pomembno je določilo, da brez njene soglasja ne bo mogoče ustanoviti zavoda, seveda pa se bo morala prej prepričati, ali bo dejavnost novega zavoda družbi potrebna in pedagoško in ekonomsko utemeljena. To velja za zavode, ki naj bi jih vzdrževala izobraževalna skupnost.

Statut in druge splošne akte bo sprejemala skupščina izobraževalne skupnosti. Ta bo obravnavala vprašanja s področja izobraževalnih dejavnosti, sprejemala delovne programe, denarne načrte in podobno. Za uresničevanje sklepov in vsega, kar bo v načrtih, programih, pravilnikih in drugih splošnih aktih, je poverjen izvršni odbor. Statut predvideva, da bo skupščina lahko imela tudi sekcije, stalne in občasne komisije in druge organe.

Temeljna izobraževalna skupnost bo s svojimi sredstvi (zbiranje je urejeno s predpisi) vzdrževala in pospeševala predvsem osnovne šole v novomeški občini, s čimer bo prenehala proračunsko razdeljevanje sredstev za njihovo dejavnost. Dejavnosti srednjih šol in domov za učence teh šol ter prosvetno-pedagoške službe bo novomeška temeljna skupnost vzdrževala s temeljnimi izobraževalnimi skupnostmi na območjih ornolajške, metliške in trebanjske občine. Predlagali so, naj bi te štiri izobraževalne skupnosti plačevale tudi dejavnost posebne šole v Smihelu pri Novem mestu, za katero je že nekaj let skrbela samo novomeška občina. Predstavniki novomeške temeljne skupnosti so tudi sklenili, da se bodo začeli pogovarjati s predstavniki izobraževalnih skupnosti na kočevsko-ribniškem in spodnje-posavskem območju o enotnem financiranju srednjega šolstva.

Kozice, pločevinaste škatle in druge predmete, ki so odslužili gospodinjstvom, si lahko obiskovalci (če jih zanima) ogledajo na smetišču, v katerega se je spremenil kup zemlje med blokmi in garažami v naselju Majde Silc v Novem mestu. Nič boljše ni okolje novih blokov na Mestnih njivah in še kje v mestu. Imamo komunalno podjetje, ljudje plačujejo prispevke — pa takole! Na taka razstavišča smeti in navlake mesto najbrž ni ponosno. (Foto: Milovan Dimitrič)

PRIMO PREDAJA SPOMENISKEGA VARSTVA

Novomeški spomeniki od letos dalje pod varstvom ljubljanskega zavoda

Občina bo še letos dobila karto kulturnih spomenikov, ogrožene spomenike pa bodo zaščitili

Spomeniškovarstveno službo v novomeški občini bo od letos dalje opravljal Zavod za spomeniško varstvo iz Ljubljane in tako nadaljeval delo, ki ga je na tem področju do zdaj opravljal Dolenjski muzej. Pogodbo o financiranju so podpisali pred dnevi, 25. maja pa je za tako organizacijo glasovala tudi občinska skupščina.

Spomeniško varstvo, ki ga je kot dodatno delo opravljal Dolenjski muzej, preha-ja v nove roke v času, ko je

lenskega muzeja, kot je odbornikom občinske skupščine poročal ravnatelj prof. Janko Jarc, zaradi premajhnih denarjev za to službo predvsem čuvarji in nadzorniki spomeniškovarstvenih objektov.

Iz pogodbe je razvidno, da bo ljubljanski zavod letos izdelal karto s seznamom kulturnih spomenikov v občini in izdal odločbe o zaščiti arheoloških in drugih spomenikov, ki jih neposredno ogrožajo gradbena, melioracijska in podobna dela. Razen tega bodo strokovnjaki ljubljanskega zavoda znanstveno raziskovali kulturne spomenike in naravne znamenitosti, zbirali dokumentacijo o njih in vodili register, hkrati pa v skladu s pravilniki izdajali odločbe in druge službene akte v primerih, ko bi posegali v kulturne spomenike in naravne znamenitosti.

Odbornike občinske skupščine Novo mesto zanima, kaj bo s »Hudičevim turnoma« v Soteski, žužemberškim gradom in drugim gradovi v dolini Krke: na Dvoru, Hmeljniku in Starem gradu. Menili so, da bi bilo treba te objekte vsaj toliko zaščititi, da bi preprečili nadaljnje propadanje.

INDUSTRIJA OBUTVE NOVO MESTO

V korak z reformo v večjo proizvodnjo

Industrija obutve v Novem mestu je postala lani milijarder — Delna specializacija proizvodnje je pripomogla, da so pričakali reformo pripravljeni — Ob povečani proizvodnji imajo precej manjša obratna sredstva — Letos bodo vložili v modernizacijo 36 milijonov Sdin

Zaradi sprememb, ki so se obljubljale z reformo, so v novomeški industriji obutve usmerili proizvodnjo skoraj v celoti v izdelavo standardne obutve. Slabi časi so obetali slabe prodaje modne obutve, po kateri je bilo zadnja leta veliko povpraševanja. Razen tega so ugotovili, da se bo treba navezati na več kupcev, ne pa prodajati svoj izdelek zgolj ožjemu krogu. Tako so z delno specializacijo proizvodnje pričakali reformo pripravljene. Lani, v prvem reformnem letu so naredili za več kot 1 milijardo 100 milijonov Sdin vrednosti, kar je največ v

zgodovini obstoja njihovega podjetja. 1965 je znašala njihova proizvodnja le 850 milijonov Sdin.

V začetku letošnjega leta so le stežka zmagovali naročila in so bili z dobavami vseskozi v zaostanku. Zdaj v maju, se je stanje popravilo in vsa naročila kupcev izvršujejo sproti. Pravkar omenjeni zaostanek je opravičljiv, ker večina podjetij kupuje zaščitno obutve za delavce v začetku leta po potrditvi zaključnih računov, ko je pri hiši denar

Največ preglavic imajo z obratnimi sredstvi, saj so la-

ni povečali proizvodnjo za skoraj 30 odst., obratnih sredstev pa so imeli samo za 8 odst. več kot predlani. Letos je še težje s krediti za obratna sredstva in Industrija obutve ima teh kreditov za 40 odst. manj kot lani ob še večji proizvodnji. Kot dobri gospodarji so povečali lani svoja obratna sredstva za okoli 30 odst., toda to je še vedno veliko veliko premalo.

Ob koncu 1965 so imeli okoli 50 milijonov S din čistega dohodka, konec 1966 pa okoli 40 milijonov S din. Vse sproti porabijo za sklade in za obratna sredstva, hkrati s tem pa počasi modernizirajo

svoj obrat. Lani so porabili okoli 10 milijonov Sdin za nakup strojev, s katerimi so odpravili ozka grla v proizvodnji, letos pa imajo v načrtu nakup strojne opreme v vrednosti 36 milijonov Sdin. Ob 15-odst. lastni udeležbi so najeli kredit, ki ga bo treba odplačevati do 1970. V šivalnici bodo uvedli tekoči trak zamenjalni stare, izrabljene stroje.

Osebnih dohodkov so sorazmerno majhni: 1965 je bilo povprečje 52.600 Sdin na mesec, lani pa 65.200 Sdin. Ta skromnost pa se bo zdaj obrestovala: marsikje, kjer so hiteli povečati osebne dohodke, bo zdaj zmanjkovalo denarja za plače, v industriji obutve pa lahko upajo, da jih bodo še naprej povečevali, počasi in v skladu s storilnostjo.

■ V Žužemberku bodo čez nekaj dni začeli kopati temelje za še en »Iskrina« šesterek. S tem stanovanjskim blokom bo »Iskrina« obrat rešil precej stanovanjskih vprašanj svojih delavcev. Blok bo pridobil tudi za kraj, zato zasluži »Iskrina« kolektiv vse priznanje.

■ Tudi na Dvoru se zanimajo za zidanje stanovanjskih hiš. Zlasti se zanimajo za lokacijo okoli gasilskega doma, kjer že gradijo eno hišo, za dve pa pripravljajo material. Velika je tudi potreba po vodovodu. Krajevna skupnost se je pri novomeškem podjetju »Vodovod« že zavzela za rešitev tega vprašanja. V ta namen bodo produčili zajetje pri Podgozdu, ki bi ga sčasoma uporabljal tudi novomeški vodovod. Studijo bodo delali dalj časa, pa tudi priprave bodo dolge.

■ Brž ko je žužemberška krajevna skupnost od kmetijske zadruge prevzela peskopol, se je zastavilo vprašanje, kako kopati pesek. Pri krajevni skupnosti so se odločili, da bodo nabavili premični vrtni stroj. S strojem si bodo pomagali tudi pri popravilih poti.

■ Žužemberški gasilci že več tednov marljivo delajo stolp gasilskega doma. Predvideli so, da bodo stolp izročili namenu do krajevnega praznika Žužemberka — 13. julija. Stolp gradijo s prostovoljnimi delom gasilcev in z materialom, ki so ga kupili po znižani ceni. O pomoči, ki sta jo obljubili obe gospodarski organizaciji, ni za zdaj, kot je povedal že dni predstavniki PGD Žužemberk tov. Gilha, ne duha ne sluha.

■ Solsko športno društvo v novomeški osnovni šoli »Kajta Rupena« je imelo 1. junija občini zbor. Pregledali in ocenili so dejavnost od prejšnjega zbora in ugotovili, da so dobro delali. Najboljšim športnikom so podelili diplome. Društvena mentorica Draga Mislej je rekla, da bi bilo v jeseni dobro anketirati učence, iz česar bi se predvsem videlo, za katere športe je največje zanimanje. Prof. Jože Glonar pa je pozval učence, naj se s športom bavijo tudi med počitnicami.

■ Gasilci iz Dolnje Straže bodo v kratkem odprli nov gasilski dom in razvili društveni prapor. Na dogodek se temeljito pripravljajo.

■ Svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo je v prejšnjem tednu obravnaval vprašanje črne reje otrok, predlog odloka o določitvi najmanjših povprečnih mesečnih dohodkov za delavce, ki so zaposleni pri zasebnikih ter delovni program za leto 1967. Svet je menil, da bo treba otroke v črni reji pogosteje obiskovati, z njihovi rejniki pa čimprej skleniti rejniške pogodbe. Člani sveta se bodo sestali vsak mesec vsaj enkrat. Na prihodnji seji, ki bo še v juniju, bodo obravnavali krvodajalstvo.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Napor in oddih 36 metrov pod zemljo

Skupina črnomaljskih jamarjev se je pred kratkim odločila za pomembno dejanja: raziskovali so jame v okolici Učakovcev

Šest nas je bilo, ki smo se aktenili prvomajске praznike izkoristiti v raziskovalne namene. Opertali smo nahrbtnike in potrebne plezalne opreme ter se z avtosovom odpeljali do Vinice. Pozno popoldne smo s vozilkom in kaj čudno ropotajo, kot jo je imenoval neki Vinčan, krenili proti Učakovcem. V vasi nas je skupina otrok že čakala, zato nam ni bilo težko najti Kalčičeve hiše, kjer so nam tri dni nudili gostoljubje. Po udobnem spancu na seniku nas je čakalo zanimivo do vasi. Brezno v Delu, kakor luknjo imenujejo domačini, pa nas je razočaralo. Ni neskončno globoko, kot so menili ljudje, temveč le nekaj metrov.

kaj odprt in ob Kolpi, vendar nismo našli nič posebnega.

Potem smo s težkimi nahrbtniki in v spremstvu vnetih opazovalcev prišli do prvega brezna severno od vasi. Brezno v Delu, kakor luknjo imenujejo domačini, pa nas je razočaralo. Ni neskončno globoko, kot so menili ljudje, temveč le nekaj metrov.

Domnevali smo, da bo jama v Krču bolj zanimiva, zato smo z nezadržnostjo sledili Jožetu, našemu vodilcu. Res smo tu izmerili zanimivo brezno z več policami globine 36 metrov.

V jamah pri Razvoju Ko smo se vrnili v vas, je Nace zabrenkal na klovno koliko let staro kitaro, prijazna gospodinja pa nam je stregla z izvrstnim srbskim spajuljem.

Naslednji dan je že zgodaj zjutraj prišlo pod kozolec več vaščanov. Radi bi nas peljali sem in tja, toda vsem nismo mogli ustreči. Ker je gospodar žagal drva, smo mu najprej priskočili na pomoč. Zapela je cirkularka in čez podruge uro smo si že umili roke. Nato nas je že ob 9. dopoldne čakalo nepredvideno kosilo.

Sonce je še močno grela, ko smo se bližali pobočju pri Razvoju. Franci, gospodarjev sin, je bil tokrat edini spremljevalec. Prehodili smo že nekaj kilometrov, ko smo vsak zase premišljevali, če se ne bi kazalo obrniti kam drugam. Nato smo srečali še možakarja, ki je dejal: »Nikoli ne boste prišli do dna onih lukenj!« Vseeno smo vztrajali in trmasto riniti v hrib. Zmankovalo je že peti in tudi stesice so se začele izgubljati. Končno smo sredi gozda le zagledali odprtino. Majhna je bila, tako da bi komaj miška zlezla vanjo. Nace pa je prijel za skalo in jo odmaknil, nato še drugo in tretjo.

Lojze je prvi zlezal noter, jaz za njim. Malica na ozkem kamnu pri 36 metrih pod zemljo nama je dala novih moči. Potem

Del 3 m visokega kapniškega masiva na dnu Skoreče jame pri Adlešičih, ki so jo črnomaljski jamarji obiskali že lani

sva izmerila številne razpoke in rove na dnu. Obiskali smo še drugo jamo, nekoliko nižjo, a mnogo lepšo. Zagledali smo celo galerijo stalagmitov in stalaktitov in celo majhno jezerce, kjer smo se širje odzljali.

Okoli petih popoldne smo zrebali, ali naj gremo dalje ali ne. Šli smo naprej, le Nace in Lojze, ki sta bila najbolj utrujena, sta se ob tretji jami poslovila. Odnela sta nahrbtnike in nekaj opreme, mi pa smo imeli le vrvi, 70 m lestev in karbidovke.

V naslednjo jamo sva se spuščala dva po posevnem pobočju. Privezana na vrvi sva počasi prišla do dna, mimogrede pa sva lovila živalce, ki se plezale po jami. Bila je že

tema, ko se nam je s precejšnjim trudom posrečilo preko mnogih skal priti na prsto. Okoli 22. ure smo prišli v vas, kjer nam je pasulj še bolj teknil kot prvič.

Tretji dan smo se začeli pretegovati po dišči krmi šele okoli 8. ure. Tedaj nam je gospodarjev sin že zakričal: »Danes ne bo nič, dež bo!«

Bilo je res močno nemerno vreme, pa tudi utrujeni smo bili, zato smo se odločili za odhod. Prisrčno smo se poslovili od prijanznih Kalčičevih in nekaterih vaščanov ter se zadovoljni vrnili domov. Kljub naporom smo imenitno preživel praznike.

STANKO KLEPEČ

Bodo na Kočevskem spet zagoreli kresovi?

Resni na Kočevskem ohranjenih tradicionalnih ljudskih običajev, lahko pa bi v turistične namene izkoristili zaporedno prižiganje kresov

Kočevje je področje kočevske občine in znanih dvestih starih narodnih običajev, ki bi jih lahko izkoristili v turistične namene. Bi morali poseči malo v zgodovino. Morda bi lahko izkoristili spomin na kresovanje, ki so nekdanj množično zagoreli in opozarjali prebivalce na vdor Turkov. Leta 1969 bo minilo 500 let kar so Turki prvič v vojni sila navadili na kočevsko področje in od tu dalje v notranjost pokrajine.

Zato nam je, kje so bila kresanja, zato bi lahko turistično prikazali kot zanimivo zgodovinsko vžiganje kresov. Izletni bi morali skupen načrt in ga poskusno izvesti že to jesen. Če bi prireditve uspele, bi jo lahko s potrebnimi dopolnitvami uvrstili med stalne turistične prireditve.

To je le en primer, morda pa bi našli še kaj bolj privlačnega, če bi se s to mislijo resneje ukvarjali. Zato naj bi občani naših krajev o predlogu razmislili.

A. ARKO

I. SAB in XII. SNOUB vabita na srečanje borcev v Dolenjskih Toplicah

18. junija 1967 bo ob 11. uri v Dolenjskih Toplicah tovariško srečanje borcev I. slovenske artilerijske brigade in XII. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade, tokrat ob partizanskem golazu.

Obe brigadi sta lani dobili domičil v Novem mestu, saj je bila njuna borbena aktivnost v glavnem navezana na področje Dolenjske. S srečanjem želimo obnoviti tradicije NOB, osvežiti spomine na razne pomembne partizanske akcije, dogodke ter doživeti partizanski enot in posameznikov.

Ob velikih dni NOB je preteklo že četrto stoletje in mnoge zanimive in važne podrobnosti so medtem zbledeli. Osebnosti, stiki, razgovori in skupno obnavljanje spominov pa nudi današnjim piscem zgodovine posameznih brigad in drugih enot najuspešnejše in avtentično pomoč. To velja tudi za pisce zgodovine I. SAB in XII. SNOUB.

Stalni odbor I. SAB in XII. SNOUB naproša vse borce, ki imajo še dokumente iz časa NOB (fotografije, akte ali dopise, brošure itd.), da ves ta material prišpešajo s seboj.

- BORCI I. SAB in XII. SNOUB! Udeležite se srečanja ob partizanskem golazu v Dolenjskih Toplicah v čim večjem številu!

Stalni odbor I. SAB

Clovek med zvezdami 4

Začetek znanstvene astronavitike se je dejansko pričel tistega dne leta 1903, ko je Ciolkovski zastavil vprašanje: ali obstaja instrument, ki bi bil sposoben vsaj delno rešiti problem kozmonavitike, kako premagati silo zemeljske teže.

V tistih dneh je Ciolkovski, ki ga z vso pravico imenujejo »očče raketne tehnike«, objavil dve znameniti deli: »Raketa v kozmičnem prostoru« in »Raziskovanje vesolja s pomočjo zračnih ladij na raketni pogon«. V drugem delu razpravlja veliki entuziast o temeljnih astronomičnih načelih in dokazuje njihovo pravilnost: raketa lahko doseže večjo hitrost od kateregakoli motorja. Ona hitrost postopno razvija in se lahko giblje tudi v brezračnem prostoru.

Ravno ta načela so omogočila Gagarinu, Titovu. Gle- nu in drugim polet okoli Zemlje. Raketa ladja, ki je narisal in opisal Ciolkovski, se skoraj nič ne razlikuje od današnjih vesoljskih ladij.

Velika dela Ciolkovskega so ostala skoraj neopazna ljudem izven njegove domovine vse do leta 1933, ko je sovjetski tisk seznanil svetovno javnost z genialnimi deli tega profesorja iz Kaluge.

Prvega maja 1933 so ob veliki proslavi v Moskvi, kamor stari profesor ni mogel priti, zanedele iz zvočnikov na Rdečem trgu njegove preroške besede:

»Stiridesetlet sem preučeval rakete in ves čas sem bil trdno prepričan, da bomo v kaj kratkem času lahko poleteli na planete. Danes sem prepričan, da bo marsikdo izmed vas priča medplanetarnih poletov.«

Nasledniki Ciolkovskega v Sovjetski zvezi in v Združenih državah Amerike so pripeljali raketno tehniko do neverjetne popolnosti: že so zgrajene rakete, ki bodo ponesele človeka na Mesec.

Kaj je pravzaprav Mesec?

Priprave za izkrcanje na Mesecu. Ameriški kozmonavti pregledujejo »obloke« za sprehod po površini Meseca.

Ameriški astronom Cooper ni mislil, da je Mesec nastal istočasno kot Zemlja, to je pred pet in pol milijarde let. Sprva je bil mesec bližje Zemlji, kasneje pa se je zaradi počasnejše rotacije Zemlje pričel oddaljevati. Potem so na površje Meseca pričeli padati številni sateliti. Večji so prebili njegovo skorjo in se vdri v njegovo žarečo lavo, največji med njimi, kate- rega premer je znašal 150 km, je padel na tisto mesto, ki ga astronomi imenujejo »Mare Imbrium«.

Potem je Mesec po Cooperjevem mnenju imel soraz- ni žarki, na njegovo površino pa so kot ploha padali radio- aktivni delci. Menijo, da znaša debelina radioaktivnih snovi merno mirno žiljenje. Bombardirali so ga samo kozmični Mesecu kakšnih deset metrov.

Britanski kozmolog Thomas Gold meni, da so kraterji na Mesecu nastali zaradi meteorjev, nikakor pa ne misli, da so področja, ki jih imenujemo morja, napolnjena z lavo. To so dejansko nižave, polne prahu, ki je nastal z ero- zijo Mesecnih bregov. Na nekaterih krajih je ta prah de- bel 1500 metrov. Na Mesecu ni tekočih voda, erozija pa na- staja zaradi močnega izžarjevanja Sonca in delovanja koz- mičnih žarkov in meteoritov.

To sta samo dve od številnih več ali manj verjetnih teorij o Mesecu. Zadnja raziskovanja, posebno pa foto- grafije, ki so jih napravile kozmične ladje, so nam dale nekaj točnejših odgovorov na vprašanje o satelitu Zemlje. Te fotografije na primer kažejo, da kamenje na površini Meseca ni meteorskega, marveč vulkanskega izvora, in da dokončno odpade vse teorije o prahu na Mesečevi povr- šini. Z natančnimi aparati so ugotovili, da ponosi toplota na Mesecu zdrkne na minus 150 stopinj, čez dan pa se dvigne do 120 stopinj. Čas od jutra do večera traja na Me- secu kar 320 ur.

To so prva in nepopolna odkritja Mesečeve panorame. Pravilne in točne odgovore bo lahko dal samo človek, ki bo stopil na Mesec.

PLETERJE

Kje leži rezidenca Pleterje. Lepa lega tega kraja. Kakšen grad so bile prej Pleterje. Pleterje so bile sprva kartuzija, ki jo je ustanovil grof Hrman Celjski. Njegovo truplo počiva v tej nekdanji kartuziji. Kartuzija Pleterje pride v roke očetov Družbe Jezusove. Velik znaj pade iz zraka. Pristava in mlin nedaleč od Pleterja.

Rezidenca Pleteriach, v kranjskem jeziku Pleterje, leži v Slovenski marki, ki jo prislejajo sedaj k Dolenjski, deset milj od glavnega mesta Ljubljane, od Novega mesta dve, od Kostanjevca pa eno miljo, na ravnini, na lepem, prijetnem ter rodovitnem kraju; na eni strani ima ravna polja, na drugi pa visoko Uskoško pogorje (Gorjance), kjer prebivajo Uskok. Naokoli ležajo lepi vno gradi.

Ni mogoče dognati, odkod izvira njihovo ime.

Pleterje so veliko in obširno po- slopije, zgrajeno v starem stilu, zadaj utrjeno s stolpi in močnim obramb- nim zidovjem, in so potemtakem po- dobne taboru, za kar so nekdanj tudi služale. To obkrože ima še dandanes na notranji strani polno celice, kamor so sosedje shranjevali svoje najbolje stvari, tako da se je lahko v nemirnih časih vsakdo zatekel v eno izmed celic v tem obkroju.

Preden je bila ustanovljena kartuzija Pleterje, kjer imajo dandanes očetje jezuiti svojo rezidenco, so bile Pleterje grad in gospostvo, imenovano Sicherstein, dedovina gospodov Sichersteinov, izmed katerih je bil leta 1304 lastnik Pleterij gospod Oto Sichersteinski, poročeni z Lucijo Apfaltern. Leta 1374 pa je bil lastnik Pleterij gos- pod Henrik Sichersteinski. Ta sta kasneje s prodajo prepustila grad in gospostvo Sichersteinu grofu Hermanu Celjskemu.

Pleterje so bile pozneje kartuzijan- ski samostan ali tako imenovana kar- tuzija, ki jo je leta 1407 v čast sv. Trojice ustanovil grof Herman II., grof Celjski, deželni glavar na Kranjskem, čigar hči je bila žena cesarja Sigismunda. Na ustanovni listini so se kot ustanovne priče podpisali: Sig- mund Neuhaus, Jurij Silberberg, Konrad Verber, Pessel Weitsensteineki, Friderik Ländski in Ludvik Sachs. Listina je bila izdana v Celju na ne- deljo pred godom sv. Marijete leta 1407. Nato so leta 1410 začeli graditi kartuzijo.

Potem, ko je Herman kartuzijo za- čel graditi, je dal snova spisal usta- novno pismo, ki so ga potrdili tudi njegovi sinovi Friderik, Herman mlajši in Ludvik. Na mesto sinov so se podpisale priče: Herman, škof briz- n-

ski, ki ga imenujejo tudi svojega brata, Ludvik Sachs in Popon Heitensteinski. Datirano v soboto po beli nedelji v letu 1414.

Grof Herman Celjski, ki je bil tudi deželni glavar na Kranjskem, je na- posled leta 1434 zbolel v Bratislavi, kamor ga je bil dal poklicati njegov zet, cesar Sigismund, da bi ga napra- vil za pokneženega grofa. Toda Bog ga je poklical v mnogo višji in nad- knežji stan po svoji nemi in blede poslanki smrti. Tako je na dan sv. Kolo- mana imenovanega leta odšla njegova duša nemiljivo veličanstvo, njegovo truplo pa je našlo svoj grobni mir v samostanu, ki ga je sam ustanovil. Za njegovo pobožnostjo in drugimi vrtilnami, ki so ga njegovim podložni- kom in rojakom kakor tudi mnogim drugim osebam globoko vtisnile v spomin in srce, so ti nadvse žalovali in jih po vsej deželi s solzami poča- stili.

Kasneje so si kartuzijo pridobili gospodje očetje jezuiti in v njej je prebival eden iz Družbe Jezusove, ki nosi naziv superiorja; ta pater super- ior tudi vodi to gospostvo, ki ga se- danj imenujejo rezidenca Pleterje. Re- zidenca je še dandanašnji last gospo- dov očetov jezuitov ljubljanskih.

Pred kakimi petimi leti je nedaleč od Pleterij med močnim deževjem, bilskanjem in grmenjem padel iz zraka na ravno polje velik tako imenova- ni znaj, ki pa ni imel kril; tega je mnogo ljudi videlo, čeprav je od njega puhtel tako grozen smrad, da se mu nihče ni mogel približati.

Jaz prav dobro vem, da imajo da- našnji naravoslovelc zrnja za čisto in golo pesništvo, imenujem pa iz zraka padlega črva tako, da bi se preprost- izrazili.

Nedaleč od Pleterij stoji pristava in mlin v kraju Oberfeld, po kranjskem imenovanem Vrhpolje; lastnik tega je dandanes gospod Ivan Vid grof Slunski.

Samostan Pleterje leži 3 km od Sentjerne ob vnožju Gorjan- ce. L. 1899 so Pleterje kupili francoski kartuzijanci in ga v letih 1900-1905 popolnoma pre- zidali in preuredili. Od starega samostana je ohranjena samo še gotska cerkev.

Obramba bo imela več pravic

Zvezna skupščina je nedav- no sprejela spremembe v Zakoniku o kazenskem postopku. S temi spremembami so se znatno razširile pravice obrambe v kazenskem postopku, kar pomeni še večja jamstva, da pregleda spise in se pogo- klicana na kazenski odgovor.

Po novih predpisih ima branilec obtožbeno pravico, da predlaga spise in se pogo- varja z obtožencem, dokler je ta v priporu. Zakon daje ob- tožencu tudi pravico, da je zaslišan v navzočnosti svoje- ga branilca. Ta obtožbeno- pravica velja tako na njegovo prvo zaslišanje v preiskavi, kot za vsa nadaljnja zasli- šanja.

Ta sprememba v zakoniku o kazenskem postopku pome- ni zelo pomembno in novo pridobitev v naši kazenski zakonodaji. Po dosedanjih predpisih nista mogla ne branilec ne javni tožilec pod no- benim pogojem prisostvovati zaslišanju obtoženca.

IZKLJUCNA PRISTOJNOST SODIŠČA

Po spremembah zakonika se predhodni kazenski postop- ek daje v izključno pristoj- nost sodišču. Po dosedanjih predpisih so bili v teh zade- vah v približno isti meri an- gažirana sodišča in organi za notranje zadeve. Sedaj je

vloga organov notranjih za- dev na tem področju skroena na odlikovanje kazenskih de- janz in iskanje storilcev.

Kar zadeva začetek in po- tek preiskave, je v zakonik sprejeta novost, ki predvide- va kontrolo samega začetka preiskave. Ta kontrola je v tem da se ugotovi, ali je predlog javnega tožilca upra- vičen. Če se preiskovalni sod- nik ne strinja s predlogom javnega tožilca o ukrepu gle- de preiskave, o tem dokončno odloči senat občinskega sodi- šča, če pa se sodišče strinja in lada sklep, da se preiskava začne, ima obtoženci pravico, da se proti sklepu pritoži.

PREMALO ADVOKATOV

Predhodni odvzem svobode oziroma pripor je samo v pristojnosti sodišča. Organi notranjih zadev lahko neki osebi odvzame mejo svobode iz vsih razlogov, predvidenih za pripor; toda zadržati jo morajo le toliko časa, kolikor je potrebno, da jo izročijo preiskovalnemu sodniku.

Glede praktične uporabe novega zakona, zlasti pa od- redki, ki zadevajo razširje- pravice obrambe, bodo verjet- no nekateri težave tam, kjer je premalo advokatov. Zato je v zakoniku predviden predpis, ki omogoča obtož- encu, da si za branilca izbere

ne samo advokata, ampak tudi iz kako drugo osebo, ki ima kvalifikacijo in ki je sposob- na, da obtožencu pomaga v obrambi.

ZLATA POROKA: V soboto dopoldne sta v poročni sobi na novomeškem rotovžu zanesledemestsetna Antonija in osemdesetletni Janez Verček iz Grmovelj 26. maja 1917. V imenu občinskega načelnika sta jima matičarka Ruža Modic in odbornik Rudi Mrz izročila šopke nagradnih listov (M. Moškon)

Novo zdravilo proti alkoholizmu

Splošna zdravnica Asta Eberl pretakusa novo zdravilo proti alkoholiz- mu, tablete metronidazola. Z njimi je v dosedanjih izkušnjah dosegla zanimi- ve rezultate.

Kasneje, ki so jemanje metronidazol, se je pijača izgubila, če samo ob misli na alkohol in večina se ji je brez zavesti odrekla.

Ta pa, ki se ji vendar- da niso mogli odredi, so obkrožili kes, polastil pa se je tudi občutek ne- želenega strahu.

Če se s tem novim zdravilom še vedno niso mogli odločiti, je treba je namreč poskusiti, ali nima morda kakšnih škodljivih pose-

Janez Volčanšek — predsednik izobraževalne skupnosti

2. junija je bila v Brežicah ustanovna skupščina temeljne izobraževalne skupnosti. Ustanovna skupščina se je proglasila za stalno skupščino. Predseduje ji Janez Volčanšek, ravnatelj osnovne šole na Veliki Dolini. Zasedala bo dvakrat letno. Tekoče dolžnosti bo med zasedanji opravljali izvršni odbor.

Temeljna izobraževalna skupnost ima 39 članov. V njej so zastopniki delovnih organizacij, šolskih zavodov, družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine in občanov. Skupščina je sprejela statut, ki ji nalaga odgovorne dolžnosti za nadaljnji razvoj izobraževanja.

Koncert za 20-letnico šole

Nocoj ob 19.30 bo v Prosvetnem domu v Brežicah slavnostni koncert v počastitev dvajsetletnega obstoja šole. Na sporedu je pester program, v katerem nastopajo sedanji in nekdanji učenci te šole.

Pošlušalci bodo lahko slišali izvajanje skladb na klavirju, violini, kitari in harmoniki. Vmes bosta nastopili tudi skupini oddelka za ritmiko in ples z elementi ritmike, s plesom svetice in pajaci. Zaigral bo harmonikarski orkester, ki ga dirigira Franc Baškovič. Bivši učence šole Anton Miller se bo predstavil s kitaro, Nada Klanšek s solo petjem in Zdenka Starman s klavirsko točko.

Brežičani, obiščite nocojšnji glasbeni večer, darilo šole na prehodu v tretje desetletje!
J. T.

Novi predsedniki

Skupščina občine Brežice je na svoji seji 1. junija določila sestav in število članov svetov. V vsakem svetu sta vsaj po dva odbornika. Skupščina je izvolila tudi nove predsednike svetov in komisij.

Predsednik sveta za občino upravo in notranje zadeve je **Jože Ogorevc**, predsednik sveta za šolstvo, prosveto in kulturo **Vlado Curin**, predsednik sveta za zdravstvo **dr. Marko Pirc**, predsednik sveta za gospodarstvo **Edo Verstovšek**, predsednik sveta za urbanizem **Miran Gorišek**, predsednik sveta za družbeni plan in finance **Alojz Mustar**, predsednik sveta za narodno obrambo pa **Vinko Jurkas**.

Izlet Brežičanov v neznanu

V nedeljo, 4. junija, so se avtomobilisti, mopedisti in motoristi iz brežiške občine odpeljali na izlet v neznanu. Ničce ni vedel, kam ga bo vodila pot. Šele ko so prek Plešivice zavili proti Karlovcu in v Ozalj, so ugotovili, da jih čaka tudi obisk Bele krajine.

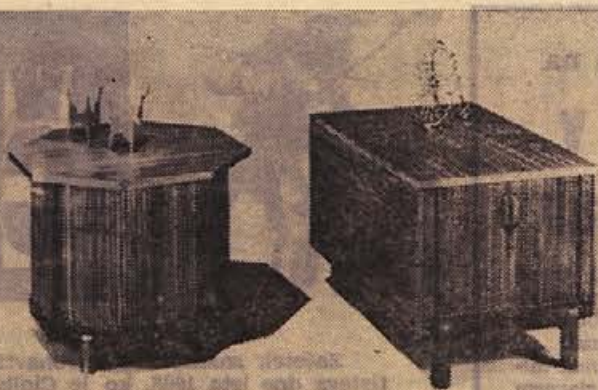
Potovanje je bilo za vse udeležence izredno prijetno, saj so spoznali mnogo naravnih lepote in zgodovinskih znamenitosti. Izlet pomeni privlačno obliko dela v AMD, ki bo gotovo privabila v vrste te organizacije še več članov.

Matični urad Globoko

V maju ni bilo rojstev izven poročilnice. — Umrla sta: Ana Ogorevc, gospodinja iz Globokoga, 82 let, in Jože Bratanič, kmet iz Brezja, 75 let.

Matični urad Arčice

Maja izven poročilnice ni bilo rojstev. Umrla sta: Janez Germšek, kolar iz Kriš, 74 let, in Marija Sternad, kmetovalka, 66 let.

Najnoviji izdelki Tovarne pohištva v Brežicah — mižice za vsako priložnost. Z njimi prodira podjetje na ameriško tržišče. Naletelo je na ugoden odmev kupcev, ki zelo hvalijo kakovostno izdelavo.

BREŽICE: SKUPŠČINA MORA BITI O VSEM POUČENA

Pregled dolgov brez utvar za naprej

Novo mandatno obdobje je obnovljena občinska skupščina v Brežicah začela z zahtevo po temeljitem pregledu posojil in drugih obveznosti — Na seji 1. junija so odborniki zvedeli za vse vrste dolgov, ki bremenijo občino

Dobili so pregled kreditov za ves čas, odkar obstoji občina. Za stanovanjsko izgradnjo je skupščina do sedaj najela 508.500.000 S din posojil. 1. januarja letos so znašale obveznosti iz tega naslova še 451.700.000 S din, letos pa bo treba odplačati nekaj manj kot 22.000.000 S din.

Za avtomatizacijo PTT omrežja, za osnovno šolo v Veliki Dolini, za asfaltiranje bizeljske in dobovske ceste, za tržnico v Brežicah in za ureditev dobovske osnovne šole znašajo krediti iz bančnih sredstev 199.700.000 S din, letošnje obveznosti pa 29.286 tisoč S din. Del teh obveznosti bo poravnani iz proračunskih sredstev, del s krediti. Sledijo še obveznosti iz sredstev družbenega investicijskega sklada in začasnih obratnih sredstev.

Posojilo za stanovanja odplačujejo še tudi nekateri kupci stanovanj. Skupščina je predlagala, da bi delovne organizacije prevzele za stanovanja več obveznosti, če jih uporabljajo člani njihovih kolektivov.

Neporavnane obveznosti iz občinskega proračuna znašajo za lansko leto 61.289.000 S

din. Do prihodnje seje želijo odborniki zvedeti, kako je z likvidacijo podjetja VINO BREŽICE in če bo tudi tu kaj bremena padlo na občinska ramena. Razen tega so zastavili vprašanje o obveznostih do Gostinskega podjetja zaradi nakupa Narodnega doma.

Razprava je pokazala, da odborniki želijo imeti popolnoma jasno sliko finančnega

položaja občine in da so pripravljani trezno ukrepati, da bi se občina čimprej otresla vseh dolgov.

Člani skupščine so bili enotnega mnenja o tem, da morajo biti o vsem natančno poučeni, ker le tako lahko prevzamejo odgovornost za nadaljnjo politiko občine.

V sklepih so vsi prisotni podprli predlog predsednika

pravili za 400.000 dolarjev vrednosti. Brežiška Tovarna pohištva uvaja pri njih specialno tehnologijo, jim nudi strokovno pomoč in jih oskrbuje s potrebnim materialom.

Vrednost izvoza je v prvem tromesečju dosegla 210 milijonov Sdin. To predstavlja 62,15 odst. celotne proizvodnje v tem obdobju. Za domačo porabo je tovarna od januarja do konca marca napravila za 127.000.000 Sdin pohištva. Jugoslovanski kupci poznajo tovarno po njenih spalnicah in jedilnicah. Na leto izdelala okoli 2000 spalnic in okrog 1000 jedilnic.

Zadnje mesece, ko pohištvo pri nas ne gre več tako v denar, se je podjetje še bolj usmerilo na izvoz. Zalog ne ustvarja. Izdeluje samo toliko pohištva, kolikor ga lahko proda.

Direktor inž. Janez Jerman je povedal, da imajo do konca leta podpisanih za 1.000.000 dolarjev pogodb s tujimi kupci. Vse izvozne izdelke bo podjetje prodalo na ameriško tržišče. Specializiralo se je za regale, ki jih kupec lahko po želji sestavi. Tovarna je vpeljala tudi popolnoma nove izdelke izključno za želje ameriškega potrošnika. To so tako imenovane priložnostne mižice, uporabne za različne namene.

LETOSNJI PLAN SE VZPENJA ZE NA 1400.000.000 SDIN

Največ skrbi povzroča kolektivno pomanjkanje obratnih sredstev. Odjemalci dolgujejo tovarni trenutno okrog 200.000.000 Sdin. 160.000.000 Sdin pa je tovarna dolžna drugim. Edina prednost tovarne v tem začaranem krogu dolžnikov je ta, da izvažata in tako dobi tri mesece po odpremi izdelka gotovo plačano.

Banka ji da na razpolago le toliko sredstev, kolikor izdelkov čaka v pristanišču na prevoz čez morje. To je seveda premalo, toda za druge potrebe banka nima posluha. Podjetje mora nastopati v tujini s konkurenčnimi cenami. Konkurira pa lahko samo tedaj, če sproti modernizirano proizvodnjo. Razen tega povečuje njen obseg. V primerjavi z letom 1965 je to povečanje stodontno in letos se povzpema plan že na 1400.000.000 Sdin.

S stalnimi težavami se spoprijema podjetje pri nabavi reprodukcijskega materiala. Spričo monopola posrednikov je prisiljeno kupovati v tujini. Pomaga si z direktnim uvozom. Material, ki ga nabavlja na tak način, je kvaliteten in tudi do 30 odstotkov cenejši kot pri posrednikih. Posredniki pa rastejo kot gobe po dežju in pokupijo v tovarnah vso proizvodnjo zase, da jim potem posel lepše cvete.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

JESENI BO OBRODILO 24 ha OBNOVLJENIH VIINOGRADOV

Strojna obdelava se je obrestovala

Prodajna cena vina je za 100 odst. presešla proizvodno ceno — Zadruga bo pridelala letos 22 vagonov vina, če ne bo nasadov uničila toča — Lansko vino je vse prodano — Pri odkupu pazijo v zadrugi kleti predvsem na odstotek kisline, ki odlikuje bizeljska vina

Delavci kmetijske zadruge na Bizeljskem so bili vso pomlad na tekočem s delom v vinogradih. Na obnovljenih površinah so urejali odtok vode, utrjevali poti, trosili umetni gnoj in orali. Na novo so zasadili tri hektare zemljišča z vinsko trto. S

tem so zaključili obnovo 60 hektarov vinogradov, katere začetek sega štiri leta nazaj. Letos prehaja v rodnost nasad s 14 hektari površine. Trta bo na jesen obrodila na 24 hektarih. Od tega si obetajo 22 vagonov vina, če bo minilo poletje brez nevarnih neviht z uničujočo točo.

Bizeljska zadruga je letos kupila dva traktorska molekulatorja za škropljenje, za kar je izdala okoli 3 milijone Sdin. Traktorjev ima zadruga sedem, tri goseničarje in štiri na kolesih iz gume. Za obdelavo vinogradov ji to zadostuje.

Posestvo meri 140 hektarov. Od tega zavzemajo vinogradi 60 hektarov, nasadi marelic in breskev 10 hektarov, drugo pa njive in travniki. Na posestvu dela 35 ljudi. Zadruga ima tudi moderne stroje za predelavo grozdja, ki pa za zdaj še vednijo pod šupo. Lansko

jesen so jih prvič uporabili. To so stiskalnica za grozdje, mlin, transporterji za grozdje in transporterji za brozgo.

Zasebni kmetje na Bizeljskem pridelajo okoli 280 vagonov vina. Približno 80 % tega pridelka odkupi zadruga. Lansko vino je vse prodano. Odkupna cena na Bizeljskem je 400 do 420 Sdin. V zadrugi kleti so pri odkupu odklonili precej vina. Za bizeljskana je odločilna predvsem kislina. Odlika bizeljskih vin je 8 do 10 promilov kisline. Po mnenju predstavnikov zadruge in strokovnjakov vino izpod 6 promilov kisline sploh ne bi smelo iti v promet s tega območja.

Strojna obdelava vinogradov se je lani združila že obrestovala. Prodajna cena vina je za 100 odstotkov presešla proizvodno ceno. Zadruga je lani odkupovala od kmetov tudi grozdje. Zda, ko ima za predelavo potrebno mehanizacijo, bo odkup grozdja vsako leto povečavala.

Jt.

BREŽIŠKI MLADINCI IN VOJAKI ZA DAN MLADOSTI

Na prireditvi „Pokaži, kaj znaš“

Nagrade za petje, recitacije in literarne sestavke

V počastitev dneva mladosti je občinski komite ZMS Brežice priredil oddajo »Pokaži, kaj znaš«. Sodelovala je mladina in pripadniki cerkljanske garnizije. Spored je obsegal narodne in zabavne melodije, literarne sestavke in recitacije. Prireditve je spremljal ansambel »Pivlja iz Doma JLA Brežice«.

Zirija, ki je posebej ocenjevala glasbeni in posebej literarni del prireditve, je mladinki Erni Arnšek priznala prvo nagrado za literarni sestavek »Lepo je biti mlada« in recitacijo pesmi Omarja Hajama »Rubijata«. Drugo nagrado je dobila Olga Travnikar za recitacijo Borovega »Partizana« in Kajuhove »Domovine«. Tretjo nagrado je žirija prisodila vojaku Antuju Pavičiču za literarni sestavek »Drevo detinjstva«.

Med izvajalci glasbenega dela je dobila prvo nagrado Zdenka Zaletel za izvedbo kompozicij »Ti ljubiš drugo« in »Zaljubila se bom«. Vojak Slavko Debeljak je zasedel s kompozicijama »Zakaj prihajaš z deželja« in »Ko te gledam« drugo mesto, tretji pa je bil ansambel »Fantoma«, ki ga sestavljajo brežiški gimnazijci.

Prireditve so se med drugimi udeležili tudi mladinci iz Zaprešiča, katerim so Brežičani 27. maja obisk vrnil.

M. JARANOVIC

Med izvajalci glasbenega dela je dobila prvo nagrado Zdenka Zaletel za izvedbo kompozicij »Ti ljubiš drugo« in »Zaljubila se bom«. Vojak Slavko Debeljak je zasedel s kompozicijama »Zakaj prihajaš z deželja« in »Ko te gledam« drugo mesto, tretji pa je bil ansambel »Fantoma«, ki ga sestavljajo brežiški gimnazijci.

Prireditve so se med drugimi udeležili tudi mladinci iz Zaprešiča, katerim so Brežičani 27. maja obisk vrnil.

M. JARANOVIC

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

Jt.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

Jt.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

Jt.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

Jt.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

Jt.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

Jt.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

Jt.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturno oddajo »Oživele kronike«. Oddaja bo na sporedu sredi junija.

V GRADU SE JE SKORAJ ISTOČASNO mudila tudi zagrebška televizijska ekipa. V režiji Antona Martija so posneli zabavno glasbeno oddajo »Nekaj novega, nekaj starega«.

ZLATE IN SREBRNE ZNAČKE bodo v soboto, 10. junija, podelili po svečani akademiji v počastitev dneva krovodajalcev. Prireditve bo sodelovala s kratkim predavanjem, ki ga prav tako organizira občinski odbor Rdečega križa.

DIJAKI ZADNJIH LETNIKOV brežiške gimnazije so imeli v soboto, 3. junija, zaključno prireditve, na kateri so svečano izročili kiljuče tretjim razredom.

RADIO BREŽICE BO DANES izvedel avdicijo za radijske napovedovalce in napovedovalke.

V SOBOTO, 10. junija, bo v Kriški vasi odprta prodajalna mesa. Pet dni je postovala zaradi preelitve, odsle pa bo spet dobro založena.

Jt.

ZA PRIUČITEV BODO SPREJELI SE 50 NOVIH DELAVCEV

NOVO V BREŽICAH

PREJENSKI TEDEEN je ljubljanska Televizija snemala v brežiškem gradu zadnje kulturn

„Srečanja z ljudmi me pomlajajo“

Red dela z zlatim vencem za poklicna prizadevanja in za delo v turističnem društvu – Tovariš Jankovič je zasadil s šolarji na tisoče dreves in tako ustvaril zeleni pas okoli Kostanjevice

Tisočem, ki so obiskali Kostanjevico, je izrekel dobrodošlico, jih vodil skozi FORMO VIVO ter jim razkazoval umetnine v Lamutovi galeriji in Gorjupovem razstavišču. Za predstavljanje Kostanjevice domačim in tujim turistom in ljubiteljem umetnosti mu ni žal nobene proste ure.

Kostanjevičani so gotovo uganili, da imam v mislih učitelja Jožeta Jankoviča, čigar ime je že desetletja povezano z mestecem pod Opatovo goro.

Tovariš Jankovič slovi kot izkušen pedagog z izbrušenim poslušom za mladega človeka. Njegovo delo se nikoli ni omejevalo samo na poklicno dejavnost, pravijo njegovi tovariši na šoli, ki zelo cenijo Jankovičeva prizadevanja za lepšo podobo in turistični napredek Kostanjevice.

Za njegovo dolgoletno delo v turističnem društvu in kulturno-prosvetnih organizacijah se mu je družba pred nedavnim oddolžila z visokim odkovanjem: izročili so mu red dela z zlatim vencem.

V pogovoru je tovariš Jankovič skromen in neposreden. Ko sem ga vprašala, kaj mu pomenijo srečanja s tisoči obiskovalcev, ki jih je pot pripeljala v Kostanjevico, je takole odgovoril:

»Turiste vodim zelo rad. Tako najlaže pridem v stik z ljudmi različnih narodnosti in kulturnih navad, kar mi sicer nikdar ni bilo dano. Človek se ob teh srečanjih notranje preraja in pomlaja. Uživam, ker lahko predstavim

košček Slovenije ljudem z vseh kontinentov. Uživam ob pohvalah in grajah. Kostanjevico bi rad ohranil v njeni pristni podobi. Samo tako je vabljiva in zanimiva. Domačini tega, žal, ne razumejo vedno. Premalo smo jim privzgojili turističnega smisla, zato ne cenijo dovolj niti stare arhitekture niti stare ljudske umetnosti. Zaradi tega branimo danes ostanke ostankov. Toda kljub vsemu verjamem v velike možnosti za razvoj turizma v našem kraju. Gojim iskreno željo, da bi pomagal našemu malemu človeku, ki je bil stoletja odrinjen.«

Ko tovariša Jankoviča predstavim bralcem, ne smem zamolčati njegove velike ljubezni do narave in vrtnarstva. V Kostanjevici in okoli nje je zadnjih 40 let s šolarji zasadil na tisoče drevesc. Precej so mu jih uničili Italijani, dobra polovica pa se je razrasla v zelen pas in daje kraju lepšo podobo.

J. TEPPEY

Medalja prikazuje Jožeta Jankoviča, ki ga je upodobil mojster Vladimir Štoviček. (Foto: Jožica Teppey)

Kraj na vodi brez pitne vode

V Kostanjevici imajo prebivalci na voljo nekaj javnih vodnjakov, razen tega pa še okoli 30 hišnih vodovodov – Kljub temu da žive na vodi, nimajo dobre pitne vode – Od občinske skupščine pričakujejo, da bo kmalu uvidela njihove potrebe, saj se brez vode Kostanjevica ne bo mogla razvijati v turistično središče

V Kostanjevici imata vodo le šola in restavracija, ki ju napaja šolski vodnjak. V kraju imajo še okoli 30 hišnih vodovodov in nekaj javnih vodnjakov. Bakteriološki pregled vode je pokazal, da za pitje ni več primerna in da je pomešana s fekalijami. Nujno bi torej potrebovali vodovod, ki bi jih oskrboval z dobro pitno vodo. Razen tega se Kostanjevica razvija kot turistični kraj, ki vode ne sme pogrešati.

Težave z vodo imajo tudi okoliške vasi. Vas Oštrc ima

skupen vaški vodnjak, kjer napaja živino. Pitne vode jim primanjkuje, in ko je zmanjka v hišnih vodnjakih, jo morajo voziti štiri kilometre daleč iz Kostanjevice. V Kočariji je tudi pomanjkanje vode. Imajo samo kapnico, ki si jo napeljejo s strehe. To pa ne zadostuje in vaščani si morajo pomagati tako, da vodo nosijo ali vozijo, kadar se domače zaloge posušijo.

Krajevna skupnost Kostanjevica obsega 32 vasi. Ima šest vaških odborov. Lani je

prejela 950.000 Sdin za najnujnejše potrebe. Letos si ne obeta veliko več, saj je v občinskem proračunu namenjenih za devet krajevnih skupnosti komaj štiri milijone Sdin. Za večja dela pri urejanju cest ali vodnjakov denarja v tej skromni vsoti ni na voljo, zato občani upravičeno pričakujejo, da bo občinska skupščina prej ali slej obravnavala njihove življenjske potrebe po oskrbi z vodo in boljših prometnih zvezah.

Plan KOVINARSKE - 2 milijardi in pol

Tovarna se delno že specializira za opremo papirne, kemične in naftne industrije – Zmanjševanje investicij nalaga kolektivu večjo skrb za prilaganje tržišču – V načrtu imajo že tudi izvoz – Osební prejemki delavcev so odvisni od dohodka, ki ga ustvari podjetje – Vsa proizvodnja je vezana na pogodbeno naročila

Tovarna industrijske opreme in konstrukcij KOVINARSKA zaposluje z vajenci vred okoli 380 ljudi. To je ustaljena številka in je za sedaj ne nameravajo povečevati. Na novo bodo sprejemali strokovnjake, predvsem inženirje in tehnike.

V podjetju imajo lasten razvojni oddelek. Zavedajo se, da brez daljnoročnega programiranja za tovarno ni jasnih perspektiv. Veliko posluha bo potrebno za zahteve tržišča doma in v svetu. Za letos planirajo že tudi izvoz in navezali so stike s tuji-

no. To pa narekuje večjo skrb za kakovost izdelkov, ki se bodo znašli v mednarodni konkurenčni areni. Prilaganje domačemu tržišču postaja prav tako vedno bolj zahtevno. Tudi tu pogojuje uspeh kvaliteta.

Vrednost proizvodnje bo v KOVINARSKI dosegla letos dve milijardi in pol starih din. Doseženi plan konec lanskega leta je bil za tristo milijonov S din manjši. Proizvodnja teče brez motenj po zastavljenem dinamičnem planu. Delavci delajo v dveh izmenah. Izkoriščene so vse zmogljivosti.

V tovarni izdelujejo razne jeklene konstrukcije, industrijske objekte, opremo za papirno in kemično industrijo ter opremo za industrijo nafte. Vsa proizvodnja je vezana na pogodbeno naročila.

Osební dohodki delavcev dosegajo povprečje 80.000 S din. Odvisni so od dohodka podjetja. Merilo zanje ni dosežena proizvodnja, ampak prodaja. Jt

Do poletja skakalnica

Kopalnišče na otoku v Kostanjevici privablja vsako poletje veliko kopalcev. Mnogi med njimi pogrešajo tam skakalnico. Na to pomanjkljivost gostje pogosto opozarjajo. Domače turistično društvo bo poskušalo urediti skakalnico še do kopalne sezone, na pomoč pa mu bo priskočila krajevna skupnost, čeprav je v finančni stiski in kake večje vsote ne bo mogla prispevati.

Prapor Združenja borcev NOV Zdole je 4. junija razvil predstavnik občinske Zveze Združenj borcev Krško Stane Nučič in ga izročil v varstvo predsedniku na Zdolah Branku Šohi. (Foto: Zupančič)

Zdolski borci razvili prapor

Pred spomenikom Rudija Rožanca v Zgornji Pohanci je organizacija Združenj borcev NOV z Zdoi 4. junija razvila svoj prapor. Kulturni program je pripravila zdolska osnovna šola. Sodeloval je tudi pevski zbor iz Artiča. Razviti so se razen prvoborcev in predstavnikov organizacij ZB NOV s tega dela Kozjanskega, ki so botrovali praporu, udeležili tudi številni okoliški prebivalci. Na

prapor so pripeli trakove predstavniki sindikalnih podružnic ObS, KOVINARSKE, CELULOZE in ELEKTRA-KRSKO

Mnogim borcem so se orosile oči, ko je iz grl Artičanov mogočno zadonela pesem »Bohor žarja«. Odmevala je med gozdovi, ki so nekoč nudili zavetje borcem za svobodo. Domovina je zdaj svobodna, ostal je spomin, ki ga organizacije ZB obujajo na vsakoletnih prireditvah.

MARTIN ZUPANČIČ

DROBNE S SENOVEGA

PROIZVODNJA V RUDNIKU je bila v maju vsak dan povprečno za 40 ton pod planom, zato pa ni bil dosežen finančni plan. Imeli so težave v odkupu zaradi jamskih ognjev in prepoznih priprav.

STRELA JE ZANETILA požar 31. maja zjutraj v vinski kleti na Armezi, ki je last Ivana Medveška iz Brestanice. Senovski gasilci so takoj odhiteli na požarišče, vendar je ogenj že poprej spravil svoje. Škoda še ni znana.

NA DOPUST bodo začeli odhajati rudarji v sindikalni počitniški dom v Vrzar 20. junija. Ker letos ni bilo prijav za prvo izmenno iz vrst šolskih otrok, bodo to izmenno zasedli rudarji s svojci. Zanimanje za letovanje ob morju je letos manjše kot lani.

CESTA SENOVO – RAVNE je precej razdrta. Po njej hodi in se vozi na delo precej rudarjev. Prav bi bilo, ko bi rudnik in KS z družbenimi močmi cesto popravila, saj je slišati, da je rudnik voljan sodelovati s delom in materialom.

ELEKTROTEHNA: ponovno znižanje cen hladilnikov

V krški prodajalni ELEKTROTEHNE so te dni ponovno znižali cene hladilnikom HIMO 80 ltr in 130 ltr. Velika izbira lestenecv in drugih svetlobnih teles, pralnih strojev, štedilnikov in drugih gospodinskih aparatov, telefonskih in merilnih aparatov ter elektroinstalacijskega materiala. Oglejte si brezobvezno bogato zalogo blaga!

50 pionirjev iz Krškega na pohodu

Med 23. in 30. junijem se bo 50 pionirjev iz krške občine udeležilo pohoda po poteh Kozjanskega partizanskega odreda. Ta pohod organizirajo občinske Zveze prijateljev mladine in občinske zveze Združenj borcev NOV iz vseh treh spodnjeposavskih občin.

Razstave za konec leta

Vse osnovne šole v občini Krško bodo za konec šolskega obdobja 1966/67 priredile razstave in na njih prikazale upeh šolarjev v zadnjem letu. Ponekod se bodo predstavili z razstavami fotografij, drugod z likovnimi deli, z uspehi v Jugoslovanskih pionirskih igrah ali s filatelističnimi razstavami. Vsi ti prikazi bodo na šolah med 21. in 26. junijem dostopni staršem in drugim obiskovalcem, ki jih zanima udejstvovanje mlade generacije.

Odličja za senovske planince

Senovski pionirji planinci so 21. maja razvili pred planinsko kočjo na Bohorju svoj prapor. V programu so sodelovali: rudarska godba, senovski oktet, mladinski pevski zbor in recitatorji. Po pozdravnem govoru predsednika društva Toneta Javoriča je zbranim spregovoril še predsednik PZS dr. Miha Potočnik, ki je prapor razvil in mu botroval. Na lepi svečanosti so zasluženi članom PD Senovo podelili planinska odličja in pohvale. Srebrni častni znak PZS so prejeli: Milan Mahovne, Albinca Mahovne, Ivan Radi in Tončica Požun, pismene pohvale PZS pa: Drago Fišer, Silva Jesensek, Mirko Kosteve, Viki Kosteve, Nada Jelenko, Jože Žičkar, Meta Habicht in Albinca Javorič.

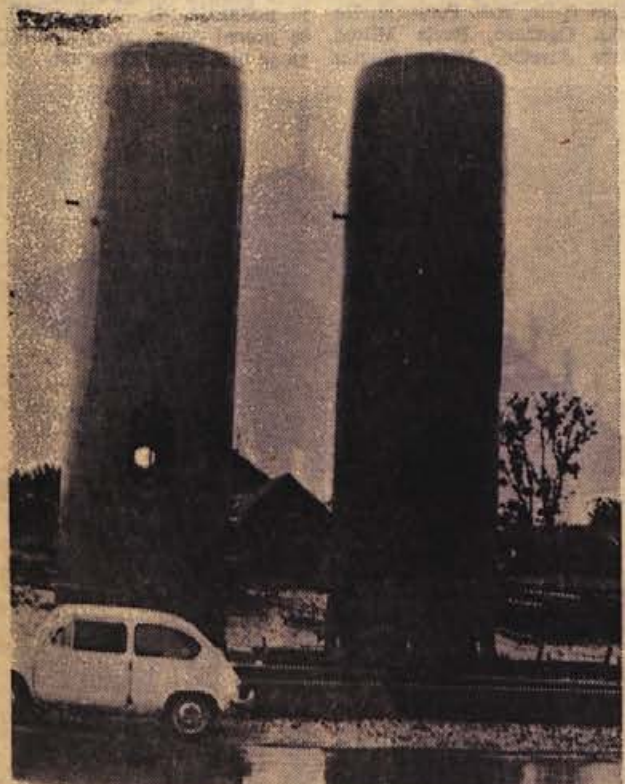
R. K.

Naloga »Moj kraj in partizani«

Deset najboljših nalog na temo »Moj kraj in partizani« bo v krški občini nagrajenih. Razpis je izdelala za vse osnovne šole občinska zveza Združenj borcev NOV. Pionirji so se že za dan mladosti seznanili z zgodovino Kozjanskega odreda, ki mu bodo v nalogah posvetili največ pozornosti.

Odbor za 25-letnico zveze pionirjev

Predsedstvo občinske Zveze prijateljev mladine je imenovalo 21 članov v odbor za proslavljanje četrtsotletnega jubileja Zveze pionirjev Jugoslavije. Predsedoval mu bo tovariš Stane Nučič. V odboru so zastopani predstavniki družbeno-političnih organizacij in društev, člani občinske pionirske komisije in člani občinske Zveze prijateljev mladine.

Dvoje naprav za odvod vode iz surove nafte. Vsaka od teh posod tehta okoli 21 ton in ima 80 kubičnih metrov prostornine. (Foto: J. Teppey)

Jelko Štojs – novi sekretar izvršnega odbora

Izvršni odbor občinske konference SZDL je na seji 2. junija izbral Jelka Štojsa za novega profesionalnega sekretarja izvršnega odbora in konference SZDL. Tovariš Štojs je bil doslej pomočnik upraviteljice osnovne šole v Sevnici, odbornik in viden družbeno-politični delavec.

Na petkovem sestanku so sprejeli tudi program letošnjega dela in sklepe občinske konference ter imenovali več komisij za različne dejavnosti. Govorili so tudi o informativni dejavnosti in sklenili, da je treba vzpostaviti dobro dopisniško mrežo.

Sentjanž: v nedeljo bo referendum

Kot mo že poročali, so na zboru volivcev na območju krajevne skupnosti Sentjanž razpravljali o uvedbi krajevnega samoprispevka. Ker ob tej priložnosti ni bilo prisotnih dovolj volivcev, je svet krajevne skupnosti sklenil, da bo izvedel referendum v nedeljo, 11. junija.

Znova o lesni šoli v Sevnici

Vajenske šole lesne stroke, ki bi vzgajala vajence za obrt in rezbarstvo, pri nas, razen v Sevnici, nimamo, zato bo treba o bodočnosti te šole dobro premisliti, preden bi jo ukinjali, so menili na nedavnem drugem posvetu, kateremu sta prisostvovala tudi dva predstavnika republiškega sekretariata za šolstvo. Po daljši razpravi je bilo odločeno, da je treba v nekaj mesecih narediti študijo o potrebah po taki šoli v Sloveniji, dobiti mnenje obrtne zbornice in šole potem ukrepati. Če bo bodočnost šole zagotovljena, bo treba zbrati nekaj deset milijonov starih dinarjev za novo delavnico, ki jo šola potrebuje, da bo lahko verificirana.

Obisk iz Cerkelj

Zadnjega maja je obiskala Sevnico večja skupina starešin garnizije iz Cerkelj. S predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine so se oficirji pogovarjali o delu Socialistične zveze in o gospodarstvu občine, zatem pa so si v 4 skupinah ogledali Jutranjko, Lisco, Jugotania in Kopitarno. Sevnčanji so jim poklonili v dar sevniki grb, ki so ga izrezljali delavci Mizarске produktivne zadruge.

Telče: za pomoč prosijo

Te dni so na Telčah začeli graditi vodovod, ki bo po predračunu stal 4,5 milijona Sdin. Ker toliko denarja prizade domačije ne morejo zbrati, je gradbeni odbor, ki ga vodi Franci Mlakar, pred kratkim sklenil, da bo za pomoč zaprosil podjetja in vodstva družbenopolitičnih organizacij. Občinska skupščina ne more kaj več pomagati, čeprav vé, kako si vaščani, ki premorejo le nekaj slabih vodnjakov, želijo tekoče vode.

POJASNILO

V zadnji številki našega tednika sta bila po pomoti zamenjana podpisana k slika na 18. strani v SEVNIŠKEM VESTNIKU. Bralce prosimo, da to pojasnilo upoštevajo in nam neljubo napako oprostite.

UREDNIŠTVO

»Semle ga je usekal,« kaže Vrskov sin Tone. (Foto: M. L.)

„Za dobra dela naj vedo tudi drugi!“

Malo pred usločenim lesenim mostom na cesti, ki vodi v Loko in na Lisco, se na desni strani odcepi pot na Ledino. Blago speljani ovinki novozgrajene ceste omogočajo, da se da v suhem vremenu priti v to raztreseno vas tudi z avtomobilom. Čudovit pogled, podoben pogledu iz letala, se odpre popotniku, ko pride višje v hrib: pred njim leži pisano Kopoljsko polje, ki ga v loku oklepa umazana Sava.

Lepa gospodarska poslopja, red okrog njih, predysem pa čista hiša, kažejo, da prihajamo na obisk k pridnim kmečkim ljudem.

»Pozdravljeni, ste le našli naš konec! Ko sem vas povabil, pravzaprav nisem bil prepričan, da boste kdaj prišli sem gor. Stopite v hišo!«

Z gospodarjem Francem Vrskom sva sedla za široko kmetiško mizo, na katero je kmalu priromala domača dobrota: salama, črn kruh in vino. »Ali vi pišete časopise, ki jih mi, posebno pa naš oče, tako radi prebiramo?« je nezapljivo vprašal sin Tone, ki si je gotovo predstavljaj drugačnega človeka. Oče Franc si natakne naočnike in pravi: »Berem pa res rad, posebno vaš

list in Kmečki glas. Prvi je tako domač in razumljivo napisan, tako da izvem vse, kar me zanima, v drugem pa je napisana veliko koristnega za naše delo. Samo tele drobne črke me motijo, moje oči jih le stežka ločijo,« je pripomnil in potegnil časopis z velikega kupa shranjenih primerkov.

»Ne smete zameriti, morda se vam bo zdelo to, kar bi vam rad povedal, manj pomembno, toda za nas, ki živimo z zemljo in od nje, ima veliko težo. Neli smo lep par konj – amov, da jih je bilo

veselje gledati. Toda naključje je hotelo, da bi bili kmalu ob nje. 24. januarja se je eden od njiju odvezal in se prosto sprehajal po hlevu. Privezanega konja je to vznemirilo in s kopitom ga je udaril v stegno, da je zazijala velika rana. Povem vam: marsikaj sem že videl, saj sem že dolgo na svetu, toda take rane še ne.

Ljubimo živino in ne morete si misliti, kako bi nas potrla izguba dobrega konja. Za silo smo zatisnili rano in brez upanja poslali po veterinarja v Sevnico. Alojz Mihev je bil kmalu pri nas. Nič hudoga ne bo, samo rano bomo stisnili, nas je potolažil, mi pa mu nismo verjeli. Prav tako je naredil in nam rešil konja. Saj sem mu plačal, vendar je on mnogo več naredil za nas. Pa še tako veder, skromen in potrpežljiv je ta človek. Če bi imela naša občina dosti takih ljudi, bi bila zelo bogata. Za dobra dela naj vedo tudi drugi!«

M. LEGAN

Krmelj: proslava bo 8. oktobra

Proslava sevnškega občinskega praznika in podelitve domicila XII. brigadi bo 8. oktobra v Krmelju. Tako je sklenil pripravljalni odbor na seji 31. maja. Tega dne bo v Krmelju slavnostna seja občinske skupščine, shod predstavnikov brigade, podelitve domicila, bogat kulturni program, v katerem bodo sodelovale šole, in zabava.

Prihodnje leto, ko bo brigada proslavila 25-letnico ustanovitve, bo še večja medobčinska svečanost. Za predsednika pripravljalnega odbora je bil izbran Vid Jerič, področnosti proslave pa še niso znane. Predvidevajo, da bo do tega časa izšla tudi knjiga o življenju in borbah brigade.

Kdaj bo na vrsti cesta proti postaji?

V Sevnici so zadnje čase uredili več cest, ki dajejo kraju mnogo lepši videz. Občinska skupščina ima v načrtu tudi ureditev Klavniške ulice in popravilo kanalizacije; slišati pa je, da bo kmalu na vrsti tudi cesta proti Zabukovju do zadnjih treh novih hiš.

Lastniki motornih vozil želijo, da bi v bližnji bodočnosti asfaltirali še cesto od Mizarске zadruge do železniških zapornic mimo žage in Jugotania, ki je zelo slaba in se je mnogi raje izogibljajo.

Dela je v KOVINSKEM že več

Glavna naloga – spraviti sevnško Kovinsko podjetje na noge – pa še ostane

Ko je lani sevnškemu Kovinskemu podjetju trboveljska strojna tovarna odpovedala naročila pri varjenju, drugi važen stalen kupec – Mizarška produktivna zadruga – pa zmanjšala naročila pohištvenega okovja, se je kopicu težav pridružilo še pomanjkanje dela. Slepnj račun je pokazal slabe poslovne rezultate: podjetje, ki je

imelo veliko dolžnikov, je zaslužilo le za osebne dohodke delavcev, denarja pa je zmanjkalo za izboljšanje tehnične opremljenosti in kvalifikacijske sestave zaposlenih. lo število ljudi in edino ime.

Letos je podjetje zmanjšalo od vseh večjih gospodarskih organizacij manjšo vrednost proizvodnje kot lani v istem času. Tudi povprečni

vih treh mesecih manjši kot osebni dohodki so bili v pr. lani, kar gotovo ne vpliva dobro na rapoloženje zaposlenih.

Ker so ti podatki zaskrbiljujoči, smo o trenutnem stanju povprašali tehnika Francija Bizjaka. Takole je povedal: »Dober znak, da se bomo izvlekli iz nezavidljivega položaja, je to, da imamo zadnji čas veliko naročil in nam del ne bo zmanjkalo. Te dni dokončujemo opremo za farmo prašičev v Ihanu, v kratkem pa bomo med drugim začeli delati tudi opremo za hmeljne sušilnice. To so naši novi poslovni partnerji, obtem pa skušamo obdržati stare. Če bomo imeli delo in zaslužek, bomo tudi podjetje lahko bolje opremili.«

V Šentjanžu prispevek za PD

V Šentjanžu je bilo pred leti prosvetno delo med odraslimi zelo razgibano, zadnje čase pa prireditelj pogrešamo, toda ne zaradi nedelavnosti prosvetnih delavcev, temveč zaradi neprimernih prostorov. Predstavniki vseh organizacij, društev, prosvetnih delavci in krajevna skupnost pa so zaradi tega sklenili obnoviti prosvetni dom. Svet krajevne skupnosti je na nedavni seji sprejel sklep o razpisu referenduma za krajevni samoprispevek. Zaposleni naj bi prispevali 1 odst. odst. od osebnih dohodkov, obrtniki 1 odst. od davčnih osnov in kmetje 1 odst. od katastrskega dohodka. Občani se bodo za samoprispevek odločali že v nedeljo, 11. ju.

nija, s tajnim glasovanjem na referendumu.

Upamo, da se bodo prebivalci odločili za obnovo prosvetnega doma, saj bo to tudi njim v korist. ap

LISCA: še več obiskovalcev!

Zaradi nekaterih nujnih del pri Tončkovem domu je imel prejšnji teden na Lisci gospodarski odbor društva sejo. Udeleženci so ugotovili, da bodo kljub pomanjkanju denarja še ta teden lahko preplekali okna in vrata. Sklenjeno je bilo tudi, da bodo na travniku pred domom v kratkem postavili klopi in obnovili oznake na glavnih poteh, ki vodijo do te lepe postojanke. Da bi privabili še

več obiskovalcev, bo treba v Sevnici, na Bregu in v Rimskih Toplicah postaviti reklamne table, več manjših kažipotov pa je že postavljenih.

Doslej je društvo izvedlo že vse prireditve, ki so bile določene ob začetku leta. V nedeljo je bila planinska zabava, vendar vreme izletnikom ni bilo naklonjeno, zato jih je bilo manj kot ponavadi.

„Mrtva“ mostova v Boštanjju

Zaradi dveh železobetonskih mostov pade na račun Boštanjčanov marsikatera pikra, češ da so nameravali prek njih speljati glavno cesto skozi Boštanj. Take misli so bile tudi v članku o modernizaciji ceste Impoljea-Sevnica v Dolenjskem listu 11. maja

Kot predsednik bivše boštanjске občine sem še živa priča o nastanku teh objektov, zato želim to kratko opisati.

Ko so predstavniki železnice in cestne uprave ob gradnji železnice Sevnica – Tr-

žišče leta 1935 proučevali, kako bi rešili križanje nove železnice z zasavsko cesto, so predstavniki cestne uprave zahtevali, naj se cesta in železnica ne križata na isti višini. Šele 1938 so se sporazumeli, da bi se cesta že pri grajskem kozolcu izognila dveh pravokotnih ovinkov in stekla za bregom pod Boštanjem po naravni višini na železniški nadvoz in po nasipu na novi most čez Mirno in dalje proti lesenemu savskemu mostu. Ta varianta bi omogočila, da cesta ne bi imela ostrih ovinkov in da bi bila dvignjena ter tako varna pred poplavami.

Objekta sta bila zgrajena v letih 1939 in 1940. Nadaljevalna dela je preprečila okupacija spomladi 1945. Okupator del ni nadaljeval, pač pa le presekal ovinka pri grajskem kozolcu in cesto razši-

ril. Nadvoz pri železnici ni prišel več v poštev, ker je bil promet na tej progi ustavljen.

Omenjena mostova torej nista v zvezi s preložitvijo klanca v Boštanj, kar je v letih 1931 – 1933 vodil poslanec Drmelj. Sredstva, namenjena za ta dela, so po sklepu občinskega odbora porabili za izboljšavo ceste po Grahovici.

Spomnimo se še na akcijo, ki je med gradnjo železniškega mostu čez Savo preprečila istočasno gradnjo cestnega mostu. Zato zdaj vsako leto z milijoni krpamo stari leseni savski most.

Pristavil bi še tole: nihče ne more z gotovostjo reči, ali bosta omenjena mostova v Boštanjju prišla v poštev pri reševanju prometnega problema na tem območju. Franc Dobovšek

Skupnost ustanovljena

Za predsednika skupščine temeljne izobraževalne skupnosti je bil izvoljen Jože Bavec, upravitelj iz Šentjanža, za predsednico izvršnega odbora za Elka Grlic

Zadnjega maja so tudi v Sevnici ustanovili temeljno izobraževalno skupnost, ki obsega sevnško občino. Na prvi seji skupščine, ki jo sestavlja 21 članov, med katerimi je prosvetnih delavcev ena tretjina, so izvolili izvršni odbor, ki ga sestavljajo: Elka Grlic, Jože Petančič, Rezika Ogorevc, Pavla Milost, Jože Jurečič, Mirko Fugina

in Lázika Koprivnik. V svet medobčinskega za voda za prosvetno-pedagoško službo je bil izvoljen Mirko Fugina, v predstavniki organ celjske regije pa Franc Perme. Na ustanovni skupščini so sprejeli tudi statut skupnosti; pri razpravi pa se je pokazalo, da so te stvar še precej nove, zakaj razprava je bila dokaj skromna.

Most v Boštanjju pri Sevnici, čez katerega se verjetno ne bo dalo nikoli voziti. Zgrajen je bil še pred vojno v času predvolilne kampanje. (Foto: M. L.)

Prej 16, zdaj 6 osnovnih organizacij

Med delovnimi organizacijami le kmetijska zadruga obdržala osnovno organizacijo Zveze komunistov

V trebanjski občini so združili osnovne organizacije ZKS. Prej jih je bilo 16, zdaj pa jih imajo 6. Te so: v Mokronogu, na Mirni, v Trebnjem, Sentrupertu, Veliki Loki (oz. Velikem Gabru) in kmetijski zadrugi. Med delovnimi organizacijami je kmetijska zadruga edina obdržala samostojno osnovno organizacijo.

Združitev kot prvo fazo reorganizacije v občini so na splošno dobro sprejeli, čeprav je opaziti, da se nekateri komunisti, vajeni zaprtega sestankarstva in podobno tako kmalu sprizajzili. Nove osnovne organizacije imajo namreč povsem drug, boljši namen: odpirati pravico o vseh vprašanjih in sproti razčiščevati probleme oziroma zavzemati v takih primerih odločna stališča. Nedvomno bo tako delo za komuniste zanimivejše, bogatejše, plodnejše in bolj kretno, predvsem pa take na-

rave, da bo našel delovno področje vsak posameznik.

Reorganizacija daje komunistom možnost, da se bodo bolj posvečali tudi svojim problemom, predvsem ideološkemu in političnemu izpopolnjevanju. V boju mnenj in stališč bo sicer marsikdo odnehal, toda za takimi člani kot tudi za tistimi, ki se bodo pomislili, ali bi bili še člani ZK ali ne, ne bo nihče žaloval. V Mokronogu osnovna organizacija zaradi nezavzetosti sekretariata še ni živela, kot bi morala. Ni prav, da bi bila zaradi peščice ne-

delavnih članov omadeževana celotna organizacija.

Da v organizaciji ZK ne more biti vsakdo, pove primer z nedavno sejo občinskega komiteja ZKS, ko so dva člana izključili. Na isti seji so sprejeli 11 novih članov, kar dokazuje, da bodo hkrati nenehno pomlajevali vrste v ZK.

Martinja vas: le v slogi je moč!

»Le v slogi je moč,« so nedolgo tega govorile gospodinjice iz Martinje vasi pri Mokronogu, ko so z radostjo pričakale vodo iz novozgrajenega vodovoda. Potreba in moč te stare resnice sta združili šest gospodarjev, ki so za ceno enega milijona starih dinarjev zgradili čez 700 m dolgo vodovodno napeljavo.

Ko so odpirali vodovod, so se z grenkobo spomnili tistih sosedov, ki se akciji niso hoteli pridružiti, pohvalili pa so trebanjsko Komunalno podjetje, njegovega direktorja tovariša Kolenca in vodjo kmetijskega obrata Janeza Borštnarja. Ta primer je še enkrat dokazal, da je družno delo, tovarštvo in medsebojno razumevanje koristno za vse.

J. LOVSE

„Litostroj“ si pomaga s storitvami

Zaradi pomanjkanja dela bodo trebanjski »litostrojci« letos še primorani opravljati storitve za domače naročnike

V trebanjskem LITOSTROJU so v letošnjih prvih štirih mesecih naredili 114 ton kovinskih izdelkov za matično podjetje in 68 ton za druge naročnike. Za matično podjetje mora trebanjski obrat letos proizvesti 400 ton izdelkov.

Za domače naročnike so v Trebnjem letos delali predvsem rudniške vagončke, strojno opremo in transportne naprave oziroma največ

zvarjenice. Za domače naročnike delajo predvsem zato, ker jim večkrat zmanjka dela. Kaže, da bodo letos še primorani opravljati stori-

tve, ki v njihovem proizvodnem načrtu niso predvidene.

Čeprav iščejo delo in čeprav dela v obratu 12 delavcev manj, pa letos ne napravijo manj kot lani. Zmanjšali so predvsem število nekvalificiranih in rezijskih delavcev. Manj je tudi bolezenskih dopustov. Osebnih prejemkov so se povečali, zlasti če primerjamo prejemke letošnjega prvega četrtletja s povprečjem prvih štirih mesecev leta 1966.

NOV BLOK V TREBNJEM DOGRAJEN

Vselili se bodo te dni

Dogovor o dograditvi drugega bloka - Za preureditve v Trebnjem in Mokronogu 10 milijonov starih dinarjev

Poslovni in 16-stanovanjski blok v Trebnjem bo dobil te dni prve stanovalce. Stanovanja, ki jih je novomeško gradbeno podjetje Pionir zgradilo za trg, so kupile delovne organizacije in občinska skupščina.

V pritličju bloka bodo štirje poslovni lokali, med drugim za »Dolenjko«, »Borovok« in »Tobako«. S »Pionirjem« se dogovarjajo, da bi dogradil še sosednji blok, ki naj bi bil vseljiv še letos.

Stanovanja v bloku, ki ga izročajo stanovalcem, so sodobna in ogrevana s centralno kurjavo. Taka stanovanja bodo tudi v sosednjem blo-

ku. Novi stavbi sta ne le po večali, marveč tudi okrasili stanovanjsko sosesko vzdolž ceste proti Staremu trgu. Stanovanjsko podjetje, ki mu je zaupano gospodarjenje z družbenimi stanovanji v občini, bo za vzdrževanje dobilo tudi ta dva bloka.

Nedavno je delavski svet stanovanjskega podjetja sklepala o letošnjih vzdrževalnih delih in popravilih. Za investicijsko vzdrževanje so namenili okoli 10 milijonov S din. Preurejali bodo predvsem stanovanjske stavbe v Trebnjem in Mokronogu. Hišni sveti imajo za tekoče vzdrževanje in manjša popravila hiš letos na voljo okoli 8 milijonov S din.

Radulja nagaja lastnikom travnikov

Radulja, ki jo je ljudski poslanec in nekdanji komisar Gubčeve brigade imenoval kraj najlepše mladosti te brigade, je idiličen potok, ki pa prinaša prebivalcem Stattenberške doline tudi precej nevšečnosti. Kmečki gospodarji, ki imajo ob njej travnike, se velikokrat pritožujejo, da ob deževju močno poplavlja in s tem prinaša veliko nevarnost — metiljavost goveda, pa tudi seno je zaradi prevelike moče manjvredno.

Odbornik Ribič je že nekajkrat opomnil občinsko skupščino, da bi bila pri tem potrebna tudi občinska pomoč, vendar zaenkrat v ta namen ni predvidenega niti dinarja. Verjetno bi bilo najbolj smotrno poskusiti v okviru krajevne skupnosti organizirati akcijo, v kateri bi prizadeti gospodarji vsaj delno regulirali strugo in izkopal odtočne jarke.

V »MODNIH OBLAČILIH« IZDELAJO

letos več telovnikov

Novih delavcev - za zdaj ne bodo sprejemali

V trebanjskem obratu »Modnih oblačil« so si zagotovili delo za vse leto. Suknjiče izdelujejo pretežno iz dveh vrst blaga domačih tovarn. V delo so letos sprejeli več telovnikov. Izdelki so lepi in zadovoljivo kuppe. Proizvodnje niso bistveno

povečali. Ostali so tudi pri številu zaposlenih (okoli 180) in letos novih delavcev ne bodo več sprejeli.

Člane organov upravljanja nameravajo poslati na seminar, ki ga bo organizirala delavska univerza.

LOVSKE DRUZINE V TREBANJSKI OBČINI

ustanavljajo lovski sklad

Določili bodo prispevke in podpisali pogodbe

1. junija so se predsedniki in tajniki osmih lovskih družen s predstavniki stalne komisije za lovstvo in zastopniki sveta za kmetijstvo in gozdarstvo v Trebnjem dogovorili, da bodo ustanovili občinski lovski sklad. Povedali so, da z delom in gospodarjenjem lovskega bazenskega odbora niso zadovoljni.

Lovske družine so se za novi sklad odločile predvsem zato, da bi imele več sredstev in da bi lahko boljše gospodarile na loviščih. Sklad bo popolnoma neodvisen od sklada pri lovski zvezi, kateremu družine plačujejo prispevke. Imel bo upravni odbor, v katerem bodo zastopniki vseh osmih družen v občini in predstavniki sveta za kmetijstvo in gozdarstvo. To pa seveda ne bo oviralo družen, da ne bi imele še nadalje stikov z lovsko zvezo, od katere bodo še vedno dobi-

vale strokovno pomoč. V sklad, ki ga nameravajo ustanoviti lovci trebanjske občine, se bodo stekali prispevki lovskih družen, turističnih organizacij in podobni dohodki. Kolikšni bodo prispevki družen, še ni znano, določili jih bodo, ko bo urejen kataster in določena boniteta lovišč. O tem bodo razpravljali na posvetu, ki bo v kratkem. Brž ko bodo znana merila za prispevke, bodo lovske družine podpisale pogodbe, na podlagi katerih bodo ustanovili sklad.

NOVO V TREBNJEM!

TRGOVSKO PODJETJE

DOLENJKA iz Novega mesta

je odprlo v Trebnjem novo prodajalno.

„PRESKRBA“

je dobro založena z:

- vsemi živili
- pijačami
- zelenjavo
- mesom in mesnimi izdelki
- mlečnimi izdelki

Trebanjci in okoličani, obiščite novo trgovino in prepričali se boste, da je izbira bogata in cene konkurenčne!

Trebnje pred 40 leti

Ker bo kmalu minilo 40 let, odkar je Trebnje dobilo občinsko hišo in prosvetni dom, bo mnoge tamkajšnje prebivalce prav gotovo zanimalo, kako so takrat gradili take reči. Iz tedenske priloge Ilustrirani Slovenci povzemamo nekatere zanimivosti, pobrskali pa smo tudi po starih arhivih in po obledelih listinah iz tistih časov in skušali v dveh nadaljevanjih opisati najvažnejše trebanjske dogodke tistega časa.

Kulukarji' so gradili Prosvetni dom

Mnogo Trebanjcev, posebnost tistih, ki so se v Trebnje priselili, ne ve, da so se pred 40 leti še žabe redile v vaški luži in v pomladanskih mesecih pele Trebanjcem na tistem mestu, kjer zdaj stoji prosvetni dom. »Samo trije Trebanjci, še živimo, katerih starši so bili rojeni v Trebnjem. Vsi drugi so se priselili kasneje,« pripoveduje sin tedanjega trebanjskega župana Jože Zupančič, edini kmet v Trebnjem, ki mu domače pravijo kar Pepl.

»Dolgo smo se pripravljali

na gradnjo prosvetnega doma, toda bilo je premalo denarja. Na pomoč je prišel kuluk — prispevek in, kulukarji' — prostovoljci z zavahnimi rokavi in krampji v rokah, kot jih prikazuje slika iz tistih časov. Ko je Jože Zupančič nataknil naočnike in obledela strani časopisa nagnil proti soncu, se mu je obraz raztegnil v nasmeh: »O ja, kaj jih ne bi poznali! Tale je Feliks Škoda izpod grada, oni je Anton Stepec iz Medvedjega sela, Julka Zupančič iz Ponikev, Pepa Marn iz Jezera, Pepa Zupančič iz Rodin, Kašičeva z Grmade, Poldé Kralj, Justa

Kristan. Ti so še med živimi, drugi pa so pomrli. Takrat sem bil fant blizu dvajsetih let. Pred mojim očetom je 30 let županoval Fran Huč, nekaj časa pa je bil župan tudi Josip Zafran. Za gradnjo prosvetnega doma se je poseben zavzemal Miha Jenko, trebanjski kaplan. Pomemben mož tistih časov je bil dr. Fran Ovetko, deželni sodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča. Dobro se spominjam tudi okrajnega zdravnika dr. Pavloviča, ki sem ga kasneje z našim vozom preselil.«

V sestavku Ilustriranega Slovenca »K današnjemu

prosvetnemu dnevu v Trebnjem« lahko preberemo vrsto zanimivosti, in človeka kar mika, da bi jih primerjal z današnjostjo.

Prishuhnimo samo, kaj so takrat zapisali o turizmu v tem delu Dolenjske, čeprav niso poznali mednarodnega leta turizma: »Prave turistične tu ni, ker ni pravih gora. Pač pa je več krasnih razglednih točk. Najvišja je romarska cerkev na Zaplazu, od koder se vidi daleč naokrog. Druga je Sv. Ana, tretja pa Vrh Trebnje. Pot do vseh je zelo lagodna in senčna, železniške zveze ugodne. SAMO REKLAME NI.«

Poslušajmo misli o takratnem gospodarstvu: »Glavni dohodki trebanjskega ljudstva so polje, vinograd, živinoreja in les. Zemlja je težka, glinasta, v suši kaže velik razpoke. Barve je rdečkaste, zlasti v Dečji (bolje Rdeči) vasi. Vinogradi dajo ob dobri letini precej dobrega, lahkega vina. Govodreja kaže zelo mešane pasme in oblike. Gozdovi kažejo čimdalje večja rebra. Lepa prihodnost se obeta Trebanj-

cem, če se bodo uresničile obljube raznih železniških komisij, da bo kmalu stekla šentjanska železnica do Sevnice in bo Trebnje tako postalo važno križišče gospodarskih poti. Da bi le kmalu! Zaradi pomanjkanja dobre tekoče vode se ne more razviti nobena industrija. Temenica ima premalo padca in se komaj premika. Vsa tudi težko čaka nameravane elektrifikacije, ki jo Dolenci tako težko pogrešamo.«

In kaj so menili o takratni kulturi: »Na prosvetnem polju nastopa Trebnje sedaj čimdalje bolj vodilno mesto. S kulukom in raznimi darovi so si ljudje postavili velik in praktičen prosvetni dom. Največja dobrotnica tega je domača hranilnica. Trebnje je središče prosvetnega in pevskega okrožja in ima še

vse polno drugih organizacij. Soli sta v občini dve — šestrazredna v Trebnjem in štirirazredna v Dol. Nemški vasi. Prva je stara, premajhna in sredi največjega šuma, druga pa nova, moderna in na primernem kraju. Snuje se dvorazrednica na Račjem selu.«

Kako so si takrat razlagali izvor imena Trebnje: »Po Valvasorju se ime izvaja po grofih Treuen (zvesti), ti so imeli v davnini tod svoj grad. Drugi spet pravijo, da je bilo v rimskih časih važno križišče treh cest, ki se je imenovalo Treffinis. Tako je napisano tudi na starih župnijskih pečatih in starih listinah. Tretji pa trdijo, da so dali dolini ime Slovenci, ki so jo morali iztrebiti.«

(Nadaljevanje prihodnjic)

TREBANJSKE NOVICE

Potreb je dovolj, pa tudi volje ne manjka!

Ivan Hočevar je predsednik krajevnih skupnosti Struge. Ljudje se tod preživljajo z delom v gozdu, živinorejo, žganjem apna, z izdelovanjem zobotrebcev, nekaj pa se jih vozi na delo v Ljubljano. V kotlini, v kateri leže Struge, ta najbolj vzhodni kraj v kočevski občini, je pravzaprav dovolj zemlje. Po večkrat na leto pa je svet poplavljen, zato se ga ne izplača obdelovati. Toda ljudje so tu in domovi in mladi in stari, zato je tudi želja po napredku na pretek. Le denarja primanjkuje. Tov. Hočevar je bil takoj pri volji zadostiti naši radovednosti.

V zanimivem pomenku je našel načrte in želje ter hkrati povedal, kje dobivajo denar zanje. — Javna razsvetljava, avtobusna zveza s Kočevjem in družbeni prostor so 3 stvari, ki nas najbolj peko. Z javno razsvetljava smo že začeli: 3 luči že imamo, radi pa bi jih še 6, da bi bila glavna

IVAN HOČEVAR

cesta skozi vas razsvetljena. Okoli 500.000 S din bi potrebovali za to.

Avtobusna zveza Ljubljana—Struge—Kočevje je problem, ki nas najbolj bode. Nismo krajevnega urada, po vseh opravkih pa moramo v Kočevje. Do tja je po cesti 20 km, toda žal moramo peš, ker v tej smeri ni nobenega avtobusa. V Kočevju pridemo zdaj tako, da sedemo na avtobus Videm—Dobrepolje, od tam pa na drugega, ki pelje do Ribnice in Kočevja. Namesto da bi se peljali samo 20 km daleč se peljemo dlje, kot če gremo v Ljubljano, in tudi pot nas stane več. Zato se potegujemo za dnevno avtobusno progo Ljubljana—Struge—Kočevje po tej, bližnji cesti. Svgoji vlogi smo SAPU v Ljubljani že poslali in tudi občina Kočevje nas je podprla. Ko bo peljal prvi avtobus po tej progi, bo za Struge velik praznik!

Tretja stvar so družbeni prostori. Uredili bi jih v nadstropju hiše, v kateri je trgovina. Tega letos najbrž še ne bomo zmogli, v Tisovec, ki je še edini brez industrijskega toka, pa bomo letos morali napeljati tok.

Z denarjem je tako: nekaj dobimo od KGP Kočevje, nekaj pa od občine. Lani smo imeli vsega 700.000 S din; 400.000 smo dobili od KGP (ta nam da za vsak kubni meter odkupljene lesa po 1000 S din), 300.000 pa smo dobili od občine. Letos je na vseh 13 krajevnih skupnostih v občini na voljo le 9 milijonov S din. Mi pa smo vrhu vsega najmanjša KS in ne moremo veliko pričakovati, na občini upoštevajo, ker smo delavni! Razmišljamo o krajevnem samoprispevku, toda na kaj ga predpisati? Okoli 180 gospodinjstev je na našem območju, 3 gostine, 1 mlin in 1 žaga, ki je največ zaprta, 30 ljudi pa dela v litostroju v Ljubljani. Zato je težko začeti s samoprispevkom, toda šlo bi, če bi našli nalogo, ki bi bila po volji vsem. Tako je bilo tačprav moram reči, da nas krati, ko smo se odločili nas pravilo pokopališča: čeprav ni bilo denarja, smo vsi poprijeli in uspeli!

M. J.

Morebitne težave bodo rešili sami

Pri KGP se zavedajo, da morajo računati le na svoje sile — 16-krat več dolžnikov kot upnikov — Sindikalni odbor je zadovoljivo delal, več pa bo moral napraviti za obveščanje

Konec maja je bila konferenca sindikalnih podružnic KGP Kočevje, na kateri so izvolili novi odbor in razpravljali o gospodarskem položaju njihove delovne organizacije.

20 sindikalnih podružnic KGP z okoli 1250 člani je leta 1960 prvič izvolilo sindikalni odbor KGP, ki usklajuje delo podružnic, jih seznanja z gospodarskim položajem posvetstva, sindikalnimi in delovnimi nalogami itd.

Na konferenci so ugotovili, da je sindikalni odbor, ki sicer formalno ni nikjer uza-

konjen, potreben in njegov način dela primeren. Vendar pa naj odbor v bodoče napravi še več za seznanjanje članov z delom sindikata in gospodarskim položajem podjetja. Pri tem naj se poslužijo tudi glasila posvetstva »Aktualnost«.

Direktor KGP je prisotne seznanil z gospodarskim položajem podjetja in poslovanjem v prvem četrtletju letos. Položaj je sicer težji kot lani, še vedno pa ni kritičen. Predvsem so v težavah z obratnimi sredstvi, saj jim dolgujejo kupci 16-krat več kot oni dobaviteljem.

Težave pa lahko nastanejo, če ne bi bili budni in pripravljeni na zaostrene pogoje poslovanja. Vsi člani kolektiva in vodstva obratov ter posvetstva pa se zavedajo, da bodo morali v bodoče posvetiti več pozornosti tudi odpravljanju manjših napak, kar so doslej zanemarjali, ker so menili, da za gospodarski uspeh posvetstva niso bistvene. Seveda bodo morali zniževati, kjer se le da, tudi stroške.

Na konferenci so izvolili novi sindikalni odbor, ki se bo v kratkem sestel in izvolil predsednika.

Nujno sodelovanje občanov in inšpekcije

Občani naj pogosteje opozarjajo inšpekcije na nepravilnosti — Dolgo vas ogroža onesnažena voda — V bodoče več dela za preprečevanje prestopkov

Občinska skupščina Kočevja je na zadnji seji razprav-

ljala o delu inšpekcijskih služb. Poročilo je bilo zelo

obsežno (25 strani, a zanimivo. Vendar vam misli iz njega ne bomo posredovali, ker smo vas o najvažnejšem delu inšpekcijskega dela izbrali za sproti.

Razprava pa je pokazala, da bi se dalo marsikateremu prekršku izogniti in da bi inšpekcije imele lažje delo, če bi bil že izdelan in sprejet urbanistični program za Kočevje.

Posebno je bilo poudarjeno tudi, da naj dobi Dolga vas čimprej vodovod. Rimža, ki teče od Kočevja proti Dolgi vasi, je namreč močno onesnažena in ogroža vodnjake ter s tem tudi zdravje vaščanov.

V poročilu in razpravi je bilo nakazano, da potrebuje

Večji promet in večje zaloge

Namenili so več za sklade, manjka pa jim obratnih sredstev — Promet z živili najbolj porasel

Podjetje »Trgoprometa« v Kočevju je imelo v prvem tromesečju let — dober poslovni uspeh. Doseglo je za 10,1 odstotka večji celotni dohodek, za 13,8 odstotka več za osebne dohodeke in 18 odstotkov več za sklade kot v istem obdobju lani. V tem obdobju se je število zaposlenih zvečalo le za 2,4 odstotka.

Promet je najbolj porasel v živilski in železniško-tehnični stroki. Upadel pa je promet s tekstilom in obut-

»Trgoprometa« ima letos tudi večje zaloge blaga, razen tega pa občutno večje obveznosti do dobaviteljev. Zaradi tega bo moral kolektiv nameniti več denarja v poslovni sklad oziroma za obratna sredstva. Poudariti pa moramo tudi, da je kolektiv Trgoprometa že ob sprejemu zaključnega računa za lani sprejeli delitveno razmerje med osebnimi dohodki in skladi v korist skladov, ker so potrebovali denar tudi za investicije.

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so bili imenovani: v komisije za vloge in prisilne: inženir Miha Briški, Ivan Šolar, Janez Hering, Miha Olenšek, Zinka Zemljak; v komisije za družbene zadeve: Andrej Klun, Anton Korošec, Ludvik Reček, Vlado Turk, Nace Vidrih; v komisije za odlikovanja: Miro Hegler, inž. Miha Briški, Nace Karničnik, Anton Zupančič, Drago Aušič; v svet za splošno in notranje zadeve: Lado Svigelj, Andrej Klun, Tika Kovarčič, Jože Zagar, Valter Derlek, Vlado Galparac, Valentin Mesojedec, Božo Resinovič, Janez Merhar; v svet za družbeni plan in finance: Bruno Ciglič, Zdenko Hodnik, Ludvik Reček, Lojze Erben, Rudi Zbačnik, Janez Launder, Lojze Levstik, Franc Korelec, Srečko Kovarčič; v svet za gospodarstvo: inž. Dušan Oražem, inž. Anton Gregorič, Mirko Ruparčič, Ivan Dolenc, Pavel Peček, Marjan Beštar, Franc Rudi, Matija Prasnik, Ivan Klun, Janez Piber, Stane Učepček, Rudi Gruden; v svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve: Viktor Dragotič, Janez Zgonc, Andrej Klun, Lojze Ivančič, Franc Boje, Mirko Kambič, Marjan Mrvar, inž. Anton Knafojč, Pavle Vesel, Sanko Levstik, Jože Murko; v svet za izobraževanje in telesno vzgojo: Franc Volč, Dominik Trobentar, Peter Šobar inž. Avgust Svava, Mirko Pantar, Silva Vesel, Saša Bižal, inž. Anton Prelesnik, Danilo Skušaj inž. Zdenko Boidan, Slavica Bračička; v svet za kulturo: Miroš Humek, Vlado Turk, Janez Hering, Julij Ptut,

Rudi Mahar, Ema Štrumbelj, inž. Ivan Paplan; v svet za zdravstvo in socialno varstvo: inž. Ciril Štrumbelj, dr. Marko Vražjak, Anica Lovšin — Podriaj, Renka Ožar, Nika Devjak, Hedvika Pintar, inž. Anton Vrvišar, Feliks Vidmar, Justina Novak, Lojze Rauh, Ljubica Klepac; v svet za narodno obrambo: Miro Hegler, Drago Aušič, Stane Lavrič, Anton Hočevar, Rudi Rauh, Jože Boidan, Franc Jaro, Anton Kriš, Anton Sercer, Nace Karničnik, Vasilij Petrovič; v svet za varstvo pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami: Miro Hegler, Anton Sercer, Marjan Krivec, Jože Lajovec, Franc Boje, Bruno Ciglič, Rudi Rauh dr. Miran Olenšek, Jože Novak, Franc Jaro, Martin Bauer, Drago Aušič, Stane Potisek, Anton Kriš, Jože Polovič, Stane Lavrič, inž. Ciril Štrumbelj, Jože Benčina, Hedvika Pintar; v skupščino izobraževalne skupnosti občine Kočevje: Emil Lorbar, Lojze Miklič, Marija Vidmar, Lojze Marinč, Stane Zemljak, Egidij Sinkovec, Vlado Planinc, Pavle Pogorelec, inž. Janez Lesar, Ernest Planinc, Ivan Lesar, Jože Riban, Stane Letonja, Anton Butina, Frančiška Korelec.

Na lastno željo je bil razrešen sednik občinskega sodišča v Kočevju Jože Petrič.

Za sodnika za prekrške je bil imenovan Emil Lorber iz Kočevja.

Za veterinarskega inšpektorja v klavnicah je bil imenovan Peter Cirman iz Ljubljane.

Nove avtobusne proge

Med šolskim letom avtobusna proga Vas—Kočevje — Zadnji avtobus iz Ljubljane proti Kočevju ob 22.15 — V sezoni avtobusna proga Kranj—Ribnica—Kočevje—Crikvenica

S 1. junijem je dobilo Kočevje dve novi avtobusni progi. SAP je uslišal željo prebivalcev Vasi-Fare in okolice te uvedel progo Vas—Kočevje. Iz Vasi odpelje avtobus vsak delavnik ob 8.30, v Kočevje pa pripelje ob 9.30. Avtobus se vrača iz Kočevja ob 12.30 in pripelje v Vas ob 13.30. Na

tej progi vozi avtobus, ki sicer prevažava v Vas-Faro šolarje, zato bo vozil le med šolskim letom.

Nova proga je uvedena tudi med Ljubljano in Kočevjem. Od 1. junija dalje odpelje zadnji avtobus iz Ljubljane proti Kočevju ob 22.15 (doslej ob 20.15) in pripelje v Kočevje ob 23.45. SAP je s to progo ustregel mnogim potnikom, ki so morali doslej, če so prispeli v LJUBLJANO po 20.15, v Ljubljani prenočiti in so šele naslednje jutro lahko nadaljevali potovanje proti Kočevju.

Avtopromet »Gorenjska« iz Kranja pa bo od 1. julija do 30. avgusta uvedel sezonsko progo Kranj — Ljubljana — Ribnica — Kočevje — Crikvenica. Kočevsko Turistično društvo je predlagalo podjetju, naj bi podaljšalo progo do Selca, kjer v naselju kočevske Počitniške skupnosti preživijo dopust precej občanov Kočevja. Vendar »Gorenjska« tega predloga ni upoštevala, saj se proga, kot je objavljen v novem voznem redu, konča v Crikvenici. Avtobus na tej progi bo odhajal iz Kranja ob 4.50, iz Ljubljane ob 5.20, Ribnice ob 6.36, Kočevja ob 7.05, v Crikvenico pa bo pripeljal ob 9.50. Povratek iz Crikvenice bo ob 14.40, iz Kočevja ob 17.25, Ribnice 17.54, Ljubljane 19.00 in prihod v Kranj ob 19.35.

Sprejem pri Taborski steni

Za dan mladosti so šole iz Vasi — Fare, Podpreške, Trave in Osilnice obiskale Taborsko steno med Belico, kjer se je med NOB najdalj zadrževal štab kočevskega bataljona. Pionirje sedmih razredov so tudi sprejeli v mladinsko organizacijo, šolarji pa so kavedli tudi kulturni program. učenci so se srečali tudi z bivšimi borci, ki so jim pripovedovali dogodke iz NOB.

Pionirje je najbolj pretresla pripoved borca o italijanskem napadu na Taborsko steno, ko je padlo 6 par-

tizanov in dva pionirja: 9-letni Vinko Kalčič in 12-letni Jakec Turk.

Vsak učenec je nato na grob obeh pionirjev prinesel kamen. Sklenili so, da bodo prinašali kamene tudi ob prihodnjih obiskih in da bo tako nad grobom pionirjev nastala velika piramida iz kamena.

Vodstvo šol zasluži vso pohvalo, da je organiziralo sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo na kraju, kjer so se borili in padali med NOB odrasli, pa tudi mladina in pionirji.

Mladina poslej ne bo osamljena

Na mladinskem sestanku v Stari cerkvi 28. maja so se ob navzočnosti predstavnikov množičnih organizacij in podjetij pogovarjali o nadaljnjem delu mladine. Franci Grebenc je povedal, da želi mladina predvsem sodelovati z družbeno-političnimi organizacijami. Mladinci že zdaj skrbijo za spomenik padlim borcem, poslej pa bi jim zaupali še več. Med drugim bodo uredili igrišče, pričemer jim bo pomagalo KGP Mlaka.

Mladinski bar?

»Zit« iz Ljubljane namerava preurediti slaščičarno »Metka« v Kočevju v mladinski bar. V »Metki« bodo opustili tople malice, s katerimi imajo zgubo, dopolnili bodo opremo, na ploščadi pred obratom pa postavili premično kovinsko ograjo in okrasili ta prostor s cvetjem.

Oglasna deska KS

Krajevna skupnost Kočevje-mesto je v teh dneh namestila pri trgovini Sadje-zelena oglasno desko. Na njej seznanja občane s svojim delom, objavlja razglase, objave in tudi nekatere občinske odloke, ki so zanimivi za večino občanov. Razen tega bodo na tej deski lahko delovne organizacije in občani objavljali oglase o morebitnih prodajah in nakupih.

Gasilci nenehno vadijo v Črnem potoku

Zelo prizadevno prostovoljno gasilsko društvo Ljivold, s katerim se je združilo PGD Crni potok, ima vsak teden pri kopalnem bazenu v Črnem potoku gasilske vaje. Namenjene so zlasti mlajšim gasilcem.

Matični urad Predgrad

V maju je rodila Ana Sterbenc iz Jelenje vasi — deklico. Umrila je Marija Sterk, previzkarica iz Pake, 78 let.

Cene v Kočevju

Pretekli ponedeljek so v ljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir stari 0,60 N din kg, krompir novi 2,55 N din kg, sveže zelje 1,81 N din kg, kisto zelje 1,54 N din kg, fišol v zrnu 3,78 do 4,77 N din kg, grah stročji 3,88 N din kg, čebula 8,72 N din kg, česen 6,15 N din kg, zelena solata 3,32 N din kg, ribe 6,35 N din kg, jajca 0,45 N din kos, jabolka 6 N din kg, pomaranče 4,70 N din kg, limone 4,60 N din kg, banane 5,70 N din kg, češnje 3,68 N din kg.

DROBNE IZ KOČEVJA

NOV PAVILJON POSTAVLJAJO ob vhodu v ulico Na stadion, nasproti gostilne »Roga«. Kot je silisti, bo v njem obrtnica pravljala ženске nogavice. Nekateri se bojijo za uspeh, kajti v Kočevju je precej šušmarjev, ki opravljajo tako obrt.

OBRTNIKI SE PRITOŽUJEJO, da jim šušmarji, ki jih je dosti v vseh strokah, precej nagajajo. Morda bi bilo le prav šušmarje primorati, da bi plačevali obveznosti kot redni obrtniki. Občinski proračun bi se s tem precej obogatil.

ROJAKI IZ AMERIKE, ki so na dopustu v stari domovini, bodo ob koncu junija obiskali Kočevje. Z njimi bo tudi oktet, ki bo v Domu Jozeta Šuška prizredil koncert. Rojakom in pevcem pripravljajo lep sprejem. Ob tej priložnosti bo v Kočevju nastopila folklorna skupina iz Predgrada ob

Kolpi, pevski zbor osnovne šole pa bo gostom v pozdrav zapel nekaj domačih pesmi. Predvideno je, da si bodo ameriški rojaki ogledali tudi pokrajinski muzej NOB in se udeležili družabnega večera v hotelu »Pugled«. Peter Šobar je organiziral že več pripravilnih sestankov.

KOČEVSKI FILATELISTI so morali v tem mesecu globoko seči v šep, da so lahko kupili znamke, ki so izšle ob dnevu mladosti. Med drugim je izšla znamka za teden RK, serija znamk Florja VII in serija frankovnih znamk s podobo predsednika Tita.

NA LEVEM BREGU RINZE so osnovno šolo so začeli s pripravilnimi deli za obrežno kamnito skarpo. Na obrežju so podrti jelke in vrbe v dolžini 500 metrov. Podrti bodo tudi stari hiši, material pa porabili za nasip skarpe.

Oglašujte v DL!

Uspehi in neuspehi mladih

Mladi naj sami povedo, kaj bi radi delali – Nekoč dobri organizaciji sta zaspali – Nedelavnost mladih pred volitvami – Vabijo mlade, hkrati pa jih podcenjujejo – Najboljši je bil aktiv v Grčaricah

V: O delu ribniške mladine že dolgo nismo pisali. Zvedeli bi radi nekaj o delu mladine v zadnjem letu in načrtih za letošnji?

O: Naši mladinski aktivni niso bili delavni, saj je vse akcije vodil član občinskega komiteja ZMS. Vzrokov za nedelavnost pa doslej nista ugotovila niti naš komitej niti občinska konferenca, ki smo jo imeli pred kratkim. Sklenili pa smo, da bomo v kratkem izvedli posebno anketo, ki naj bi dala odgovor na vprašanje. Z anketo bomo skušali tudi zvedeti, za katere dejavnosti se mladi zanimajo, in potem organizirati delo po interesnih skupinah.

V: Za kakšne interesne skupine bo po vašem največje zanimanje?

O: Za foto krožke, radio-tehniko, motorna vozila in podobno. Prepričan sem tudi, da bi se obnesla pri naši Svo-bodi mladinska dramska sekcija, ki bi študirala in dajala na oder le mladinska dela. Seveda bi ta sekcija delala pod vodstvom odraslih.

V: Zvedel sem, da imajo mladi svojo sekcijo pri Ribniški družini, Turističnem društvu pa si želi v svoje članstvo več mladih?

O: O tem ne vem ničesar, pa tudi mladinski komitej s tem ni seznanjen.

V: Kako pa delajo taborniki in Počitniška zveza?

O: Zadnja akcija tabornikov, ki je bila hkrati tudi najbolj uspela, je bil »Ilegalci«, ki so ga izvedli skupaj z vojsko za 1. maja lani. Vendar so nas nekateri zaradi nje grajali: Turistično društvo, da smo zasmetili ulice; nekateri starši pa, da njihovi otroci zaradi streljanja niso mogli spati. Taborniki zdaj sploh nič ne delajo, ker je odšel namestnik starešine, ki je bil najbolj delaven, v službo v Sežano. V Ribnici namreč ni dobil dela. Gospodar tabornikov pa je odšel k vojakom.

Podobno kot za tabornike velja tudi za Počitniško zvezo, ki je bila včasih najboljša v Sloveniji, zdaj pa spi.

Vzrokov za nedelavnost teh dveh organizacij ne vem. Komitej ju bo moral nujno spet oziviti.

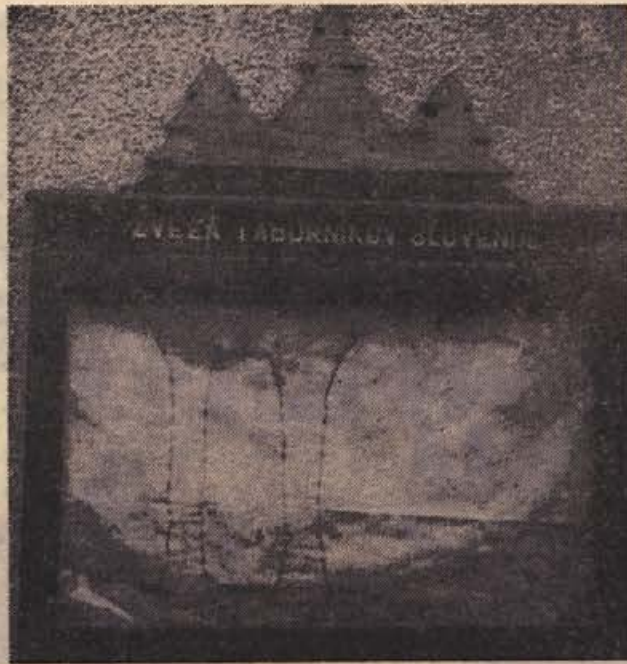
V: Nedelavnosti ne zagovarjaš s pomanjkanjem denarja?

O: Ne, ker sem prepričan, da je potrebna najprej volja in potem šele denar. Mladini

udeleževali raznih sestankov v zvezi s tem delom v delovnih organizacijah in na terenu. Na kandidatnih listah je malo mladih, pa tudi v vodstvih raznih organizacij jih ni. Mislim, da je čutili nekakšen odpor do revolucionarnih mladih in da nas podcenjujejo. Gotovo res povsod, da v raznih organih ni mladih, uspeha pa ni. Krivi smo tudi sami, ker se premalo zavzemamo za delo v raznih organizacijah.

Edino naše predvolilno delo bodo zbori mladih volivcev, ki bodo v teh dneh.

Ze tabla sama govori, da so bili ribniški taborniki včasih delavni (lepo je izdelana), danes pa so povsem zaspali (je prazna). (Foto: Primož)

PORAVNALNI SVET V RIBNICI

Boljše je zlepa kot zgrda

ski komite aktivom in drugim organizacijam letos denarno ne bo mogel pomagati, ker bo prejel za svoje delo le 3500 Ndin, kar bo komaj dovolj za njegovo delo (seminarji, stroški konference, proslava tedna mladosti, izvedba štafete itd.).

V: Svetla točka med mladinskimi aktivimi?

O: Aktiv v Grčaricah, ki je lani sam organiziral proslavo vseh praznikov. Priredil je tudi veselico in si tako sem priskrbel denar. Trenutno ga ima menda okoli 3000 Ndin.

V: Pred nami so volitve. Na kandidatnih listih je malo mladih in komiteja pred volitvami?

O: Komitej doslej o predvolilnem delu ni razpravjal, pač pa so se sami mladinci

Ljudje smo nemalokrat radi malenkostni. Dovolj je, da pade med sosedoma ostrabeseda, da tuja kokoš pobrska po našem dvorišču, da otroci poskočijo po tujem travniku in podobno, pa so že tu groznje s sodiščem. Ker imajo sodišča dovolj dela s pomembnejšimi stvarmi, se z manjšimi spori ukvarjajo poravnalni sveti.

Poravnalni svet v Ribnici ima največ dela, ker spada pod njega velik del občine. Večina sprtih ljudi se je pred tem svetom poravnala. Ne bo odveč prikazati nekaj sporov, ki jih je ribniški poravnalni svet uspešno rešil.

Dva fanta sta se stepala. Eden od njiju je z otečenim očesom prišel na poravnalni svet. Povzročitelj pretapa mu je plačal nekaj bolečine in dovolj prostora za stanke, prireditelj in podobno. Vse to je bilo kar v gostilnah, zdaj pa imajo dvorano v novem gasilskem domu.

11. junija bodo na lepi slavnosti izročili namenu novi gasilski dom in novo motorno brigadno. Za Retje bo to velika slavnost, zato se nanjo skrbno pripravljajo. Ponosni na dosežene uspehe, vabijo gasilce in vaščani na svoje slavnosti prebivalce bližnje in daljne okolice!

Pohod rezervnih oficirjev

11. in 18. junija bodo rezervni oficirji in podoficirji iz ribniške občine končali strokovnoizobraževalno delo. 11. junija bodo imeli člani ZROP iz Sodražice in Loškega potoka orientacijski pohod na Travno goro, člani iz Ribnice in Dolenje vasi pa bodo tak pohod priredili pozneje proti Francetovi jami v Mali gori. Na teh pohodih bodo preizkusili znanje, ki so ga pridobili v času zimskega študija.

Polna dvorana otrok

Se pred kratkim je bila dvorana TVD Partizan v Ribnici pogosto prazna, v zadnjem času pa je skoraj vedno polna. Zanimanje za telesno vzgojo je vedno večje, manjka pa vadnikov. Trenutno noben vadnik ne dela s skupino, ki bi štela manj kot 40 otrok. Zanimanje za telesno vzgojo je posebno porastlo, odkar vodi društvo nov upravni odbor.

Hudo je tam, kjer živi pod isto streho več ljudi, ki uporabljajo isti hodnik in druge skupne prostore. Kaj rado pride do prepira zaradi sušenja perila ali pa zgolj zato, ker so otroci, ki jim razprtije staršev niso mar, družijo. Tako je ribniški poravnalni svet vzgihale tudi dve ženski, ki sta se sprli, ena pa je skušala svoj prav dokazati z močjo svojih pesti.

Zenska je kupila konja v dobri veri, da je žival zdrava in brez napak. V nekaj dneh po nakupu pa je ugotovila, da ima konj napako. Poravnalni svet je tudi v tem primeru dosegel miren sporazum brez tožbe.

Največ prijav je zaradi motenja tuje posesti. Sosed začne brez vprašanja voziti čez tuj travnik. Prizadetemu se zdi za malo in pravico si poišče na poravnalnem svetu. Tudi sporov zaradi meje je

precej. Povod je kaj lahko debela bukev na meji med dvema posestvoma, če bi oba mejaša rada, da bi bila bukev njuna. Tudi s kokošmi so težave, rade zaidejo na tujo njivo, kjer rase pšenica. Poravnalni svet razsodi, da mora toženec kokoši imeti zaprte, toda kokoš ne more biti vedno zaprta in takšni spori se radi ponavljajo.

Precej razprav je bilo zaradi razžaljenja časti. Kadar kipi v človeku jeza, ne izbira izrazov, na jezik pa prav takrat najraje pridejo grde besede. Takšen spor navadno še enkrat zaživi pred poravnalnim svetom, toda na prigovarjanje članov sveta se stranke običajno pomirijo.

Že iz tega, kar smo našli, lahko vidimo, da poravnalni sveti odigravajo pomembno vlogo. Veliko število poravnanih, doseženih pred njimi, dokazuje, da so zelo potrebni.

ZABELEŽENO V RIBNICI

V Ribnici še vedno niso zamenjali vsem občanom osebne izkaznice. Nove izkaznice bi morale dobiti 9 do 10.000 ljudi, doslej pa so jih izdali 7.000, čeprav je rok za zamenjavo že davno potekel. Uslužbenici matičnega urada so obiskali skoraj vse vasi, da bi ljudem olajšali zamenjavo, vendar je težava v tem, da mnogo ljudi ni doma. Zdjaj ponovno kličemo vse tiste občane, ki še niso zamenjali izkaznic. V nekaterih krajih so jih obvestili že po dvakrat. Samo v Ribnici uporabljajo stare, neveljavne izkaznice okrog 300 ljudi. Ko so jih zadržali kličali na matični urad, jih je prišlo le okrog 30.

Mnogo besed je bilo že zapisanih o parkirnem prostoru pri restavraciji in o obeh hišah, ki ju spodirajot še nekaj let. Pred meseci so ju res napol podrti, temelji in ruševine pa še vedno ležijo na bodočem parkirnem prostoru in restavracijskem vrtu. Turistična sezona še trka na vrata, vendar kaže, da bodo obiskovalci Ribnice in restavracije letos namesto obeh hiš lahko občudovali lepe razvaline.

Ob koncu turističnega tedna je Muzejsko društvo iz Ribnice organiziralo zanimivo prireditev – javno manifestacijo izdelovanja suhe robe. 27. in 28. maja so v gradu ves dan delali lončarji in suhorobarji in kazali radovednim domačinom in tujcem (ki jih ni bilo malo), kako se takim rečem streše. Lončarji so tudi marsikaj prodali. Zal so bili sledovi prireditve vidni še nekaj dni potem: grad je bil poln odpadkov, papirja, ostruškov in oblancev, cigaret, cigaretnih škatlic in vsega, kar so ljudje navajeni odmetavati na javnem prostoru. Prireditev in ostrušnik gradu sta brskone posabila, da turisti prihajajo v Ribnico tudi ob delavnosti in ne le v nedeljo in da si bodo o onesnaženem gradu mislili svoje.

Se kratek sprehod po gradu in okolici, koticu, ki v Ribnici tuje najbolj privlači: z vrbo žalučko zaraščeni spomenik pred gradom (ob katerem včasih kdo v prijetnem hladu celo parkira avtomobil) ne vzbuja najbolj spodbudnega videza, kar se da zaraščena Bistrica, polna nesnage, iz katere se ob večerih širijo neprijetni vonji, postaja svojevrstna zanimivost kraja, kupi zemlje, za-

raščeni z veliko travo, in neurejene, razmetane klopi in letnem gledališču prej odbijajo, kot privlačijo. Vse to bi bilo treba čim prej odpraviti, popraviti streho na obzidju okrog gradu, kjer manjka opeka, prostor med gradom in Bistrico pa tudi ni najprimernejši za sušenje perila. Pred letnimi kulturnimi prireditvami bo treba popraviti tudi oder letnega gledališča, na katerem sijajo v tisku velike luknje. Kar dovolj je stvari, ki jih je treba čim prej postoriti, da se bodo tuji v Ribnici prijetneje počutili.

23. in 24. junija bodo v Komposovem aranzmaju odšli ribniški delavci na izlet na Madžarsko, v Budimpešto. Izlet organizira sindikalna podružnica, seveda če bo dovolj prijav.

Kmetijska zadruga namerava v kratkem prevzeti od trgovskega podjetja Jelka Trgovino Izbra, ki gostuje v zadnjih prostorih. Lokal bodo združili s ostalimi manjšimi lokali pred arkadami združenega doma in uredili sodoben lokal za prodajo mleka, predvsem pa mesa in ostalega, kar potrebujejo kmetje (gnojila itd.). Verjetno bodo uredili tudi bife.

Prodajalci sadja in zelenjave iz drugih krajev so se lepo znašli. Čeprav imajo v Ribnici tržnico, prodajajo kar na improviziranih stojalih poleg združenega doma pri avtobusni postaji. Tako je ljudem stregica resda bolj pri rokah, pogled iz avtobusov na velike košare zelenjave pa le ni najbolj prikripen.

Kdo skrbi za nekaj sto večjih in manjših jam od Inlesa proti Kovinskemu podjetju, ki so jih svojčas imenovali tudi cesta? Brada občinska Komunalna. Naj povemo, da skosti te »prijetne luknje« ne vodi le pot do javne toaletnice, postajnega skladišča in Kovinskega podjetja, pač pa tudi k priljubljeni turistični točki Francetovi jami. Kamion gramoza pa tudi ni takšna stvar, ali ne?

Izobraževalna skupnost je ustanovljena

Na ustanovni skupščini izobraževalne skupnosti Ribnica je bil 31. maja za predsednika in delegata za republiko izobraževalno skupnost izvoljen Evgen Ivanc iz Sodražice, za delegata za regionalno izobraževalno skupnost pa Milena Borovac iz Ribnice. Na ustanovni skupščini so sprejeli statut skupnosti in se pogovorili o financiranju. Denar se bo stekal iz prispevkov za izobraževanje, ki jih bo določila ObS (prispevek iz osebnih dohodkov in od kmetijske, obrtne in drugih dejavnosti).

Janez Grimčič

1. junija so v Grčaricah pokopali Janeza Grimčiča, ki je umrl za posledicami prometne nesreče. Pokojni se je rodil 1904 v Gor. Kamenju pri Mirni peči. Kot otrok delavske družine je moral že v mladih letih zdoma za kruhom. 1931 se je priselil v Ribnico, tam se je tudi poročil. V zakonu se mu je rodilo 6 otrok. Pozneje se je preselil v Grčarice, kjer je živel vse do tragične smrti. Pokojni Janez je bil naprednjak in je aktivno sodeloval

v NOB. Tudi po vojni se je veskokozi udeleževal v političnem življenju in v družbenih organizacijah. Njegova nenadna smrt je globoko odjeknila med Grčarjani, ki so se poslovili od njega na pogrebu, kakršnega v Grčaricah še dolgo ni bilo. Ob pogrebu so mu spregovorili v slovo predstavniki ZB NOB iz Dolenje vasi, Ribnice in drugi.

AMD ustanavlja sekcije

AMD Ribnica, ki je še pred dvema mesecema štelo 20 članov, jih ima danes že 140. Društvo dobro gospodarji, in je pred kratkim kupilo še drugi avto, kljub temu pa mu je ostalo še nekaj denarja. Pred dnevi je društvo ustanovilo sekcijo v Sodražici, pripravljajo pa tudi ustanovitve sekcije v Loškem potoku.

Še vedno slabo mleko

Veterinarski inšpektor občinske skupščine Ribnica je v maju vzel dvakrat vzorce vseh sedemnajstih zbiralnicah mleka. 15. maja je bilo oddano slabo mleko v zbiralnicah Zlebič, Breg, Goriča vas, Rakitnica in Zadniki. Pri drugem pregledu 24. maja je bilo v vseh zbiralnicah oddano mleko primerne kakovosti.

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so v ljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 2,60 N din kg, kisló zelje 1,55 N din kg, fižol v zrnju 4,50 N din kg, grah strožji 4 N din kg, čebula 4,20 N din kg, česen 6,50 N din kg, zelena solata 3,46 N din kg, jajca 0,48 N din kos, jabolka 6 N din kg, pomaranče 4,40 N din kg, limone 4,90 N din kg, banane 5,25 N din kg, češnje 3,80 N din kg.

Pogled na novi gasilski dom v Retjah. (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

Huda nesreča v Črnomlju

V soboto ob 13.40 se je v Črnomlju pripetila huda obratna nesreča, ki je terjala življenje 37-letnega Petra Šnelerja, elektromonterja pri podjetju ELEKTRO. Na dvorišču servisa ELEKTRO je z vrtnim strojem skušal prestaviti ključavnico pločevinastih vrat, pri tem pa ga je nenadoma pri delu ubila elektrika. Ljudje so mu takoj nudili pomoč z umetnim dihanjem; prepeljali so ga tudi v ambulanto, toda vse je bilo zaman.

Z motornim vlakom so zadovoljni

28. maja je začel voziti na progi Ljubljana-Metlika pospešeni motorni vlak. Zjutraj odhaja iz Metlike in pride v Ljubljano v dobrih dveh urah, zvečer pa se vrača. Za občane je novo uvedena železniška proga velika ugodnost, saj je vožnja hitra, udobna in najcenejša. Prvi dan je potovalo z motorcem še malo potnikov, ker ljudje zanj še niso vedeli, v naslednjih dneh pa je na belokranjskih postajališčih Metlika, Črnomelj in Semič vstopalo vse več ljudi.

11. junija veselica v Stranski vasi

Gasilsko društvo v Stranski vasi pri Semiču bo privedlo 11. junija veliko vrtno veselico, na kateri bodo točili pristno semiško vino, pekli jančke na ražnju, prereditev pa bo počivil srečolovč Gasilci iz vsotSasarkelovč Gasilci iz Stranske vasi so dobri organizatorji in vestni tudi pri delu v društvu. Doslej so uredili že svoj dom, nabavili so opremo, in to vse z lastnimi sredstvi.

Trgovina na Sinjem vrhu ostane

Splošno trgovsko podjetje POTROŠNIK iz Črnomlja je trgovino z mešanim blagom na Sinjem vrhu vsa leta vzdrževalo, kljub temu da poslovanje zaradi majhnega prometa ni donosno. Ker pa je reforma trgovska podjetja precej stisnila, si POTROŠNIK ne more več privoščiti trgovine, ki postuje z izgubo. Trenutno teko razgovori o možnosti, da bi trgovino prevzel zasebnik, da ne bi prebivalci tako odročnega kraja ostali brez oskrbe. Zasebniku bi se poslovanje vseeno izplačalo zaradi manjših poslovnih stroškov in deloma nižjih družbenih davkov. Vprašanje je le, ali bo posev v zakupu vodil s trgovskim podjetjem ali z zadrugo. Dokler pa v Črnomlju zadeve ne bodo uredili, bo trgovina poslovala nemoteno, kakor je doslej.

Črnomaljke so na jurjevanju zaplesale »devojačko kolo« v svojih lepih purgarskih nošah, prikazale so še obredno igro »most« in na koncu po starih običajih sklenile krog ter vanj lovile može. Občinstvu so bile zelo všeč, zato jim je marsikdo zaploskal. (Foto: Mirko Vesel)

Na pokopališču ni več prostora

Na črnomaljskem pokopališču v Vojni vasi zmanjkuje prostora za pokopanje umrlih občanov, saj so ugotovili, da lahko oddajo le še 8 enojnih grobov. Prav tako je nujno potrebna gradnja mrtvašnice in mrliške veže. Vse več družin stanuje v stanovanjskih blokih, kjer so stanovanja tesna, zato nastane v primeru smrti kakega stanovalca problem, kje naj leži do pogreba. Zgodilo se je že, da je moral mrlič ležati v pisarni svojega podjetja, kjer je bil zaposlen, ker doma niso imeli prostora.

Zaradi tega se je krajevna skupnost Črnomelj odločila razširiti pokopališče in zgraditi mrtvašnico z mrliško vežo. Navedena dela je vnesla v 4-letni program javnih del. Če bodo občani glasovali za program, bodo na pokopališču čimprej začeli potrebna dela.

Vrstne hiše dograjene

Pet vrstnih hiš, ki jih je Belokranjsko gradbeno podjetje zgradilo v Loki poleg nove osemletke, je bilo pred kratkim dograjenih. V vsaki hiši je dvojnopolno stanovanje z vsemi pritliklinami in garažo. Stanovanja so gradili za trg, kupila pa so jih podjetja in delovne organizacije družbenih služb za svoje zaposlene.

ZK se bo otresla omahljivcev in kapitulantov

Sekretarji osnovnih organizacij ZK so 1. VI. v Črnomlju razpravljali o oblikah dela po reorganizaciji - Odločili so se za odločne ukrepe proti nedelavnim članom, omahljivcem in tistim, ki si še niso na čistem z verskimi vprašanji - Razen tega so se izrekli za področni komite ZKS Dolenjske

Ob nedavni prvi fazi reorganizacije Zveze komunistov v občini Črnomelj, ki je bila bolj formalnega značaja, se je pokazala potreba, da sekretarji osnovnih organizacij poiščemo prožnejše oblike dela. V mestu delujejo po novem tri osnovne organizacije ZK, v katerih so vključeni komunisti iz vseh gospodarskih organizacij mesta in Kanžarice, kakor tudi komunisti iz družbenih služb. Prav zato smo sklenili na sestanku poiskati skupne oblike dela, v katerih bi enotno obravnavali problematiko mesta in okolice. Predlagali so, da bi ustanovili skupne sekcije ozioroma komisije, ki bi pripravljale gradivo za sestanke osnovnih organizacij. Razen tega naj bi komunisti delovali tudi v aktivih, ki v večjih delovnih organizacijah že obstajajo, morali pa bi zanje najti vsebino dela.

V razpravi smo sklenili odločneje obračunati z nedelnimi člani ZK in tistimi, ki niso razčistili z verskimi vprašanji. Ugotovili smo, da je mlačen odnos osnovnih organizacij do takih članov motil občane in da je marsikdo zaradi tega odklonil sprejem v Zvezo komunistov. Vprašanje razčiščevanja religioznih predsodkov pa nameravamo zaostrižati zlasti med prosvetnimi delavci, ker ti lahko največ škodujejo pri idejno-politični in družbeni vzgoji mladine. Takim prosvetnim delavcem, ki ponekod poučujejo celo zgodovino NOB ali temelje socialistične morale, pa niso naklonjeni socialističnim idealom, bomo morali onemogočiti škodljivi vpliv na mladino, če bo po-

trebno tudi z odstranitvijo iz šole. S poostrenim razčiščevanjem v lastnih vrstah se bo

Zveza komunistov otresla omahljivcev in kapitulantov, ki se ustrašijo sleherne naloge in odgovornosti, ter bo

Najprej 1, zdaj že 3 prikolic na dan

Črnomaljsko lesnoindustrijsko podjetje ZORA je uvedlo letos novo proizvodnjo - Za tovarno avtomobilov IMV Novo mesto izdelujejo pohištvo, s katerim so opremljene turistične prikolicе za izvoz - ZORA pa uspešno sodeluje tudi z več drugimi večjimi podjetji

Galanterijski obrat ZORE še vedno dela posteljice za inozemstvo, vendar letos po njih ni takega povpraševanja kot lani. Na tržišču je vedno bolj konkurenca, vseeno pa so ZORINE otroške posteljice zaradi solidne izdelave ostale še naprej v mednarodnem katalogu proizvajalcev. Tako bo tudi letošnji izvoz vrgetl okoli 270.000 dolarjev. Podjetje se nadeja znova večjih naročil, ko bodo razširili asortiment drobnega pohištva. Vzporedno s tem pa nemoteno poteka proizvodnja ročajev za tovarno KORDUN iz Karlovca.

V ZORI imajo težave le še v mizarškem obratu v Semiču, kjer so morali preusmerjati proizvodnjo. Čeprav so se zakleli, da obealniki ne bodo več delali, so v Semiču spet uvedli to proizvodnjo za znano podjetje SLOVENJALLES iz Ljubljane. To podjetje je pomagalo nabaviti avtomatski stroj, s katerim naredi še 4.000 obealniki na dan, vendar s količino še daleč niso zadovoljni.

Prav tako je v podjetju ostalo nerešeno vprašanje primarne proizvodnje - žagarstva. Dve lastni žagi nimata dovolj dela in sta slabo opremljeni. Delo na žagah zahteva preveč delovne sile, zato je razrez lesa tako drag.

USPELI SO Z RAZNIMI OBLIKAMI SODELOVANJA

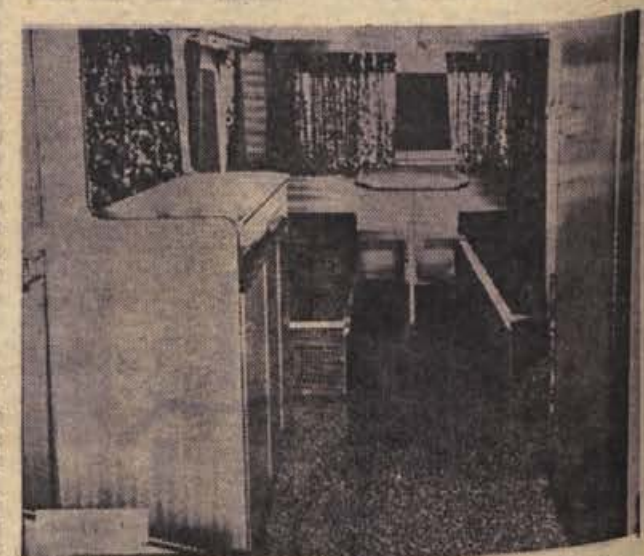
Ce se spomnimo, kako je šlo kolektivu ZORE za nohte v vseh obratih se do nedavnega, potem ob sedanjem stanju podjetja lahko ugotovimo samo pametno politiko sodelovanja, s katero si je podjetje utrdilo položaj. Celotno proizvodnjo so navezali na nekaj močnih poslovnih partnerjev, in tako v kolektivu ni več strahu, kaj bo prinesel jutrišnji dan.

Do sodelovanja med ZORO in tovarno IMV je prišlo konec lanskega leta, ko smo Novomeščanom posodili 20 mizarjev zaradi časovne stiske in vezanih dobavnih rokov s tujino. Z delom naših ljudi so bili v IMV zadovoljni, in tako smo se začeli pogovarjati o trajnem sodelovanju. Tako je direktor ZORE inž. Stane Pečaver razložil nastanek tesnega sodelovanja z novomeško tovarno avtomobilov, ki je že v nekaj mesecih naglo napredovalo.

Najprej so izdelali pohištva le 30 prikolic tipa »Opatija«, nakar je IMV ponudil izdelavo opreme za 200 prikolic. V ZORI so posej sprejeli in naglo organizirali proizvodnjo. Najprej so v enem dnevu opremili le eno prikolico, čez čas dve, zdaj pa odpeljejo v Novo mesto že tri prikolicе na dan.

Ker je pri tujih kupcih prav spomladi največje zanimanje za turistične prikolicе, se mora tovarna IMV prilagajati njihovim željam in naročilom, z njo vred pa tudi kooperanti, kot je ZORA. Tako so poleg opreme za prikolicе »Opatija« prevzeli še izdelavo pohištva za malce drugačne prikolicе Adria.

Proizvodnja pohištva za prikolicе je postala pretežna zaposlitev Zorinega mizarškega obrata, obenem pa delajo tu še vhodna in garažna vrata za ribniško podjetje INLES, s katerim že dalj časa uspešno sodelujejo. Ker je trenutno dela mnogo več, kot je na razpolago delovne sile, je ZORA prosila za pomoč sosednje podjetje lesne stroke, LEPIŠ s Suhorja. Naletela je na razumevanje in tako tudi mizarški obrat LEPIŠ v Gradcu dela za ZORINE naročnike.

Taka je notranost turističnih prikolic ADRIA, ko jih prevzame kupec. Zaradi okusne in solidne izdelave je zanje tudi tolikšno zanimanje. Vse, kar je v prikolici lesenega (pohištvo), izdelajo v podjetju

Asfalt do Semiča ni bil le obljuba

Zadnje mesece so ob govoricah, da bo tovarna ISKRA prispevala za gradnjo asfaltnih cest od Vrtače do Semiča okoli 60 milijonov, nekateri domnevajo, da je to le predvolilna propaganda. Nejeverni Tomaži so potegnili kratko. 1. junija je namreč kamion iz Novega mesta začel dovažati material. Vsak dan pripeljejo okoli 60 do 100 m³ gramoz, v ponedeljek pa je cesta postala pravo gradbišče. Dogovorjeno je, da bo cesta asfaltirana do

30. junija, tako da bo za prosiivo Belokranjskega odreda 2. julija končana.

Boljšo cesto pa bodo uredili tudi od Vrtače do Strekljčevca. Komunalna uprava Črnomelj je obljubila nanjo navoziti 100 m³ gramoz, 200 m³ pa bo prispevala ISKRA. Gramoz bodo z valjarji stlačili, tako da tudi doslej slabi odsek makadamske ceste Strekljčevca-Semič domačinom ne bo delal sramote.

FRANC DERGANČ

OBIŠČITE

KAVARNO
RESTAVRACIJO
IN KLETNO
RESTAVRACIJO
HOTELA
METROPOL

NOVO MESTO
pri avtobusni postaji

NOVICE
črnomaljske komune

Izvoljeni v skupnost

Sklep o ustanovitvi temeljne izobraževalne skupnosti na področju metliške občine so potrdili na zasedanju skupščine, hkrati pa izvolili za člane izobraževalne skupnosti naslednje: iz vrst občanov: mr. ph. Gojka Juga in Zvonka Pavloviča; občinsko skupščino bosta zastopala Slavica Jankovič in Frenk Molek, delovne organizacije pa: inž. Ružica Škof, Zvone Jerman, Alojz Skolber, Andrej Smuk in Martin Štefanič. Medobčinski zavod za prosvetno-pedagoško službo je za svojega predstavnika v tem organu izvolil prof.

Karla Bačerja, občinske družbeno-politične organizacije pa so izvolile: Jožeta Došna, Vlada Marentiča in Maksa Koležnika. Člani skupščine so še ravnatelj šol: Ivan Zele, Vlada Škof in Mitja Udovč. Člani izobraževalne skupnosti so se sestali na ustanovni skupščini 1. junija. Skupščina je začela kar z rednim delovnim programom. Za predsednika temeljne izobraževalne skupnosti je bil izvoljen magister Gojko Jug, nato pa so izvolili izvršni odbor sprejeli statut in izvolili razne delegate.

METLIKA: PRIPRAVE NA MEDNARODNO TURISTIČNO LETO

Stare naloge v novih okoliščinah

Pred začetkom turistične sezone priporočilo občinske skupščine gostincem, da ne bi gostje razočarani odhajali z metliškega področja

Poleg naravnih lepot, prometnih poti, komunalnih objektov in uslužnostnih dejavnosti je za turizem pomembno tudi gostinstvo, tega se metliški turistični delavci in občinska skupščina dobro zavedajo. Da ne bi mnogih gostov, ki jih pričakujejo na metliškem področju v letošnjem mednarodnem turističnem letu, razočarali, je občinska skupščina poslala pismeno priporočilo vsem gostinskim obratom.

Videz lokalov, čistoča in red je prvo poglavje pripo-

ročila, v katerem je rečeno, da ne gre le za uresničevanje minimalnih zahtev sanitarne in tržne inspekcije, temveč da je v lokalih potrebno zagotoviti tudi prijetno počutje gostov. K temu pripomorejo svetle, urejena parkirišča, predvsem pa čistoča v lokalih, kuhinjah, sanitarnih prostorih in tujskih sobah.

Kvaliteta storitev in strežbe mora naglo napredovati, je dalje navedeno v priporočilu, posebno pa naj bi v vseh gostiščih povečali izbiro domačih belokranjskih jedi. Gostinski delavci morajo stredi le v predpisanih delovnih oblekah, v gostiščih pa bi morali imeti povsod jedilne liste s cenami, pa ne samo v domačem, temveč vsaj v še enem tujem jeziku.

Ker v gostinskih obratih samostojno določajo cene, priporoča občinska skupščina, naj bi jih previdno zastavljali, sicer gostov ne bodo zadovoljili. Ugotavljajo namreč, da cene gostinskih

uslug na metliškem področju marsikje niso nič nižje kot v mnogo bolj urejenih turističnih krajih Slovenije. Če gostinci tega ne bodo upoštevali, lahko to goste močno razočara, saj vemo, da nekateri tujci še bolj gledajo na cene kot domači gostje.

Znanje tujih jezikov je na metliškem področju še skromno; tudi o tem govori priporočilo. Kriljenje z rokami pri pogovoru s tujim gostom ne daje najboljšega vtisa, zato bi se morali gostinci naučiti vsaj nekaj strednjih fraz. Prav tako naj bi nudili informacije o turističnih in zgodovinskih znamenitostih krajev, o prometnih zvezah, poslovanju trgovin in servisov ter o možnostih za lov in ribolov.

Ob koncu je v priporočilu navedeno, da je treba gostom zagotoviti varstvo osebnih lastnin v lokalih in na parkiriščih in da naj v gostilnah poskrbe za spoštovanje odloka o javnem redu in miru.

Naj reveži ostanejo doma?

Z organizacijo letovanja za otroke z metliškega področja ima letos občinski odbor RK dokaj preglavic. Ker v občinskem proračunu za te namene niso mogli zagotoviti nobenih sredstev, v občini pa je več kot 300 otrok potrebnih letovanja, so pismeno prosili delovne kolektive za prispevke. Velika večina je odgovorila, da denarja nimajo, da so v težavah, zato so se odborniki RK lotili nove akcije. Preko šol so dobili seznanjen otrok, ki so nujno potrebni letovanja bodisi iz zdravstvenih ali socialnih razlogov.

Zdaj ugotavljajo, kje so njihovi starši zaposleni, nato bodo enkrat v podjetjih prosili za prispevke s točno navedenimi imeni otrok njihovih delavcev. Če tudi takrat pravnica ne bo našla na razumevanje, letovanja otrok ne bodo mogli organizirati.

Kakšne bodo posledice, ni treba ugibati. Zdravniki znova in znova ugotavljajo, da so mnogi otroci zaradi preobremenjenosti s kmečkim delom in nepravilne prehrane slabo raščeni, bolelni in da bi jim nekaj tednov letovanja ob morju zelo koristilo. V večini primerov pa so bolelni otroci tudi iz socialno ogroženih družin, zato ni pričakovati, da bi starši zmogli plačilo za kolonijo. Doslej so le pri 30 starših dobili odgovor, da bi lahko prispevali vsaj del stroškov za letovanje, medtem ko ostali ne morejo nič dati.

Ko bodo delovne organizacije ponovno razpravljale o prošnji občinskega odbora RK, naj ne pozabljajo da bodo bolelni otroci nekoč zrasli in da bodo zaposleni v njihovih kolektivih.

MALI OGLAS,

Ki ga objavite v Dolenjskem listu - zanesljiv uspeh! Prejere ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! - Poskusite!

metliški tednik

Potrebujejo še 50 krvodajalcev

Nedavna krvodajalska akcija je v Metliki zelo uspela, o čemer smo že poročali, vendar spet zbirajo prijave za prostovoljno oddajo krvi. Zdaj potrebujejo kri za novomeško bolnišnico, v kateri se zdravi veliko Belokranjcev, zato organizator akcije, občinski odbor RK Metlika, upa na dober odziv. Metliško področje bi moralo trenutno zbrati 50 krvodajalcev, do konca letošnjega leta pa še 150.

Občani, ki so pripravljeni darovati kri kot dragoceno in nenadomestljivo zdravilo, naj se čimprej prijavijo pri svoji krajevni organizaciji RK. Krvodajalci bodo šli oddajat kri v Novo mesto.

Na razstavi velik obisk

2. junija je bila v Metliki odprta razstava o dejavnosti službe javne varnosti. V prostorih bivše trgovine na Trgu svobode so bili v dveh lokalih razstavljeni panoji s fotografijami in raznimi podatki. V štirih dneh si je zanimivo in poučno razstavo ogledalo veliko število šolskih otrok, v nedeljo pa tudi precej odraslih občanov. Na razstavi je gradivo obiskovalcem lepo pojasnjeval Rafael Kenda.

Zanimivost na Bočki

Ana Zorn iz Bočke pri Metliki se z rejo kokoši ukvarja že dolgo let, zato je bila pretekli teden toliko bolj presenečena, ko je ugotovila, da se je med 15 piščančih izvalilo čudo: eden od piščančkov ima 4 noge. Je bolj slaboten kot so drugi, vendar rad je. Ker ga je zadnje dni koklja poškodovala, je gospodinja v skrbeh, da ne bi čudni piščanček poginil.

Gradbišče pred vinsko kletjo

Te dni je kmetijska združba Metlika začela graditi nov objekt pred vinsko kletjo, hkrati pa bodo klet dograjevali. Buldožerji so zelo naglo razrili ogromne kupe zemlje, in ker je to zanimivo, je okoli gradbišča zmeraj dosti gledalcev.

Nič čudnega, če smrdi!

Ljudje so ugibali, zakaj je začelo tako smrdeti iz nekaterih smetnjakov v mestu, zdaj pa je neprijetni duh pojasnjen: iz mesarije pri Bevcu mečejo kosti, ostanke mesa in druge odpadke v smetnjake, tam pa ob vročini naglo razpadajo in povzročajo smrad. Ker smetnjake samo enkrat na teden (ali pa še to ne!) odvažajo, se odpadki razkrajajo več dni v zaprtih posodah. Najbrž bi se dalo z malo dobre volje temu od pomoči.

Prvi kopalci na Kolpi

Med mlajšimi Metličani se je našlo nekaj napogumnejših, ki so se že spustili v Kolpo. Zjutraj ima voda okoli 17 stopinj, popoldne pa se temperatura vode za nekaj stopinj zviša. Kopalna sezona na Kolpi se je torej začela.

PRED OTVORITVIJO POČITNISKEGA DOMA »BETI«

Prijeten oddih je zagotovljen

15. junija bodo v Seči pri Portorožu odprli prenovljeni počitniški dom tovarne BETI — Piranski turistični delavci pravijo, da je to eden najlepših objektov na istrskem področju

V vseh obratih tovarne BETI med delom ne poznajo lagodnosti. Delo pri strojih, v pisarnah in na drugih delovnih mestih je natančno in odgovorno. Storitnost je v

zadnjih letih močno napredovala, vendar uspehov niso dosegli kar tako. Vsakdanje osemurno delo zahteva od delavcev mnogo naporov, mnogi pa po delu v tovarni še kmetujejo.

Glede na vse naštetost si v tovarni že več let prizadevajo omogočiti zaposlenim prijeten letni oddih, da bi si v 14 dneh brez napornega dela opomogli in nabrali nova moči. Tovarna je imela že prej počitniški dom v Seči pri Portorožu, vendar je bila stavba adaptirana le za silo, v njej pa je bilo tudi malo ležišč. Letos pozimi so se odločili za gradnjo. Staro stavbo so povsem prenovili, zraven pa so dogradili nekaj novih prostorov. Novi počitniški dom ima 42 ležišč v več sobah z eno, dvema ali tremi posteljami. Imajo pa tudi en apartma. Dogradili so novo restavracijo, imajo lastno kuhinjo, klet in sanitarne prostore. Pred domom urejajo obširne parke, zelenice in parkirne prostore, razen tega pa še tuše in ležišča za sončenje. Ko so si med gradnjo počitniški dom ogledovali turistični delavci iz Pirana in Portoroža, so menili, da bo imela BETI eno najlepše urejenih letovišč na vsem istrskem območju.

Dne 15. julija bodo prenovljeni dom v Seči odprli, nato bodo takoj odprli letovalno sezono. V vseh Betinih obratih je za letovanje v Seči veliko zanimanja, posebno v obratu Dobova. Za dopust se je prijavilo že veliko članov kolektiva, razveseljivo pa je, da je med njimi tudi dosti delavskih družin.

Člani kolektiva BETI bodo plačevali 1.500 din na dan za vso oskrbo, za otroke do 12 leta pa 750 din. Gostom, ki jih bodo sprejemali, če bo na razpolago prostor, bodo računali 70 odstotkov več.

Obširen prikaz o razvoju OF in NOB na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju imate v DOLENJSKEM ZBORNIKU 1963! — Dobite ga v knjigarnah. Zbornik ima 300 strani in veliko slik; stane samo 1.500 S din.

MEHANIČNA DELAVNICA SPREJEMA NAROČILA

„Za kvaliteto del pa jamčim!“

V ponedeljek dopoldne je začela za stranke poslovati Pionirjeva mehanična delavnica v Metliki, na katero so lastniki motornih vozil nestrpno čakali

Razvedelo se je, da bo v ponedeljek začela za stranke poslovati novodavno zgrajena mehanična delavnica podjetja PIONIR, zato so že zjutraj nekateri pripeljali svoja vozila. Zal so morali stranke odkloniti, dokler ni komisija pregledala, če je vse v redu za začetek poslovanja. Okoli 11. ure pa so mehaniki prevzeli prva popravila.

Šel delavnice je mojster Roman Tomšič, avtomehaničar z dolgoletno prakso pri tem delu. Na vprašanje, kakšne usluge nudijo strankam, je odgovoril:

— V popravila sprejemamo vse vrste motornih vozil, tovornjake in osebne avtomobile vseh znamk. Opravljamo tudi servise za vozila TAM, FIAT in Renault, toda le servise s kuponi. Na servise s kuponi morali lastniki vozila še vedno v Novo mesto. Tako znanokrat, v bodoče bomo verjetno tudi ta dela opravljali v Metliki, prav tako pa računamo na servisno službo za vozila Opel in Volkswagen. Opravljamo pa tudi vsa strgarska dela.

— Koliko vas je zaposlenih in kako ste založeni z nadomestnimi deli?

— Delati smo začeli z 2 mehaniki, ključavničarjem, avtoelektričarjem, strugarjem in pralcem. Vsi so dobri in izkušeni delavci. Nadomestnih delov imamo dovolj na

zalogi v tukajšnjem skladišču, če pa bi se zgodilo, da bi česa le ne imeli, lahko potrebne dele takoj dobimo iz Novoga mesta.

— Se bodo stranke lahko zanesle na kakovost popravil?

— Za kakovost opravljenih del pa jamčim. Potrudili se bomo, kolikor je v naši moči, da si stranke pridobimo.

— Govorijo, da okolišča stavbe ne bo dolgo ostala taka, kot je zdaj. Lahko o tem poveste kaj več?

— Ploščad pred delavnico nameravamo še letos asfaltirati, medtem ko je gradnja bencinske črpalke v neposredni bližini delavnice predvidena kasneje.

Mojster Roman Tomšič nadzoruje popravilo prvega fička

Posvet o strokovnem šolstvu

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu je 31. maja razpravljalo o financiranju šolstva, gibanju osebnih dohodkov v prvem četrtletju in delavcih, zaposlenih v tujini. Že v prihodnjem tednu bo v Novem mestu posvet s predsedniki delavskih svetov in direktorji gospodarskih organizacij, na katerem se bodo pogovorili o prispevkih gospodarskih organizacij za financiranje strokovnega šolstva. V jeseni pa bo znova posvetovanje o gibanju osebnih dohodkov v občini. Predsedstvo je tudi predlagalo, naj bi sindikati priredili posvete o vprašanih začasnih izseljencev.

Društvo živi le od članarine

Na ekonomski srednji šoli v Novem mestu imajo že več let športno društvo, vendar zaradi pomanjkanja denarja in številnih vozačev ne more začeti. Šola ima nekaj dobrih športnikov, redno pa dela le šahovski krožek. Predsednica ŠD Cirila Hraščar je povedala, da se društvo vzdržuje predvsem s članarino, ki pa ne zadostuje. Nameravajo združitev s kakšnim drugim šolskim športnim društvom se ni posrečila. M. DIMITRIČ

Znižane cene hladilnikov pri ELEKTROTEHNI

Novomeška prodajalna Elektrotehne je znatno znižala cene hladilnikov HIMO 80 in 1301 ter OBODIN 1351 kakor tudi sesalcev Minor G. Po zelo ugodnih cenah nudi prodajalna tudi instalacijski material, razne vrste kablov, mikro material (karo in navadni) ter spojni pribor. Trgovina ima stalno na zalogi hidrofore do 1301 (enofazne in trofazne) ter vse vrste motorjev do 10 KS. Tu dobite tudi števec in ure z nedeljsko tarifo, uvožene namizne ventilatorje, potopne grelce 1000 in 2000 W.

Najnovejši: enofazni brusilni stroj za 399,30 N din.

BREZPLACEN KONCERT bo priredil orkester »Dusan Jerebe 15. junija ob 20.30 v Domu JLA za novomeške upokojence. Dirigiral bo Drago Sproč, solist bo Ferdo Gemedel, pri klavirju pa bo tov. Stane Pink.

Novomeška kronika

DUHOVITI KREFTOVI KOMEDIJI »Krajnski komedijantje« je v prejšnjem tednu zapleskalo tudi novomeško občinstvo. Delo, ki obravnava čase proročitelstva na Slovenskem, je v Domu kulture uprizorilo ljubljansko Mestno gledališče.

IZLET V MURSKO SOBOTO bodo 22. junija priredili novomeški upokojenci. Prijave sprejemajo v društveni pisarni do 19. junija.

NA TRDINOVCI CESTI, ki so jo v prejšnjem tednu asfaltirali in je deloma še odprta za promet, te dni urejajo pločnike.

O PROBLEMIH, ZLASTI O zaposlovanju upokojenih oficirjev JLA, so se pogovarjali 6. junija na posvetu, ki ga je organiziral občinski komite ZKS. Imenovali so komisijo, ki bo proučila možnosti zaposlitve in o tem poročala.

FIATELISTI OBLJUBJAJO, da bodo kmalu razstavili bogate zbirke znamk.

OVINEK PRED SODIŠCEM v Jerebovi ulici bodo razširili. Skarpo te dni podirajo.

UCENCI NEKATERIH VISJIH razredov osnovne šole »Kajta Rupena« so bili te dni na izletih.

NA TRGU v ponedeljek ni bilo nič posebnega. Prodajali so solato po 400 Sdin kg, jagode po 600 Sdin liter, borovnice po 600 Sdin liter, jajca po 50 Sdin, spinačo na merice po 100 Sdin itd.

URA NA ROTOVZU, po kateri so ravno številni meščani, se je spet ustavila.

V NOVEM MESTU ŽE DALJ ČASA TEČE

Zanimiva pravda o soncu in senci, da o odškodnini niti ne govorimo!

Nevsakdanji spor med stranko iz Vrhovčeve ulice in stanovanjskim podjetjem bo razsodilo sodišče

Brž ko se je Podjetje za Stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij odločilo, da bo na ograjenih ruševinah pri lekarni ob Cesti komandanta Staneta postavilo poslovno stavbo, mu je zagrozila pravda. Stanovanci iz najbližje hiše v Vrhovčevi ulici so se čutili ogrožene, češ da jim bo nova stavba vzela sonce, in so zahtevali od podjetja 3 milijone Sdin odškodnine.

Stanovanjsko podjetje je bilo od začetka pripravljeno stanovalcem, ki jim grozi odvzem sonca, plačati 900.000 S

din oziroma odškodnino, ki so jo po ogledu sporne zadeve določili občinski sodni cenilci in zahtevi po 3 milijonih ni moglo ugoditi. Ograjeni prebivalci niso odnehali, marveč so zahtevali, da se spor reši na sodišču. Na njihovo zahtevo in po sklepu občinskega sodišča so v Vrhovčevi ulici že nekaj časa strokovnjaki, ki z instrumen-

ti opazujejo in merijo sončno svetlobo.

Novo stavbo gradi stanovanjsko podjetje na podlagi ureditvenega načrta, glede katerega pa stanovanci iz Vrhovčeve ulice niso imeli pripomb. Razen tega bo stavba postavljena na kraju, kjer je že bila hiša, in bo le nekoliko višja od prejšnje.

Spor je znatno zavrl gradnjo poslovne stavbe, v kateri bo imelo ljubljansko podjetje Obrtnik prodajalne in konfekcijske delavnice, kljub temu pa računajo, da jo bodo letos končali.

Do zdaj za šolo 18,7 milijona Sdin

Za novo novomeško šolo se je do konca preteklega tedna nabralo 18,7 milijona Sdin. Na priporočilo občinske skupščine sta večje zneske vplačala »Elektrok« Novo mesto (620.000 Sdin) in Služba družbenega knjigovodstva (1,5 milijona Sdin). O priporočilu občinske skupščine naj bi razpravljali tudi samoupravni organi drugih delovnih organizacij in sporocili sklepe.

Pionirji zbirajo gradivo o NOV

Občinska Zveza prijateljev mladine ter Združenje borcev NOV sta pred časom začela akcijo za zbiranje gradiva o NOV. Komisija za zgodovino in za obujanje tradicij NOV pri občinskem Združenju borcev NOV v Novem mestu je imela 10. maja sejo, na kateri so bili tudi nekateri prosvetni delavci. Na seji so ugotovili, da so uspešno opravili nalogo pionirskih odredov na naslednjih šolah: v Dolenjskih Toplicah, na Prevolah, v Smihelu, Vavti vasi ter Žužemberku. Gradivo, ki so ga pionirji teh šol zbrali, bo na dan mladosti razstavljeno v Novem mestu, gradivo ostalih pionirskih odredov pa takrat, ko bo zbrano ter že razstavljeno v domačem kraju. Zanimiva akcija zbiranja gradiva o naši preteklosti, ki jo učenci poznajo iz šole in po pripovedovanju domačih, je razgibala delo pionirskih odredov. Učenci se neposredno spoznavajo z dogodki iz preteklosti, ki je bila za nas vse tako odločilna. Komisija je na tej seji sestavila tudi že nove naloge in jih predlagala pionirskim odredom, da jih ob 25. obletnici ustanovitve pionirske organizacije tudi izvrše. Radi bi, da bi bile naloge izvršene do konca junija letos. Pa poglejmo, kaj

bodo pionirji raziskovali. Odgovoriti bodo morali na vprašanja, kot so: Kje so v času vojne delovali odbori OF, kakšne naloge so opravljali, in mogoče še povedati pomembni sestavi teh odredov, poklice članov ter letnice rojstva. Napisati bodo morali seznam in opis sovražnikovih bunkerjev in iz-

delati skice teh utrd, opisati diverzantske akcije partizanov itd.

Najboljše naloge, ki bodo zajele snov o partizanskih mitingih ter najlepše spomine na partizane, bodo nagrajene.

Celotno delo pionirskih odredov bo ocenjeno in nagrajeno 29. novembra 1967.

Geza Fartelj je bil ob življenje

Jesenski pretep v Bršlinu z usodnim koncem na zatožni klopi novomeškega okrožnega sodišča - Jože Avbar je prekoratil silobran

10. oktobra lani okoli pol enajstih zvečer je pred Pionirjevo žago v Bršlinu obležal močno poškodovan Geza Fartelj, delavec iz okolice Novega mesta. Kmalu so ga prepeljali v bolnišnico, toda kljub prizadevanju zdravnikov je 18. oktobra umrl.

Pokojniki je bil še mlad, zdrav, zato je toliko bolj tragično, da je bil ob življenje mimogrede in za prazen nič! Tistega popoldneva je popilval, prav tako kot Jože Avbar, poljedelec z Daljnega vrha. Proti večeru sta se oba, prece vinjena, pred Kumpono gostilno sporekla. Prepričani sta nadaljevala, dokler ni pri-

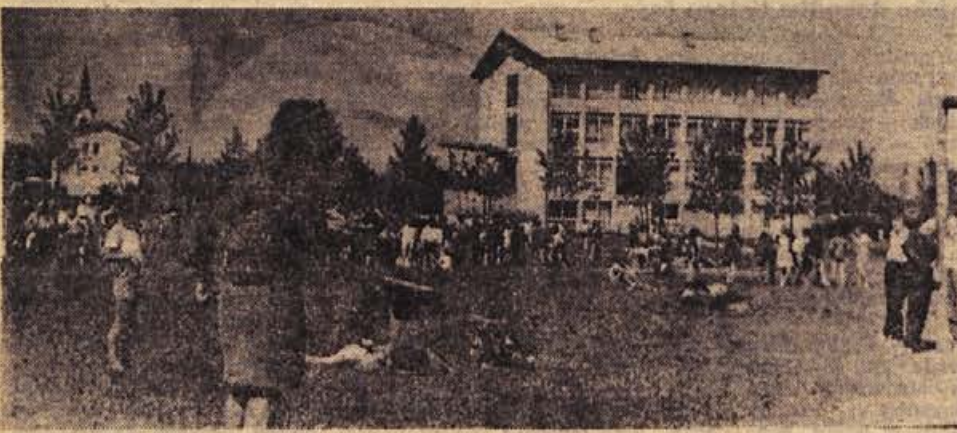
šlo do spopada. Cukala in ravšala sta se ob kolesu, kar se je Avbar Fartelju zaradi prisotnosti Marjana Urbančiča izmaknil ter stekel po opuščeni straški progi proti postaji. Fartelj je skočil za njim, hkrati pobiral granitne kocke ob cesti ter jih lučal za pobeglim. Za obema pa je tekel Urbančič z zračno tlačilko v roki, katero je bil izpulil Avbarju iz rok.

Avbar je pritekel do slabo razsvetljenega skladišča pred Pionirjevo žago, toda Fartelj je bil kmalu za njim. Nekaj časa sta se lovila okoli parkiranega tovornjaka, nato pa valca veliko poleno. Fartelj

je, zadet v glavo, obležal na tleh, Avbar pa je bežal proti mestu. Spotoma je nočnemu čuvaju povedal, kaj se je zgodilo, zatem pa čez Marof priteklo na postajo milice. Javil je, da je bil okraden in da so se nekaj cukali, toda miličnikom se je zdel preveč vinjen za resen razgovor, zato so mu svetovali, naj se oglasi drugi dan.

Okrožno sodišče v Novem mestu je pred tedni skušalo ugotoviti, kdo je usodnega dne koga zgrabil in napadel, v katerem trenutku in s kakšnim sredstvom. Senat je menil, da je bil Avbar močno opit, da je bil zaradi zasledovanja močno prestrašen in razdražen, zato se je hotel kakorkoli otresti Fartelja. Sodišče je smatralo, da je Avbar prekoratil silobran in ga je obsodilo na 8 mesecev zapora, pogojno za dobo dveh let. Sodba še ni pravomočna.

Spoznajte Dolenjsko, njene talne razmere, podnebje, agrikulturo, razvoj prebivalstva in naselij itd. Vse to najdete v knjigi geografskih razprav DOLENJSKA ZEMLJA IN LJUDJE - 300 strani, veliko slik in skic. Cena samo 1.500 Sdin. Dobite v knjigarnah.

Pri osnovni šoli »Martin Kotar« v Sentjerneju je malokdaj tako živo, kot je bilo na dan mladosti. Učenci vseh razredov so se pomerili v raznih športnih panogah

Trebnje : Bovec 3:0

Kako pomembno je bilo nedeljsko srečanje za odbojkarje Trebnje in Bovec zgovorno dokazuje tudi to, da so novinci druge slovenske odbojkarke lige iz Boveca prišli v Trebnje že en dan prej in lahko sveži stopili na igrišče. Tekma je pokazala, da njihova namera skoraj ni bila zastojna. Ko je bolj izkušena ekipa Trebnja za vodila 2:0, so gostje poprijeli, izenačili in v petem, odločilnem setu je vodili 9:1. V tem trenutku pa je zmagala večja rutina domačinov, ki so ob hrupni podpori čez 150 gledalcev nizali točko za točko in odločili srečanje v svojo korist z rezultatom 3:2 (15:9, 15:13, 12:15, 8:15, 15:10).

S to zmago je ekipa Trebnja znova zasedla na razpredelnici 3. mesta, moštvo Boveca pa odmirilo na četrtega. V nedeljo, 11. junija, bodo odpoštovali Trebnjanci v Bohinj, kjer se bodo pomerili s tamkajšnjimi odbojkarji, ki so tudi novinci v ligi, vendar so doslej pokazali dobro odbojko.

Kratke vesti iz sevniškega Partizana

PO DALJSEM PRESLEDKU je sevniški Partizan znova začel s vadbo v vseh kategorijah oz. oddelkih. Za šest oddelkov je pridvidena vadba v šolski telovadnici, drugi oddelki pa bodo morali ostati v domu. Razpored vadbe je že objavljen.

UPRAVNI ODBOR se veliko ukvarja z ureditvijo centralne kurjave v domu, za kar so načrti že narejeni, primanjkuje pa denarja. Po predračunu bi bilo treba okrog 9 milijonov Sdin.

VODNIŠKI ZBOR PRIPRAVLJA za ta mesec celodnevni množični izlet v Žužemberk, kjer bi se sestali s tamkajšnjim in novo-meškim društvom. Na izletu bi odigrali nekaj prijateljskih tekem, zato je namenjen predvsem telovadski mladini vabljeni pa so tudi drugi člani in starši. Podrobnosti bodo še objavljene.

DRUŠTVO JE PRIJAVILO za republiški dopisni vodniški tečaj tri člane in eno članico. S tem se bo strokovnost društva dvignila. Z denarjem bo pomagala občinska zveza.

NA PREDLOG NACELNISTVA namerava uprava še letos postaviti na prostem glavne vrzbi telovadnega orodja, tako da bo v poletnih mesecih mogoča vadba na svežem zraku. To bo zahtevalo precej denarja, vendar se je upravni odbor lotil dela z veliko verno in resnostjo, kar mu obeta uspeh.

Novo mesto : Izola 1:3

V prvenstveni tekmi slovenske odbojkarke lige je Izola premagala Novo mesto s 3:1. Tekmo je vodil Debevc iz Postojne. Za Novo mesto so igrali: Potrč, Lapajner, Koprivnik, Goleš, Primc, Berger, Aš in Marinčič. Za Izolo pa: Gasperič, Johanič, Strehelj, Torcar, Flego, Klepeč, Viler in Kleva. Novi poraz daje Novomeščanom malo upanja, da bi prihodnje leto še igrali med najboljšimi v Sloveniji. Jap

Jevnica : ELAN 1:6

Nogometaši novomeškega ELANA so v prvenstveni tekmi v gosteh premagali Jevnico s 6:1. Gole so dali: Maksimovič in Brankovič po 2 ter Macele in Tanko po 1. Vlado Macele je bil spet eden najboljših napadalcev. Jap

Senovo - Polzela 12:2

Senovčani so v nedeljo na domačem igrišču premagali NK Polzela z 12:2. Tekma je bila zelo živahna, domačini pa so bili ves čas v popolni premoči. Gole so dosegli: Gaser 3, Gabrič, Budina in Brinovec po 2, Jevšnik, Fabjančič in Mirč pa po enega. Senovski vratar je med tekmo veliko počival, ker pa se je preveč zanesel na svoje igralce, sta mu dva gola iznenada potresla mrežo. Če bi bil nekoliko pazljiv, bi ju bil zlahka ubranil. R. K.

Črnomaljski strelci tekmujejo

Meddružinska tekmovanja z zračno puško so končana

Občinski strelski odbor je v okviru programa, sprejetega na občnem zboru, uspešno izvedel meddružinska tekmovanja z zračno puško.

V tekmovanju za prehodni pokal (izvedeno je bilo v počastitev

1. maja) je sodelovalo 5 strelskih društev z 8 ekipami. Najboljši uspeh je dosegla I. ekipa BEGRADA s 395 krogi oziroma povprečno 79 krogov na posameznega strelca. Sledita ekipi SDC Črnomelj s 359 in 345 krogi. Priporočilna ekipa je prejela prehodni po-

kal in diplomu, drugi dve pa di-

plomno. 23. in 24. maja je bilo izvedeno tekmovanje za dan mladosti. Udeležilo se ga je 6 ekip in 4 strelske družine. 1. mesto je dosegla ekipa I SD Črnomelj, 2. mesto SD ELEKTRO in 3. mesto ekipa II SD Črnomelj.

Občinski strelski odbor je razen tega sodeloval pri organizaciji in izvedbi strelskih tekmovanj v delavskih športnih igrah. Da je strelstvo v Črnomlju zelo priljubljeno šport, dokazuje dejstvo, da se je teh tekmovanj udeležilo največ ekip z največjim številom sodelujočih in vsah podjetij in ustanov v občini. Prvo mesto je dosegla ekipa BEGRADA, drugi so bili strelci iz Kanjarice, 3. mesto pa je zasedla ekipa ISKRE iz Semčič. Sodelovalo je tudi 15 ženskih strelskih ekip, kar je zlasti razveseljivo.

Trenutno so v teku priprave za tekmovanje z malokalibrsko puško, ki ga pripravljamo za dan borca. Mimo tega je v načrtu še posebno strelsko tekmovanje 4. julija na Vrtači, kjer bo ta dan večji miting v organizaciji združenja borcev.

V okviru Dolenjske tekmovne skupnosti Novo mesto bo občinski strelski odbor sodeloval tudi na vseh medobčinskih tekmovanjih z malokalibrsko puško. Tekmovanja bodo v Novem mestu, Trebnjem in Črnomlju.

Naloga našega odbora je tudi poživiti delo podeželskih strelskih društev na Vinici in v Adlešičih, ki zdaj le životarijo in zaradi oddaljenosti ne sodelujejo na vseh tekmovanjih. S pomočjo odbora bi lahko tudi te družine začele in lepo predstavljale strelstvo na podeželju. IVAN STRUBELJ

OSNOVNE ŠOLE

Medobčinsko prvenstvo v atletiki in rokometu

Kakor že nekaj let nazaj so se tudi letos zbrali v Novem mestu najboljši atleti in rokometarji iz naših šol, ki so se uvrstili na občinskih prvenstvih.

Vsa prvenstva, ki so se odvijala zadnje čase med osnovnošolsko mladino, so pokazala, da imamo po naših šolah večje število dobrih mladih atletov, ki bi lahko ob redni strokovni vadbi dosegli še lepše uspehe. Takšna prvenstva kažejo, da posvečamo na naših šolah atletiki vedno več pozornosti, čeprav večina šol, žal, nima primernih igrišč.

Letošnje prvenstvo je potekalo v izvedbi Zavoda za prosvetno-pedagoško službo Novo mesto, udeležili pa so se ga prvaki iz 4 dolenjskih občin.

60 m pionirji: 1. Nebojša Solak (N. m.) 7,7, 2. Drago Jerob (Trebnje) 7,9, 3. Vinko Petruša (Or.) 8,0, 400 m pionirji: 1. Tone Kuzma (N. m.) 58,9, 2. Ivan Cvelbar (N. m.) 60,0, 3. Marjan Rajk (Met.) 60,2; 4 x 60 m pionirji: 1. Novo mesto 30,5, 2. Črnomelj 31,0, 3. Trebnje 32,2, 4. Metlika 35,7; višinske pionirje: 1. Vojko Mezgec (Tr.) 1,60, 2. Vlado Krišan (Met.) 1,55 metra, 3. Boštjan Jenko (N. m.) 1,50 m; krogi pionirji: 1. Slavko Grizlija (Crn.) 12,98, 2. Bojan Purer (N. m.) 12,52 m, 3. Franc Maruš (Trebnje) 12,51 m; daljina pionirji: 1. Stane Longar (Trebnje) 5,49 m, 2. Tone Pink (N. m.) 5,36 m, 3. Ivo Hudec (N. m.) 5,31 m; 60 m pionirke: 1. Vera Grden (Trebnje) 8,4, 2. Meta Lukšič (N. m.) 8,6, 3. Milena Grandovec (N. m.) 8,7; 300 m pionirke: 1. Janja Kokalj (Met.) 49,5, 2. Martina Kokalj (Met.) 50,0, 3. Anica Strk (Crn.) 50,2; 4 x 60 m pionirke: 1. Trebnje 35,0, 2. Novo mesto 36,1, 3. Črnomelj 36,8; višinske pionirke: 1. Darinka Medved (Trebnje) 1,35 m, 2. Nada Praprotnik (Crn.) 1,30 m, 3. Fanika Senica (N. m.) 1,30 m; krogi pionirke: 1. Vida Kapušin

(Trebnje) 9,73 m, 3. Darinka Peskar (Trebnje) 9,31 m; daljina pionirke: 1. Helena Strižna (N. m.) 4,14 m, 2. Vespa Saje (N. m.) 4,12 m, 3. Vida Kapušin (Met.) 4,05 m.

Istočasno je bilo tudi medobčinsko prvenstvo v rokometu, na katerem so se tekmujoči uvrstili takole:

Pionirke: 1. Mokronog, 2. Sentjerne, 3. Črnomelj, 4. Metlika. Pionirji: 1. Črnomelj, 2. Trebnje, 3. Novo mesto, 4. Metlika. Prehodni pokal Zavoda za prosvetno-pedagoško službo Novo mesto je prejela ekipa pionirke osnovne šole Mokronog, ki je še prej osvojila prvo mesto na občinskem prvenstvu v Trebnjem; pokal za pionirje pa je še drugič osvojila ekipa mladih rokometarjev iz Črnomelja, ki je pokazala v tej igri dokaj znanja in bo, če bo zmagala še prihodnje leto, dobila pokal v trajno last. J. G.

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V BALINANJU

PIONIR šteti v Sloveniji

V Mariboru je bilo zaključeno letošnje prvenstvo Slovenije v borbenih igrah, katerega se je udeležilo 24 ekip, od tega dve iz Dolenjske: Pionir in Zelnikar.

Medtem ko je Zelnikar popolnoma odprivedal ter zasedel zadnje mesto, je Pionir posegel v borbo za sam vrh.

Pionir je nastopil v skupini z Litostrojem, Storam in z domačim Branikom. Za Branik so nastopili tudi trije reprezentanti: Storzaj, Mlakar in Santl. Po prvem delu je bil v vodstvu Pionir, ki je dosegel 413 in 448 kegljev, to je 861; Branik je dosegel 857 kegljev, Litostroj in Store pa sta

zastala. V tretji tekmi je Pionir malo popustil in dosegel 363. Tudi Braniku ni šlo. Tako sta bili obe ekipi pred zadnjim setom do keglja enaki. Kljub temu da je Pionir v zadnji tekmi podrl 435 kegljev, je domačinom uspelo prehiteti Pionirja.

Vrstni red prvenstva: Slovan 1789, Slovenija ceste 1729, Konstruktor 1724, Branik 1709, Rudar 1697, PIONIR 1689, Maribor 1674, Triglav 1649 itd. (en) 18

Olimpija - N. mesto 3:0

V preostalem srečanju zahodnega dela slovenske tehniške lige je v A skupini Olimpija iz Ljubljane z nedeljsko zmago nad Novomeščani osvojila I. mesto. Novomeški igralci tenisa so drugi, kar je lep uspeh, če ga presojamo v luči neuspehov preteklih let. Novomeščani se seveda niso uvrstili v finalni del tekmovanja, ki ga nadaljujejo samo zmagovalci iz vsake skupine. Nedeljsko srečanje je bilo zanimivo predvsem zaradi tega, ker smo v Novem mestu videli vodilna slovenska teniška igralca: nekdanjega prvaka SRS Škulja in solidnega Žerovca. Domačina Medic in Picek jima nista bila dorasla in sta le s porazovalnostjo nekoliko zmanjšala vidne razlike.

Rezultat srečanja: Skulj - Picek 2:0 (6:0, 6:0); Žerovec - Medic 2:0 (6:1, 6:0); Skulj - Žerovec: Medic - Picek 6:0, 6:2. A SKUPINA:

Olimpija	2	2	0	6	0	2
N. mesto	2	1	1	2	4	1
Rožnik	3	0	2	1	5	0
						S. D.

Kaj delajo balinarji

Kot vsako leto je tudi letos društvo Zelnikar začelo balinarsko sezono s turnirjem v počastitev 15. aprila - dneva zelnikarstva. Turnirja sta se udeležila poleg prireditelja še Krilato koio iz Ljubljane in balinarski klub Pionir iz Novega mesta. Kljub začetku sezone so vse ekipe pokazale kvaliteto igre, kar kažejo tudi temni rezultati. Končni zmagovalci je Krilato kolo iz Ljubljane.

Ob dnevu varnosti je balinarski klub uprava za notranje zadeve Novo mesto priredil turnir, katerega so se udeležili še Debenec z Mirne, Celulozar iz Krškega, Zelnikar in Poštar iz Novega mesta. V finalni tekmi je uprava za notranje zadeve v postavi Sturm, Cvar, Pucelj, Ziganite in Škrj po zelo dobri igri premagala Debe-

neec z rezultatom 13:5 in tako osvojila prvo mesto.

Sindikalne športne igre v Novem mestu so prinesle v predtekmovalju nekaj presenetljivih rezultatov, kar je dokaz, da je med člani delovnih kolektivov precej dobrih balinarjev, ki bi se s stalnim treningom in tekmovanjem razvili v kvalitativno tekmovalec. Od prijaviteljnih 12 ekip se jih je tekmovanja udeležilo le 8, kar kaže slabo tuč na kolektive, ki so se sicer pripravili, pa se tekmovanja niso udeležili. Med favoriti je Zelnikar I izgubil z ekipo IMV z rezultatom 13:12, Pionir II pa z ekipo KRKE s 13:11 in tako izpadel iz nadaljnjega tekmovanja.

V polfinalu 6. junija 1967 so se srečali naslednji kolektivi: Zelnikar II, UNZ Novo mesto, KRKA, IMV in INIS. Mr.

Pogovor z zdravnikom

Zmanjšanje tkiv

Zmanjšanje tkiv ali atrofija, kakor to imenujemo s strokovno besedo, ima več vzrokov. Tako zmanjšanje je lahko krajevno ali pa splošno, lahko nastane ob določenih pogojih pri zdravem ali pa pri bolnem človeku, lahko je posledica poškodb ali bolezni, lahko pa je celo normalno. V vsakem primeru gre ali za zmanjšanje števila celic v nekem organu ali pa za zmanjšanje mase tistega organa, najraje pa gre za oboje hkrati.

Pri normalni atrofiji se zmanjšajo nekatera tkiva ali organi kot posledica človekovega razvoja, npr. priželjce po dobi zorenja izgine, maternica se po meniju zmanjša. K normalni atrofiji spada tudi starostna atrofija, kjer se vsa tkiva in vsi organi zmanjšujejo. Koža postane tanka in uvela, podkožnega maščevja skoraj ni. Mišice postanejo drobne, kosti pa tanjše. Zaradi tega skoraj vsak neroden papec pri starih ljudeh pomeni prelom kosti. Vsi notranji organi, od pljuč do jeter, ledvic in možgan, so bistveno zmanjšani.

Pri stradanju je atrofija prav tako kot pri starih ljudeh, le da se možgani in srce ne zmanjšajo.

Razne zastupitve, dolgotrajne nalezljive bolezni žlez z notranjim izločanjem in rak povzročajo hude atrofije vsega telesa.

Zanimiva je nedejavnostna atrofija, ki nastane, če kak organ ali del telesa dalj časa počiva, če je izven normalne rabe. Če npr. zaradi bolečin nekakega sklepa ne moremo pregibati, bodo že v nekaj dneh postale mišice, ki gibljejo ta sklep, tanjše. Podobno se zgodi, če dobimo zaradi zlomljene kosti mavec. Če po nekaj dneh opazimo, da je postal prejetni mavec ohlapen, da ud skar pleše v njema. Če pa kak del telesa preveč uporabljamo oziroma ga preveč obrabljujemo, lahko pride do atrofije zaradi izrabe, npr. pri tipkaricah v mišičju rok.

Atrofija lahko nastane tudi zaradi čezmernega pritiska na tkivo. Tako najdemo zaradi zvišanega krvnega pritiska v kosteh lobanje na notranji strani krepke vtise ožilja, zaradi pritiska vode v ledvičnem mehu se uničijo ledvice, enako se uničujejo jetra in vranica ter drugi organi zaradi zastaja krvi v njih itd. Zaradi pretesnega prepašovanja, posebno pri ženskah, se naredi na jetrih brazde, kjer je tkivo atrofiralo.

Če je poškodovan živec, ki živčuje neki organ ali organsko skupino, in zaradi tega ni mogoč prevod dražljajev, atrofira tkivo, ki je ostalo sedaj brez živca. Take reči opazimo, če je bil živec npr. prerezan, prestreljen, pretrgan ali podobno, pa seveda tudi, če ga je uničilo vnetje. Atrofija se pojavi tudi, če je poškodovano osrednje živčevje, ki je zadaljšenec za posamezne predele telesa. Tako opazimo atrofijo po preboleli otroški paralizi, po možganski kapi itd. Atrofirajo posamezne mišične skupine ali pa polovica telesa, kakršna je pač bolezen.

Na podoben način pride do atrofije, če je poškodovan dotok krvi v neki organ, bodisi da je bilo ožilje poškodovano ali pa da je bilo bolezensko spremenjeno.

Če vzrok nastajajoče ali nastale atrofije preneha, se tkivo hitro popravlja, bolnik ozdravi. To vidimo posebno po prebolelih nalezljivih boleznih, po poškodbah, po stradanju. Cim mlajši je bolnik, prej bo njegovo tkivo imelo spet normalne razsežnosti in s tem tudi dejavnost. Ker pa bi radi to dosegli čim prej, posebno po poškodbah, obrabljujemo poškodovane ude s posebnimi vajami, postopoma težjimi, dokler ne dosežemo normalne zmogljivosti. Temu pravimo fizioterapija. Navadno take vaje kombiniramo še z obsevanjem in kopelmi. Dr. BOZO OBLAK

Novo mesto : Slovan Medvede : Novo mesto

70:54 16:16

V nedeljo, 4. junija, je na košarkarskem igrišču na Loku gostovala mladinska ekipa ljubljanskega Slovana. Novomeščani so zmagali s 70:54 (39:21). Največ košev so dali: Spilhal 27, Sobar 15 in Pir 11 za domače in Planinc 18 ter Adamič in Malič po 12 za goste. Jap

Dr. Minka Maležič:

Higiena v življenju žene

Vsak človek mora biti primerno vzgojen in poučen tudi o spolnem življenju. Od časov, ko sem bila še jaz mlada, se je na srečo mnogo spremenilo, kljub temu pa je treba narediti na tem področju še velik korak. Nekaj je že brošur in knjig, ki pišejo o tem (priporočam, da jih preberete, čeprav je večina napisana v hrvaškem jeziku); starši so v veliki meri spremenili način svoje vzgoje; pri nekaterih dispanzerjih in drugih ustanovah so vključene posvetovalnice za spolno vzgojo; tudi v šoli že prodira pouk o tem.

Razdevičenje za dekleta ni le raztrganje deviške kože, zanj je to prelomnica v življenju, prestop v drugo življenje. Razdevičenje torej ni le duševna sprememba, temveč tudi sprememba življenja. Od načina, kako je potekel ta prvi akt, ali je bil storjen na osnovi resnične ljubezni in medsebojnega razumevanja, je veli-

kokrat odvisen potek nadaljnega spolnega življenja dekleta ali žene. Surovo razdevičenje po človeku, ki ga nimaš rad, ali razdevičenje s strahom pred zanositvijo lahko pusti dolgotrajne posledice - ena izmed njih je tudi spolna hladnost (frigidnost).

V ordinaciji dekleta mnogokrat sprašujejo o tem, zato dovolite, da spregovorim še nekaj besed. Deviška kožica je na začetku nožnice in delno zapira vhod vanjo. Njen pomen je, da varuje deklico pred nečistočo in okužbo. Je različno debela in različno oblikovana, iz trdnega elastičnega tkiva. Ne more se pretrgati pri delu, kolesarjenju ali telovadbi. Včasih pa si otroci pri igri samemu sebi ali drug drugemu vtikajo razne predmete v nožnico, in tedaj se deviška kožica lahko pretrga. Možne so tudi poškodbe pri padcu na oster predmet, vendar so redke.

Deviška kožica ima odprtino, ki je različne velikosti in oblike; skozi njo ob menstruaciji odteka kri. Prav zaradi tega, ker je odprtina različne velikosti (lahko je prehodna tudi za 2 prsta in več), nekatera dekleta pri prvem občevanju krvave; običajno pa krvavitev ni premočna in po nekaj urah preneha. Bolečina pri razdevičenju je kratkotrajna in enkratna, ne prehuda. Nastane zaradi tega, ker moški spolni ud pritiska na že obstoječo odprtino; z nekoliko močnejšim sunkom se rob kožice raztrga. Obstajajo pa primeri, sicer redki, da deviške kožice na ta način ni mogoče pretrgati; tu je potreben posvet pri ginekologu, ki da tudi pomoč.

Ob tej priložnosti bi rada ponovno opozorila na redno vsakodnevno umivanje spolovila. Na začetku nožnice je v opisanem primeru nastala ranica, ki bi se morda lahko tudi okužila, saj je zdaj nožnica

bolj odprta in dostopna za vnetja. Večina žena to redno opravlja, veliko premalo pa si naredi le takrat, ko se kopljejo. Tudi moški bi si morali umivati spolne organe vsaj enkrat na dan in posebno paziti na tiste dele, kjer se nabira lojnat izloček. (Obširna raziskovanja s statistikami so dokazala, da imajo mohamedanke veliko manj raka na maternem vratu kot druge žene; to dejstvo je treba pripisati mohamedanskemu verskemu običaju, ki ukazuje obema partnerjema umivanje pred spolnim občevanjem in po njem. Prav to je ugotovljeno tudi pri židih, ki so obrezani in pri njih nikdar kožica ne pokrije glavnice moškega spolnega uda ter se tam ne more nabirati loj.)

Veliko število žena postane frigidnih prav zaradi pomanjkljivega znanja obeh: moža in žene. Nismo šele sedaj spoznali, da je ljubezen umetnost in da je zanjo potrebno znanje. Ljudje so že tisočletja pred nami pisali o tem delu življenja. Morda bi kdo mislil, da zadostuje že sam spolni nagon, ki od nas terja določeno

način življenja. Ne moremo se zanašati le na nagon, samo ta je premalo, potreben je pouk in znanje o umetnosti ljubezni. To poučevanje je v različnih krajih in ljudstvih zelo različno, pri nas pa dokaj borono: najčesteje mlajši fant izve od starejšega več ali manj podrobno o tehniki spolnega življenja. Dekleta pa so skoraj nepoučena.

Če bi natančno opisovala vse, kar bi morali vedeti o sebi o tem delu življenja, bi verjetno presežala okvir tega članka. Na koncu sestavka bom omenila knjige, ki so nam dostopne in obravnavajo ta vprašanja, da bi jih mogli prebrati.

Spolno občevanje samo je sestavljeno iz ljubezenske predigre, spolne združitve in sklepnih igr. To omenjam zato, ker je ljubezenska predigra nujno potrebna zlasti ženam. Če moški opusti spolno predigro, ko naj se pri ženi vzbudi ljubezenska sla, bo pri njej le težko prišlo do zadovoljive (orgazma). Taka žena, ki po krivdi moškega ne doživi orgazma, se ni spolno hladna, lahko pa zaradi tega postane frigidna.

Centralni zavod za napredek gospodinjstva

vas vabi k prednaročilu na vsebinsko bogato — na približno 700 straneh več kot 1600 receptov — zanimivo in svojsko urejeno knjigo

SODOBNA KUCHARICA

Knjiga bo opremljena s številnimi črno-belimi in barvnimi fotografijami in vezana v platno.

V prednaročilu je cena knjige 32 Ndin, plačljivih v enem ali dveh obrokih do 1. septembra 1967. Po izidu bo knjiga znatno dražja.

Naročilnica

Podpisani(a)

točen naslov

naročam knjigo SODOBNA KUCHARICA v prednaročilu.

Ceno 32,00 Ndin bom plačal(a) v enem — dveh — obrokih do 1. septembra 1967 na vaš tekoči račun 501-3-188.

Podčrtajte pogoj plačila, ki vam najbolj ustreza!

Datum

Podpis

**CENTRALNI ZAVOD ZA NAPREDEK GOSPODINJSTVA
LJUBLJANA, GRADISČE 2-III**

Prehrambna industrija »BELSAD« Črnomelj

razpisuje
JAVNO DRAŽBO
za prodajo

tovornega avtomobila
ZASTAVA (2 toni)
leto izdelave 1965.

Javna dražba bo v ponedeljek, 12. 6. 1967, v prostorih tovarne, in sicer ob 10. uri za družbeni, ob 11. uri pa za zasebni sektor.

NE POZABITE:

od 1. januarja 1967
dalje sprejemajo in
izplačujejo

VSE POŠTE V SLOVENIJI
hranilne vloge na
hranilne knjižice DO-
LENJSKE BANKE IN
HRANILNICE NOVO
MESTO!

ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET V BREŽICAH

razpisuje
v šolskem letu 1967/68 vpis v šole:

1. šola za prodajalce — 90 kandidatov
2. šola za poslovodje — 30 kandidatov
3. šola za prodajalce — odrasle: 30 slušateljev

■ Pogoji za sprejem v šolo za prodajalce:

1. končana osnovna šola vsaj z dobrim uspehom
2. starost do 18 let
3. učno mesto za praktični pouk v trgovinski organizaciji

Pri vpisu morajo učenci predložiti:

1. šolsko spričevalo
2. zdravniško spričevalo
3. izjavo trgov. podjetja o učnem mestu za praktični pouk ali pa študentsko oziroma učno pogodbo.

Prijave sprejemamo od 26. do 29. junija 1967, oziroma do 31. julija 1967 za tiste učence, ki bodo v juliju na poskusnem delu v trgovini.

Učenci morajo predložiti tudi dopisnico s točnim naslovom. Nepopolnih prošelj ne bomo obravnavali.

■ V poslovodno šolo se lahko vpišejo trgovinski delavci, prodajalci ali skladiščniki, ki že več let uspešno delajo na svojem delovnem mestu. Šolnino plačajo sami slušatelji ali podjetje. Podrobnejša navodila o vpisu bodo razglašena na šolski oglasni deski. Prijave sprejemamo do 31. julija 1967.

■ V šolo za prodajalce — odrasle se lahko vpišejo delavci v trgovini, ki imajo končano osnovno šolo in vsaj 2 leti uspešnega dela v trgovini. Udeleženci plačajo sami stroške šolanja.

NOVA AVTOBUSNA LINIJA KUMROVEC—BIZELJSKO— BREŽICE—ŠENTJERNEJ— NOVO MESTO—LJUBLJANA

Prometno podjetje SAP Ljubljana obvešča cenjene potnike, da je bila z nastopom veljavnosti novega avtobusnega voznega reda 1. junija 1967 uvedena nova vsakodnevna medrepubliška avtobusna linija

KUMROVEC—BIZELJSKO—BREŽICE— ŠENTJERNEJ—NOVO MESTO— LJUBLJANA

po naslednjem voznem redu:

6.00 odh.	KUMROVEC	prih.	21.30
6.24	BIZELJSKO		21.06
7.00	BREŽICE		20.30
7.25	KOSTANJEVICA na Krki		20.05
8.05	NOVO MESTO		19.25
8.15			19.12
9.27	LJUBLJANA		18.00

Z istim dnem je bila uvedena tudi nova vsakodnevna vožnja na liniji

BREŽICE—KOSTANJEVICA— NOVO MESTO—LJUBLJANA

kot sledi:

11.15 odh.	Brežice
11.40	Kostanjevica na Krki
12.20	NOVO MESTO
12.30	
13.42	LJUBLJANA

Prijetno in varno potovanje na novo uvedeni avtobusni liniji oz. vožnji, kjer bosta vozila sodobno opremljena avtobusa zagotavljata priznana strokovnost in solidnost.

NOVA MEDREPUBLIŠKA AVTOBUSNA LINIJA JESENICE—BIHAČ

Prometno podjetje SAP Ljubljana in LJUBLJANA TRANSPORT, Ljubljana, obveščata cenjene potnike, da je 1. junija začela obratovati nova vsakodnevna medrepubliška avtobusna linija

JESENICE—LJUBLJANA— NOVO MESTO—VINICA—KARLOVAC— CAZIN—BIHAČ

po naslednjem voznem redu:

6.08 odh.	JESENICE	prih.	18.37
7.35	LJUBLJANA		17.15
8.00			17.10
9.09	NOVO MESTO		16.00
9.15			15.58
11.06	VINICA		14.10
11.10			
11.50	KARLOVAC		13.30
14.00			13.15
17.03	CAZIN		10.12
17.14			10.01
18.15 prih.	BIHAČ	odh.	9.00

Cenjenim potnikom priporočamo ugodno in najcenejšo avtobusno zvezo, katere bodo vzdrževali sodobno opremljeni avtobusi.

Veletrgovina MERCATOR

o b r a t

TOVARNA MESNIH IZDELKOV
LJUBLJANA, Mesarska c. 1

objavlja razpis za sprejem

15 učencev mesarske stroke
za klavnico

10 učencev klobasičarske stroke

5 učencev prodajalcev-sekačev

Vabimo vse mladince v starosti od 15 do 16 let, ki so uspešno dokončali osemletko in čutijo veselje do enega izmed zgoraj navedenih poklicev, da se prijavijo najkasneje do vključno 25. junija 1967. Prijave sprejemamo osebno in po pošti.

Prijava mora vsebovati:

1. lastnoručno napisano prošnjo s kratkim življenjepisom;
2. zadnje šolsko spričevalo (original);
3. zdravniško spričevalo.

Učenci prejemaajo v času uka mesečno nagrado, višina nagrade je določena po pravilniku za učence v gospodarstvu podjetja Veletrgovina MERCATOR. Stanovanje in hrano bodo imeli v internatu.

Vse nadaljnje informacije glede sprejema in pogojev učenja in šolanja bodo prijavitelcem poslani po pošti.

UPRAVNI ODBOR

Podjetja za PTT promet Novo mesto

razpisuje za šolsko leto 1967/68

3 ŠTIPENDIJE za dijake I. razreda
strokovne šole PTT v Ljubljani in

1 ŠTIPENDIJO za dijake I. razreda šole
za delo pri vzdrževanju TT naprav

Prošnje za štipendije pošljite do 16. 6. 1967 komisiji za štipendije Podjetja za PTT promet Novo mesto. Prošnji priložite poleg dokumentov, naštetih v razpisu Izobraževalnega PTT centra v Ljubljani v »DELU« z dne 3. 6. 1967, stran 8, še davčno potrdilo o premoženjskem stanju staršev oz. potrdilo o višini osebnih dohodkov staršev.

Gimnazija NOVO MESTO

razpisuje v skladu z 41. členom zakona o srednjem šolstvu in po sklepu upravnega odbora delovni mesti

PROFESORJA zgodovine in sociologije PROFESORJA matematike

Za obe mesti je potrebna visoka izobrazba ustrezne stroke.

Prednost imajo kandidati, ki imajo opravljen strokovni izpit. — Rok za prijavo je 25. junij 1967.

Prijave pošljite na gimnazijo v Novem mestu, Cesta herojev 5. Ravnateljstvo

Vas potrošniki in kupci še ne poznajo? Pokličite Novo mesto (068)-21-227!

Smrt v opuščnem silosu KGP

Pokojnikova ura se je ustavila 1. junija ob 18.35 — Ni motiva za umor ali samomor, pa tudi nesreča ni mogla biti — Kljub temu domnevajo, da gre za samomor — Štirje otroci so ostali brez očeta

V opuščnem betonskem silosu KGP Kočevje — obrat Mlaka so našli 2. junija ob 8.30 utopljenega 37-letnega živinorejca Ivana Jazbinška iz Brega 27 pri Kočevju, očeta štirih mladoletnih otrok. Pokojnik je, po izjavi vratarja obrata Mlaka, zapustil obrat 1. junija ob 18.30. Kanesje ga nihče ni videl več živega. Ura, ki jo je imel pokojnik pri sebi, se je ustavila 1. junija (kazala je tudi datume) ob 6.35 (se pravi ob 18.35). Kako se je pokojnik vrnil v obrat in bil 5 minut kasneje mrtev, še ni ugotovljeno. Predvidevajo pa, da je šel skozi stranski vhod in ga vratar ni videl.

V opuščnem silosu, kjer je našel Jazbinšek smrt, je 16 cm nad tlemi okno, veliko 51x67 cm. Od roba okna do vode je 108 cm, nato pa je še na dnu silosa 162 cm globoka smrdeča voda. Okno silosa je tako majhno, da nihče ne bi mogel živga človeka s silo vreči skozenj, zato domnevajo, da gre za samomor. Zena pokojnika, ki je tudi živinorejka in sta delala z živinorejki v istem hlevu, je povedala, da je odšla domov nekaj po 18. uri. Mož pa je dejal, da bo še z močnimi krmili nakrmil živino in predstavil električnega pastirja na pašniku ter da naj ga do takrat počaka. Zena je odvrnila, da gre domov in bo medtem skuhalo večerjo. Momentoma se je vrnila, da je čakala do 1. ure naslednjega jutra, ker je mislila, da nje kje zadržal s prijatelji. Ker se do jutra ni vrnil, je obvestila upravo Mlake. Vsi zaposleni so ga nato iskali po obratu. Njegovo truplo je našel v silosu Ludvik Lazar. Komisija je pri obdukciji ugotovila, da je vzrok smrti zadušitev z utopitvijo in da ima pokojnik na desni strani telesa dve manjši odrgniti. Globljih poškodb ni bilo. Po mnenju preiskovalcev je

Jazbinšek napravil samomor, vendar motiva zanj niso odkrili. Prav tako ni znan dosegel tudi noben motiv za umor. Izključili pa so možnost, da je pokojnik izgubil življenje zaradi nesreče. Zadevo še raziskujejo.

Jazbinšek je prišel z družino na Kočevsko šele pred dvema mesecema iz Boštanj pri Sevnici. Bil je dober delavec. V hlevu, kjer sta delala z ženo, je mlečnost krav v teh dveh mesecih precej porasla.

Rop v Cegelnici kaznovan

Milan Brajdič-Nuni obsojen, ker je februarja letos napadel in oropal 83-letnega starčka v Cegelnici

Dne 7. februarja ponoči je 83-letnega Jožeta Smoleta iz Cegelnice zbudilo trkanje na okno. Ker je slišal, da je nekdo zavpil: »Otvori, milica tu!«, je okno odprl, tedaj pa sta skozenj skočila dva moška. Eden je imel v rokah sekuro, drugi pa puško. Navala sta na starčka, ga tepla, nato sta mu roke zvezala z žico, ga prisilila, da je legel na posteljo, nakar sta zaharala, naj pove, kje ima denar. Pri tem sta zagrozila, da ga bosta tepla toliko časa, dokler skrivališča ne bo izdal, ali pa ga celo ubila.

Prestrašeni starček je povedal, kje ima skrite prihranke, nakar sta roparja vzela okoli 180.000 Sdin gotovine in hranilno knjižico, na kateri je bilo vložnih okoli 200.000 Sdin. Naslednje jutro je Smole rop prijavi milici in komisija je takoj odšla na ogled.

Na okenskem steklu so našli dobro vidne prstne odtise, za katere so kasneje ugotovili, da so njegovi.

Skandal v Braziliji: policija ubila 65 beračev in jih pometala v reko

Policija v Rio de Janeiru je v preteklih treh mesecih pobila 65 beračev, njihova trupla pa je pometala v reko Guardo. Zdaj teče preiskava proti štirim policajem, ki so obtoženi, da so ustrelili ali utopili štirinajst beračev. Vsi štirje so umore priznali. Preiskavo je sprožil doživljaj nekega uniformiranega vratarja: ko je neka beračica zagledala uniformiranega moškega, je pričela vpiti: »Nikar me ne vrzite zopet v reko!« Predstavnik mestne občine je izjavil, da je bilo v zadnjih treh mesecih v Rio de Janeiru utopljenih okoli 65 beračev.

ga na podlagi neizpodbitnih dokazov spoznali za krivega ter mu prisodili 4 leta in 2 meseca strogega zapora za dve kaznivi dejanji: izdajal se je za uradno osebo in uporabil silo zoper drugega ter mu grozil z napadom na življenje. Obtoženec je bil že večkrat kaznovan.

Tako so enega izmed roparjev kmalu prijeli, pred kratkim pa se je moral zagovarjati pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu. Čeprav dejanja ni priznal, so

Vinjen vlomil v sosednje stanovanje

Tudi v tem primeru je kaznivemu dejanju botroval alkohol

Nedavno tega je sedel na zatožni klopi novomeškega okrožnega sodišča S. R. iz okolice Brežic, ker je 7. novembra lani iz sosednjega stanovanja odsotne Terezije Zupančič, ki je na delu v Nemčiji, vzel več predmetov, vrednih okoli 76.500 Sdin.

Kakor že mnogokrat prej se je S. R. tudi 7. novembra vrnil zvečer domov močno vinjen in razburjen. Nekaj časa je hodil po svojem stanovanju, nato pa pograbil sekuro in z njo odtrgal ljučavnico na vratih sosednjega praznega stanovanja. Brskal je tu in tam, nato pa vzel 3 brisače, 3 moške srajce, 6 kombinez, 2 prevleki, predpasnik, 2 moška suknjica, moški balonar, 45 robcev, kar vse je vredno okoli 76.500 Sdin. Ko je vse to prenesel v svoj dom, se je ulegel in zaspal.

Zena je slišala ropot, in ko je mož trdno zaspal, je ugotovila, kaj je napravil. Vse tuje stvari je shranila v omaro, da bi jih vrnila, kar je nekaj dni zatem storila. Zgodilo pa se je, da je že drugi dan zjutraj prišla v hišo znanka odsotne Zupančičeve, da bi prezračila njeno stanovanje. Takoj je videla,

kaj se je zgodilo, čeprav ji sosedje pravega odgovora niso dali.

Čeprav je bil ob storitvi kaznivega dejanja S. R. močno opit, je sodišče smatralo, da je bil odgovoren za svoja dejanja, zato ga je obsodilo na 3 mesece zapora, pogojno za dve leti in na zdravljenje v zavodu za alko-

holike. Ker obtoženec doslej še ni bil kaznovan in se je vdal pijači iz določenih razlogov, je sodišče smatralo, da bo pogojna kazen zalegla. Če se bo S. R. podvrzel zdravljenju zoper alkoholizem in če v dveh letih ne bo zagrešil novega kaznivega dejanja, mu torej ne bo treba v zapor.

Vlamljal je v družbi mladoletnika

Franc Kosec s Telč obsojen na 2 leti strogega zapora

Franc Kosec, kmečki delavec s Telč, se je moral pred kratkim spet zagovarjati pred sodiščem. Tokrat je okrožno sodišče v Novem mestu obravnavalo vlome in nekaj tatvin, ki jih je zagrešil deloma sam, deloma v družbi z nekim mladoletnikom.

V noči med 15. in 16. februarjem sta vlomila v mizarško delavnico na Griču pri Trebnjem ter odnesla več kosov mizarškega orodja, transistor, iz kašče pa 14 l žganja in 1,5 kg suhega mesa, v vrednosti okoli 300.000 S din. Dve majhni tatvini sta

zagrešila s tem, da sta oktobra lani vlomila v stekleno vitrino Dolenjskega muzeja v Novem mestu ter vzela iz nje 2 pištole, januarja 1967 pa sta iz novomeškega Radiokluba odnesla 4 elektronke in dvojni razdelilnik.

Kosec sam je 22. julija lani na avtobusni postaji v Novem mestu ukradel potovalno torbo, v kateri je bil poleg perila in drobnarij še fotoaparata, medtem ko je mladoletnik sam na postajališču v Dobriču vzel iz avtobusa usnjen suknjič.

Sodišče ima vse navedene

Kokaljev avto je odbilo na desno polovico ceste. Ranjena sta bila Kokaljev in sopotnik Boris Kocev. Skodo so ocenili na 23.600 N din.

Srečanje na poljski poti

29. maja zvečer sta se v ovinku na poljski poti Globoko—Pisce pri srečanju opazila z osebima avtomobila Henrik Kostreva iz Brežic in Zvonko Bernardič iz Starega gradu pri Krškem. Skode je za okrog 2.500 N din.

Krmilo odpovedalo

Leopold Kozole s Senovega se je 28. maja dopoldne peljal z osebnim avtomobilom iz Radeč proti Sevnici. Med Kompoljem in Boštanjem mu je nenadoma odpovedalo krmilo. Zaneslo ga je na levo stran ceste, kjer je zadela betonski steber cestne ograje in ga odlomil. Pri tem je bil lažje poškodovan sopotnik Anton Posenik, na avtomobilu pa je za okrog 3500 N din skode.

Mopedist je pripeljal po levi strani

26. maja zjutraj se je pripetila prometna nesreča na cesti III. red Senovo—Veliki Kamen. Proti Vel. Kamnu se je peljal mopedist Franc Horvatiček z Vel. Kamna. Pri Malem Kamnu je naproti po levi strani pripeljal mopedist Anton Lazar iz Mrčin sel s sopotnikom Francem Gorjupom in trčil v motorista. Mopedist se je pri trčenju hudo poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico, motorist in sopotnik mopedista pa sta se lažje poškodovala. Na vozilih je za okrog 1200 N din skode.

Markusov avto vozil Vukina

V prejšnji številki smo poročali, da se je pet potnikov močno poškodovalo v osebni avtomobilu Zagrebčana Zvonimira Markusov. Pomeže so ugotovili, da je avto vozil Božidar Vukina, star 34 let, ki se je pri nesreči tako hudo poškodoval, da je v zagrebški bolnišnici podlegel poškodbam.

vlome in tatvine za dokazane, čeravno je Kosec tajil. Mladoletnik pa je odkrito priznal kazniva dejanja, celo pokazal skrivališče ukradenih stvari in podrobno opisal, kako sta vlomila. Senat okrožnega sodišča je ugotovil, da sta obtožena doraščala v neurejenih družinskih razmerah. Francu Kosu so prisodili 2 leti strogega zapora, prav tako so primerno kaznovali tudi mladoletnika, kakor pač dopušča zakon. Razen tega morata na podlagi sodbe oškodovancem povrniti škodo.

Vlagajte pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu ter pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

»Teško je ustreči takim gospodom, ki so vsega dobrega vajeni; posebno pa tu na kmetih, kjer ni vsega dobiti, česar bi bilo treba. Človek bi že vedel, in znal kako, ali kaj, ker ni! Potrpljenja je treba, da pomisliti je treba, da smo na kmetih. Veseli nas, da vam vsaj ena jed diši, kakor pravite. Najboljša pohvala gospodinji, kuharici je, ako gost rad in mnogo je. Se tale košček, gospod Sódnik!«

Valentinu ni nič pomagalo, da se je branil; rad ali nerad, moral se je spraviti nad kos, ki mu ga je bila žena z vilicami položila na krožnik. Gospoda je davkarja ni bilo treba siliti: zadovoljen in vesel je mirno poževal slastno jed, katero mu je bila naklonila Nónasova dolgotepetost in lastna puška, a tako okusno pripravila dobra žena. V pogovore se mož ni rad vtikal, a zalival je tem pridneje.

Olgi niso bili po volji taki podli pogovori o pečenem zajcu; ali pa je samo iskala prilike udeleževati se pogovora. Nekako zaničljivo se nasmehne Valentinu, ki je sedel poleg nje, ter mu reče:

»Gospod Valentin! Do zdaj nisem vedela, da vam je jed, kakor se vidi, tako imenitna stvar. Raje bi nam pripovedovali, kako je na Dunaju.«

Skrbna mati se je bala, da bi to hčerino posvarilo gosta ne razžalilo. Precej, ko je bila Olga začela, ji je odmišljavala z očmi, da ne tako; toda zastoj. Valentin ni bil tako tankočuten, še rad je imel take pogovore, ki so nekako zbadljivi, vendar ne razžaljivi, zlasti z ženskimi spolom. Mirno torej odgovori svoji lepi sosedji:

»Vam torej se zdi jed tako neimenitna stvar. S svojega ženskega stališča čisto prav mislite in govornice; a možki smo nekoliko bolj na debelo; naše potrebe niso tako zračne, kakor so vaše. Ženski in možki spol sta si različna, vsak ima svoje kreposti in svoje slabosti. Močan, krepak bodi mož, tudi telesno, ne samo dušno; mehkost, nežnost pristojni ženski. Moč in krepkost dobivamo iz hrane; iz tega

JOSIP STRITAR: 16

SÓDNIKOVI

sledi, da učeno govorim, to, da naj mož dobro je in pije. Jesti in piti je pol življenja, veli star slovenski pregovor. Nekateri celo mislijo, da je to vse življenje, in po tej misli tudi ravna. Tako mišljenje je enostransko. Kar se mene tiče, ljubezniva gospodična, ni me čisto nič sram naravnost povedati, da nikakor ne zaničujem dobre jedi in pijače. Kaj pa vi menite, gospod davkar?»

Mož mu molče prikima, da se zloga z njim. Žena je bila v zadregi in strahu, kaj pride iz tega. Nič dobrega, ka-li! Toda ugovarjati mu zdaj še vendar ni mogla; to bi bilo nji sami na kvar, ker si je toliko domišljavala, da je dobra kuharica. Čekati je bilo treba boljše priložnosti, da pride, ako treba, svoji neprevidni hčeri na pomoč. Valentin nadaljuje z lahnim nasmehom:

»Ker sem že tako odkritosrčen, pa naj še to povem: Jasno in odločno se izpovedujem tu častiti družbi, in ako je treba, tudi vsemu svetu: ko bi se jaz kdaj ženil, bi moja nevesta morala znati dobro kuhati.«

To je bilo Olgi vendar prehudo; nekako nevoljno mu odgovori:

»Tak gospod, tako mlad in že tako govori! Če ne zahtevate drugega od svoje prihodnje žene, če vam je že dovolj, da zna samo dobro kuhati, potem

vam ne bo težko izbirati; vsaka kuharica vam bo dobra.«

Se preden je mogel Valentin odgovoriti poredni deklici, oglasi se Irena, ki je do tedaj molče poslušala:

»Ne tako, Olga, to ni prav, da podtikaš gospodu Sódniku, česar ni trdil. On ni dejal, da mora biti njegova žena samo dobra kuharica, da drugega ne zahteva. To bi res ne bilo lepo. Gospod Sódnik hoče, in to, kakor se meni vidi, po pravici, da naj njegova žena zna skrbeti za dobro jed, še tega morebiti ni potreba, da bi jo znala sama pripraviti. Poleg tega bo pa gotovo zahteval od nje še mnogo drugih dobrih in lepih lastnosti, treba ni, da bi jih naštevala. Kaj ne, mati?«

Mati vesela porabi to ugodno priliko:

»Prav praviš, Irena, tako misli gospod Sódnik in prav misli. Žena ima dolžnost skrbeti za svojega moža, da se dobro počuti, da je zadovoljen v svoji hiši, da ga ne tarejo navadne, vsakdanje skrbi, gledati tudi na to, da dobiva na mizo, kar mu diši, kar mu tekne; žena mora biti skrbna gospodinja, dobra kuharica. In taka bo, upam, kdaj tudi naša Olga, gospod Sódnik; in če dobi moža, znala mu bo skrbeti za dobre jedi, verjemite mi, gospod Sódnik!«

Davkar je pridno prikimal in pritrjeval svoji zakonski polovici. Olgi ni bila ta pomoč materina nič kaj po volji; trdovratno je molčala. Valentin je imel tu priliko in tudi neizogibno dolžnost pokloniti se gostoljubni gospe.

»Nikoli nisem dvomil, gospa, da bo Olga kdaj izvrstna žena. Boljše učiteljice bi ne mogla imeti, samo tako naj bo, in gotovo bo, kakršna je njena mati in — srečen, komur poda svojo roko.«

Te besede so bile jako vpludne in prijazne materi in hčeri, ali obetale so malo; trdnega upanja ni bilo staviti nanje.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 9. junija — Primož
Sobota, 10. junija — Marjeta
Nedelja, 11. junija — Srečo
Ponedeljek, 12. junija — Cedomir
Torek, 13. junija — Anton
Sreda, 14. junija — Metod
Četrtek, 15. junija — Vid

ZAHVALE

Ob bridki izgubi dragega moža, očeta in brata

JANEZA TISOVCA
iz Dol. Straže 60

se najiskrejeje zahvalujemo vsem sorodnikom in sosedom za podarjene vence, cvetje in vsem, ki so ga spremenili na njegovi zadnji poti.

Zalujocha žena in hčerka s sinčkom.

PREKLIC

Podpisana preključem izjavo na razglednici kolektivu KOVINAR iz Črnomlja in prosim, da mi jo prisodijo oprostijo. Napisane besede jemljem nazaj in kaj takega ne bom več naredila. Prizadevam se, da mi oprostijo, vnaprej pa si bodimo iskreni prijatelji. Vse lepo pozdravljam! — Marija Horvat

Martin Kofalt, posestnik iz Oskoršnice št. 4, p. Semič, preključem, kar sem izrekel o Mihihu Edvardu iz Vrtače št. 30, p. Semič, 5. februarja in 17. februarja 1967 v Oskoršnici, in se mi zahvaljujem, da je odstopil od zasebne tožbe

Ivan Heniman iz Slovenske vasi št. 4 preključem govorice o Karlu Mrvarju iz Slovenske vasi št. 10, ki sem jih govoril v gostilni »Pri Kravusu v Stari cerkvi, ker so nesreščne

CESTNIKE

Dragemu sinu Gusteljnu Klobučarju, ki služi vojaški rok v Knjaževcu, želijo za dvajseti rojstni dan vse lepo v življenju, predvsem za zdravja in uspeha pri nadaljnjem študiju! Ata, mama in bratje.

maloglasni

PRODAM SPALNICO z vzmetni in vložki. Galič, Nad mlini 19, Novo mesto.

UGODNO PRODAM pralni stroj »Alba-cygnis«. Pere brez vodovodne napeljava. Vprašajte pri Šipku, Majde Šile 13/II.

PRODAM gradbeno parcelo v Smitah. Vodovod in elektrika v bližini. Naslov v upravi lista (860/67).

POCENI PRODAM dnevno sobo. Ogljed vsak dan. S. Guštin, Kristanova 14, novi blok, Novo mesto.

MLIN ZA MLETJE in šrotanje žita, majhen, zelo prikladen, smeje do 200 kg na uro, pogon lahko s enofaznim motorjem, prodam. Kovčič, mljn, Novo mesto, Kandija.

PRODAM praktično električno šago za razrez hlodovine, lahko na več listov. Bartolj, Sentrupert 55.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni sporod od 4.30 do 8.00.

PETEK, 9. JUNIJA: 8.05 Operna matineja. 9.25 Petnajst minut s ansambliom Weekend. 10.15 Dvajset minut pri skladatelju Alojzu Srebotnjaku. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.20 Popevke se vrstijo. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Jože Ferčec: O letošnjih pregledih bikov za osemojevanje. 12.40 Igrajo pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Mladinska oddaja interna 499. 17.05 Petkov simfonični koncert. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Sokolate »Lucia Marenčič«. 20.37 »Slovenska popevka št. 67«.

SOBOTA, 10. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Četrta ure z ljubljanskim jazz ansambliom. 10.40 Novost na knjižni polici. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Vilko Masten: Možnost varstva sadnih rastlin z orhovalnimi napravami. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert po želji naših poslušalcev. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Grema v kino. 18.15 Ljubane strani iz svetovne sočasne glasbe. 18.50 S knjižnega

PRODAM traktorski obračalnik se na Bautz, posebno škropilnico Rosenbrever in stamorenico z verigo in puhalnikom Speiser. Janko Tičar, Volčko 86, Senčur.

PRALNI STROJ EKA-AEG, dobro ohranjen, zelo poceni prodam, tudi na kredit. Vprašajte pri: Gričar, Hladnikova 2, Novo mesto.

UGODNO PRODAM kosilnico »Laverdos« s priključki in cirkularjem. — Naslov v upravi lista (843/67).

PRODAM dobro ohranjeno kuhinjsko pohištvo. Buljanovič, Nad mlini 24, Novo mesto.

PRODAM 2 meseca starega piščica ovcarja. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

PRODAM dobro ohranjeno spalnic. Morovic, Ragovska 7, Novo mesto.

POCENI PRODAM sobno pohištvo. Naslov v upravi lista (837/67).

PRODAM VPREZNO KOSILNICO Lanz. Zdravko Vučević, Bojanci, Vinca pri Črnomlju.

PRODAM DOBRO OHRANJEN polavtomatski pralni stroj Alba Sydus s centrifugo in nerjaveči židni štedilnik (rostfret). N. Paulič, Ragovska c. 3, Novo mesto.

PRODAM HISO z vrtom, primerno za obrtnika, v Brezici, blizu železniške postaje. Bogovič, Gor. Lenart 12, Brežice.

PRODAM POCENI čevljarški stroj »Celindere. Lenčka Koritnik, Sava pri Litiji.

PRODAM PAR KOMATOV in 400 litrov čivčika. Naslov v upravi lista (832/67).

KUPIM 15—25 t STANCO, ekscentrično. Slavko Kos, Koštinova 22, Novo mesto.

PRODAM TRAVNIK na Mestnih njivah in stavbno parcelo. Ragovo 5, Novo mesto.

CENIK: vsak oglas do deset besed — 9 Ndin, vsaka nadaljnja beseda — 1 N din. Za naslov v upravi lista: približno 3 Ndin. Za oglas s pomudbo na upravo lista pod geslom: približno 3 Ndin.

Redni mesečni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, predstavitvah, čestitkah, preključih in podobnih objavah 20 odstotkov popusta. Objava vsakega malega oglasa mora biti plačana vnaprej, osebno v upravi lista ali s poštno pošto. Na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, ali s gotovino, priloženo v pisnu.

PRODAM ROČNO MOTORNO KOSILNICO »Alpinas« z žetveno napravo in rezervnim deli. Ogljed pri Jermanu, Čegelnica 6, Novo mesto.

PRODAM mrvo na rastlini. More, Muzelska 4, Novo mesto.

NA OBMOČJU Šmarjete—Škocjana — Bučje kupim dostopno parcelo, veliko 1 do 2 hetarja. Pišite na naslov: Franček Saje, Tugomerjeva S-1, Ljubljana.

KUPIM VOLČJAKA do 4 mesece starega. Ponudbe s ceno na naslov: dr. Bogdan Škerj, Novo mesto, Karlovska 20.

SPREJMEM DVA PECARSKA POMOČNIKA za delo v delavnici. Samsko stanovanje preskrbljeno. Janec Erce, Cesta 1, maja 65, Kranj.

MIZARSKI POMOČNIK dobi stalno, dobro službo, hrano in stanovanje pri Pohištvo Kurmik, Sevnica.

DEKLE ISČE SOBO s kopalnico kjerkoli v Novem mestu. Plača vnaprej za dve leti. Naslov v upravi lista (823/67).

MLAD DIPL. PRAVNIK potrebuje takoj neopremljeno sobo v bližini okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (829/67).

POROČNE PRSTANE po najnovejši modi in vsa zlatarska dela opravlja zlatar, Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

Zaprta je zelo zoprna nadlega, ki vam povzroča bolečine, hkrati pa tudi celo vrsto nevarnih bolezní. Najučinkovitejšo prirodno sredstvo je voda DONAT vrelca. Zahtevajte jo v svoji trgovini, te pa jo dobe v Novem mestu pri HMEJLNIKU — tel. 21-129 in STANDARDU — tel. 21-158.

OBVESTILA

11. JUNIJA vas vabimo na veliko vrtno veselico v Domu na Trati. Jedala in pijača priskrbljeni. Zabalav vas bodo »Fantje iz Straže«.

POPRAVLJAM vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri Pungartniku, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

SCETKE ZA LOSCILCE in za sesalce za prah obnovi štetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52.

Oblačila očisti **KEMIGNA ČISTILNICA**, Novo mesto, Gornjova 5.

KINIO

Brezice: 9. in 10. 6. ameriški barvni film »Visoka družba«. 11. in 12. 6. ameriški barvni film »Moje pesmi — moje sanje«. 13. in 14. 6. francoski barvni film »Oročnik v New Yorku«.

Črnomelj: 9. in 11. 6. ameriški barvni film »Simerons«. 13. in 14. 6. češki film »Ubijalec skrivna obraza«.

Kočevje — »Jadransko: 9. in 10. 6. francoski barvni film »Druge rešnice«. 11. in 13. 6. nemški barvni film »Pesem prijatelja«. 14. in 15. 6. jugoslovansko-nemški barvni film »Slovo velikega poglavarja«.

Kostanjevica: 11. 6. ameriški barvni film »Strelec iz Arizon«. 14. 6. ameriški barvni film »Glasno šepetanje«.

Metlika: 10. in 11. 6. španski barvni film »Šambrat in francosko-italijanski film »Mec in pravica«. 14. in 15. 6. poljski film »Zakonske težave«.

Mokronog: 10. in 11. 6. ameriški barvni film »Jupitrova ljubica«.

Novo mesto — »JLA«: 8. in 11. 6. ameriški barvni film »Napredovanje nazaj«. 12. in 14. 6. ameriški barvni film »Rdeča zvezda«.

Novo mesto — »Krtka«: 9. do 12. 6. poljski barvni film »Faraoni in kanadski film »Pri razhodu ni nihče mahals«. 13. in 14. 6. italijanski film »Dnevnik žene v belenu«.

Ribnica: 10. in 11. 6. zahodno-nemško-jugoslovanski film »Slovo velikega poglavarja«.

Sevnica: 10. in 11. 6. italijanski film »Montgolie«.

Sodražica: 10. in 11. 6. ameriški barvni film »Plameteča zvezda«.

Senjerna: 10. in 11. 6. angleški barvni film »Krik jezov«.

Trebnje: 10. in 11. 6. ameriški boksalrski film »Krvavi denar«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Nežka Gasvoda iz Hrudič — Majdo, Dragica Komarčič iz Krškega — Renato, Majda Goršček iz Reperče vasi — Jurija, Magda Geršič iz Črnom-

mezzo. 17.05 Operni koncert. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Simfonični koncert Slovenske filharmonije. **TOREK, 13. JUNIJA:** 8.05 Glas-22.10 Revija popevk.

TOREK, 13. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.40 Iz glasbenih kol. 10.15 Iz manj znanih oper velikih mojstrov. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Domači ansambli. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Andrej Hočevar: Nepredvidljive vremenske katastrofe in poljedelstvo. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Pet minut za novo pesmico. 15.40 V tork na svidenje. 17.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja... 18.50 Na mednarodnih kriptotjih. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert Akademskoga pevskega zbora iz Ljubljane. 20.30 Radijska igra — Michel Dón: Osebna izkustva ca gospoda van Badabouma. 21.35 Iz fonoteke radia Koper.

SREDA, 14. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.45 Glasbena pravljica. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.00 Poročila — Na današnji dan. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Pavel Valič: Vpivski vinogradi kličejo po obnovi. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 18.15 Iz naših studiov. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene pravljice. 20.00 Peter Pilč: Čajkovski: Jevanjari Onjejin.

ČETRTEK, 15. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.40 Pet minut

lja — Matjaža, Radmila Klobučar iz Bojanca — Boruta, Ana Zagar iz Dolnjega Karteljeva — Darka in Mileno, Bernarda Lavrin iz Vavpce vasi — Roberta, Rozalija Zupanič iz Rebrí — Janka, Zlatka Simič iz Lešč — Gorana, Zoška Maver iz Dol. Podboršta — Miho, Marija Papež iz Gor. Straže — Jožeta, Marija Markelj iz Zagrada — Jožico, Zlata Arabadžić iz Velike Bučne vasi — Radmilo, Alojzija Bregarja iz Hudenja — Janesa, Marija Cemas iz Zilj — Alojza, Mara Remič iz Starega Loga — Jožeta, Marija Piskule iz Male Strmice — Ano, Jožica Hrovat iz Meniške vasi — Roberta, Karolina Košmrlj iz Meniške vasi — Mirana, Anica Bučar z Broda — Alojza, Marija Perme iz Smavra — dečka, Jožefa Cesar iz Srednjega Globodola — dečka, Reška Kovarič z Bučke — dečko, Marija Kure iz Svibnika — dečko, Marija Bahor iz Zaloga — dečka, Ovetka Jeruš iz Kota — dečko, Jožeta Jugovič iz Črnomlja — dečko, Ana Travnik iz Stehanje vasi — dečka, Jožeta Kralj iz Gabrja — dečka, Terezija Kambič iz Gradca — dečko, Fani Cvelbar iz Zameška — dečka, Marija Sladič iz Zabrdja — dečka, Ana Pirc z Trške gore — dečko, Fani Turk iz Hrudič — dečka, Karolina Nagode iz Krasinca — dečka, Marija Malus iz Malega Trna — dečka, Jožica Sinkovič iz Zagrada — dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Preteklih štirinajst dni so v brežiški porodnišnici rodile: Franciška Milovanovič iz Titograda — Miodraga, Amalija Vokalčić iz Trebeže — dečka, Jožeta Pajk iz Mrže planine — dečko, Jožeta Čizelj iz Blatnega — Meiko, Jožefa Kukovič iz Domžal — Tatjana, Marija Zupan iz Črednja — Verico, Marija Predanič iz Starega grada — Pavlo, Ana Kodrič iz Gabrja — dečko, Marija Tihoje z Ledine — dečko, Bernarda Deržič iz Bukovska — dečka, Jožeta Merslavic iz Dobove — Bojano, Antonija Grive iz Lončarjevega doia — Janesa, Roza Glas iz Sremiča — Rada, Anica Strel z Vel. Kamna — dečko, Terezija Kovač iz Loga — dečka, Marija Čular iz Prosinca — dečko, Matilda Škrlec iz Velike Doline — Kristofa, Ivanka Kranjc iz Ribnice — dečka, Franciška Korotič iz Bregane — Ivana, Julija Heroeg iz Decnih sel — Ivana, Mara Kovačič iz Brežic — Mojca, Marija Prah iz Corine — Jožeta, Nežka Spiler iz Postoja — Antona, Anica Hrastelj iz Sevnice — Anico, Terezija Župevc iz Podvrha — Rudija, Jožeta Sinkovič iz Plesa — Slavka, Majda Delja iz Brežic — dekljico.

Službujoči prometnik v bolnišnici

27. maja popoldne se je dogodila huda prometna nesreča med Ločno in Novim mestom. Avgust Trante se je z osebnim avtom opel-kadet peljal v Novo mesto in na nepredvidnem ovinku prehitel osebni avto, ki ga je vozil Anton Lešnjak iz Smitah. Naproti se je z motorjem pripeljal službujoči prometnik Jože Jelarčič. Pri trčenju se je motorist hudo poškodoval, z zlomljeno ključnico in pretresanim možgani so ga odpeljali v bolnišnico.

Deček skočil pod tovornjak

Črnomolčan Rafko Grahek je maja popoldne s tovornjakom vozil kamenje za Rafka Brezjarja. Ko je spet pripeljal h kamnolomu, je pod tovornjakom zadnje kolo skočil 6-letni Brezjarjev sin Rafko in si zlomil nogo nad kolonom.

Deček skočil pod tovornjak

Črnomolčan Rafko Grahek je maja popoldne s tovornjakom vozil kamenje za Rafka Brezjarja. Ko je spet pripeljal h kamnolomu, je pod tovornjakom zadnje kolo skočil 6-letni Brezjarjev sin Rafko in si zlomil nogo nad kolonom.

Ranjenec in škoda med Mačkvcem in Karteljevim

5. junija okoli polnoči je Milan Karalič iz Sremske Mitrovice na avtomobilski cesti med Mačkvcem in Karteljevim prehitel neid tovornjak s prikolico. Naproti se je z osebnim avtom pripeljal inž. Ratomir Dipleč iz Zagreba. Karalič je zavil pred tovornjak, kljub temu pa se je Diplečev avto zadel v njegovega. Ranjenega inž. Dipleča so odpeljali v bolnišnico, škodo pa so ocenili na 8200 Ndin.

Preključaj na travniku

Dežurđa Gostil iz Zagreba se je 4. junija s fiškom pripeljala na odcep proti Mokricam. Zaradi nezkušenosti in neprimerne hitrosti ni opazila križanja s četrtoarsredno cesto. Zapejala je na travnik, kjer se je avto dvakrat preukucnil in obstal na stehi. Voznica se je hudo ranila in so jo odpeljali v bolnišnico. Škodo so ocenili na 3000 Ndin.

Turk na strmino, Starc na travnik

27. maja popoldne se je Anton Turk iz Ljubljane peljal z osebnim avtom iz Metlike proti Rosalnicam. Pri železniškem nadvozu bi moral srečati osebni avto, ki ga je vozil Meličan Anton Starc. Pred srečanjem je Turk zavil na desno, zapeljal na strmino in se prevrnil na cesto. Starc se je znašel na travniku. Škodo so ocenili na 5.000 Ndin.

Opel rekord v Temenici

Avstrijec Hans Pichler se je 26. maja peljal z osebnim avtomobilom iz Ljubljane v Zagreb. Pri Podborštu ga je na mokri cesti zaneslo osebni avto. Vozilo se je odbilo od drevesa in zdrnilo v potok. Škodo so ocenili na 8.000 Ndin.

Marek pred mopedom

3. junija zvečer se je pripeljal prometna nesreča na cesti III. reda Krško—Velika vas. Cirila Poničkarju iz Sajeve pri Kostanjevici je med vožnjo z mopedom (brez izpita in »Le tablice!«) nenadoma skočil pred prednje kolo maček. Mopedist se je prevrnil in se lažje poškodoval po obrazu.

Kontakti ključ v pustil v avtomobilu

4. junija zvečer se je voznik osebnega avtomobila Jože Paček iz Ljubljane pripeljal v Brežice. V avtomobilu je imel tudi svojega 2-letnega sina Uroša. Ko je na Vodnikovih ulici za trenutek šel iz avtomobila, je pustil vozilo v prvi brzini in ugasil motor. Ker je kontaktni ključ pustil v avtomobilu, ga je Uroš obrnil in tako sprožil motor in pogon ter se zalezel v zid stanovanjske hiše. Otok se ni poškodoval, na avtomobilu pa je škoda za okrog 700 Ndin.

Mopedist je pobiral paket

4. junija popoldne se je iz Dobove proti Brezicam peljal mopedist Mirko Vunešič iz Drenja. Na mopedu je peljal paket, ki mu je med vožnjo padel na cesto. Ko je to opazil, je obrnil in hotel po brati paket. Medtem je za njim pripeljal voznik osebnega avtomobila Franjo Škrbetja iz Zagreba. Kljub temu da je zapeljal v levo, je zadel v prednji del mopeda. Poškodovan ni bil nihče, na vozilih pa je za okrog 700 Ndin škoda.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Preteklih štirinajst dni so se po nesrečah in iskalni pomoči v brežiški bolnišnici:

Kristina Stegar, prodajalka iz Ljubljane, je padla s motorjem in si poškodovala glavo; Stjepana Bogoviča, skladiščnika iz Prosinca, je nekdo pretepel in mu poškodoval glavo; Petar Kovačič, kovinar iz Trstenika, je padel s traktorja in dobil poškodbe po glavi in levi roki; Stjepana Poharja, socialnega podpiranca iz Plišec, je udarila krava in mu poškodovala pravi kos; Karel Uršič, sin kmeta iz Hrastja, se je z nožem porezal po desnem kolenu; Mija Obrankoviča, upokojenca iz Sv. Križa, je nekdo pretepel in mu poškodoval levi kolik; Vilim Škrbota, sin kmeta iz Ledine, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; Aleš Flaž, ključavničar iz Birne vasi, se je zalezel s motorjem v voz in dobil notranje poškodbe; Slavko Gičauov, kmot iz Adoševca, je padel s vlakom in si poškodoval levo nogo; Janez Gole, klepar iz Kamenice, se je zalezel s motorjem in dobil notranje poškodbe; Anton Lukič, kovač iz Breganskega sela, je padel s kolesom in si poškodoval desno oko in vrat; Franca Grmeka, kmeta iz Pečice, je nekdo pretepel in mu prizadel poškodbe po glavi in obeh rokah; Marija Leskovec, upokojenka iz Vel. Malenc, je padla po spoilkih tleh in si zlomila desno nogo; Djordija Botnarja, upokojenca iz Zumberka, je nekdo povozil s avtomobilom in mu poškodoval desno nogo; Anton Zebelo, delavec iz Novih Drvorov, je padel s motorjem in si poškodoval levo koleno.

Za sodoben okus...

IZKLJUČNI PROIZVAJALEC V JUGOSLAVIJI

Destilacija »DANA« MIRNA na Dol.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI IN KMETIJSKI STROJI

vseh znamk

NA OBROKE

VSE INFORMACIJE DOBITE:

NOVO MESTO: BRACKO, Ragovska 7: št. telefona 068-21-659

SEVNICA: TOTER, Heroja Maroka 4

PEROTTI-EXPORT S. FRANCESCO 41, TRST

RADIO BREŽICE

PETEK, 9. JUNIJA: 20.00—21.15 — Obvestila — Nove plošče RTB — Glasbena oddaja: Isbrali ste sami, vmes — humoristična priloga: Tovariši, to ne spada tabei!

NEDELJA, 11. JUNIJA: 11.00 — Poročila — Vinko Jurkas: Letošnje leto v znamenju štednje in razumnega gospodarjenja — Ta teden v Dalavski enotnosti — Jože Preskar-Ilija: Politično delo v Kozjanskem odrodu — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapisi: Srečan je sol bratov Ribarjev in Bečuš — Pozor, nimas prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila, reklame in sporod kinematografov. 12.40 — Občani čestitajo in pozdravljajo!

TOREK, 13. JUNIJA: 18.00—19.00 — Novo v knjižnici — Nove plošče Jugotona — Športni pregled — Obvestila in pregled filmov. 19.00 do 19.30 — Mladinska oddaja: Oblik pri dijčkih brežiške gimnazije.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gosnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bafer, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Princ, Jožica Teppy in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Močnik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamna številka 50 par (50 starih din) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih din), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih din); plačljiva je vnaprej — Za tuzemstvo 37.50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-237 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani!